8 ാരുണോദയം

1182

ഉള്ളൂർ

അരുണോദയം.

ഗ്രന്ഥകർത്താ
ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ

[പകർപ്പവകാശം ഗ്രന്ഥകർത്താവിൽ]

പ്രകാശകൻ,
കുളക്കുന്നത്തു ശങ്കരമേനോൻ.

ബി. വി. ബുക്ക്ഡിപ്പോ,
തിരുവനന്തപുരം.

ഒന്നാംപതിപ്പു്—കാപ്പി ൫൦൦൦.

"കമലാലയ" പ്രസ്സു്—തിരുവനന്തപുരം.

1105

[വില ൫൨ ണ.

പ്രകാശകന്റേയും ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റേയും മുദ്രയില്ലാത്ത പുസ്തകം വ്യാജനിർമ്മിതമാകുന്നു.

മുഖവുര.

കുറെ കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുൻപു കേരളീയകവികൾ താൽക്കാലികമായ വിനോദത്തിനായി മാത്രം ഒരുതരം ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചുവന്നിരുന്നു. പ്രസിദ്ധമോ ഉൽപാദ്യമോ ആയ ഒരു കഥ ഇതിവൃത്തമായി സ്വീകരിച്ചു്, അതിനെ ആസ്വദമാക്കി ഏതാനും സർഗ്ഗങ്ങളിൽ ഒരു ഖണ്ഡകൃതി രചിക്കണമെന്നു് രണ്ടോ അതിലധികമോ കവികൾ ഒന്നിച്ചുകൂടുന്ന അവസരങ്ങളിൽ തീച്ചപ്പെടുത്തി, ആ തീച്ച് അനുസരിച്ചു് ഇന്നയിന്ന സർഗ്ഗങ്ങൾ ഇന്നയിന്ന കവികൾ നിർമ്മിക്കണമെന്നു നിർദ്ദേശിച്ചു്; നിമിഷകവനപ്രസ്ഥാനത്തെയോ, അല്ലെങ്കിൽ ഒന്നോ രണ്ടോ ദിവസംകൊണ്ടു കാവ്യപരിസമാപ്തി വരത്തക്ക നിലയിൽ ഉള്ള ഏതെങ്കിലും സുഗമനിബന്ധനപ്രസ്ഥാനത്തെയോ അംഗീകരിച്ചു്, ആ വിനോദവ്യവസായം പൂർത്തിയാക്കി, അതിന്റെ ഫലം വല്ല മാസികകളിലും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക എന്നുള്ള കായ്യപരിപാടിയെയായിരുന്നു അവർ പ്രായേണ ആ മാതിരി സന്ദർഭങ്ങളിൽ അനുവർത്തിച്ചുവന്നതു്. അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു സംഭ്രമസമുത്പാദനം സാഹിത്യസാമ്രാജ്യത്തിൽ ഇപ്പോൾ കേവലം അസ്തമിതപ്രായമായിരിക്കുന്നു.

യശഃശ്ശരീരനായ എന്റെ പ്രാണസുഹൃത്തു് പന്തളത്തു കേരളവർമ്മ തമ്പുരാൻ ജീവിച്ചിരുന്ന കാലത്തു് മേൽപ്രസ്താവിച്ച കവനവിഹാരത്തിൽ ഞങ്ങൾ പലപ്പോഴും ഏർപ്പെട്ടിരുന്നു. വള്ളത്തോൾ, കുണ്ടൂർ, ഒടുവു്, കുറ്റിപ്പുറം

മുതലായ ഇതരമാന്യകവികളും അക്കാലത്തു് ഈ ഔൽസുക്യത്തിനു വശംവദന്മാരായിരുന്നു. അന്നു് ഞാൻ ക്രൂടി പങ്കുചേർന്നു രചിച്ചിട്ടുള്ള പതിമൂന്നു ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളിൽനിന്നു് എന്റെ ഭാഗങ്ങളും മാത്രം ഭാഷാബന്ധുക്കളായ പല സ്നേഹിതന്മാരുടേയും നിർബന്ധംനിമിത്തം സമാഹരിച്ചു്, ഇപ്പോൾ പ്രത്യേകമൊരു പുസ്തകത്തിന്റെ ആകൃതിയിൽ, അരുണോദയമെന്ന പേരിൽ പ്രകാശനം ചെയ്തുകൊള്ളുന്നു. അന്യരുവാണല്ലോ അരുണൻ; സമഗ്രാർത്ഥമല്ലാത്ത ഈ കൃതിസമുച്ചയത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തിനു് അതിനാൽ "അരുണോദയ"മെന്ന നാമധേയം ഒരു വിധത്തിൽ അനവദ്യമെന്നതേ ഞാൻ ഊഹിക്കുന്നതു്. ഇന്നത്തെ സാഹിത്യഭാസ്കരൻ കേരളത്തിൽ അന്നു് ഉദിച്ചിരുന്നില്ല; എങ്കിലും അന്നത്തെ സാഹിത്യാരുണൻ ഈ ഭാസ്കരന്റെ ഉദയത്തെ ആവേദനം ചെയ്യുവാൻ പര്യാപ്തനായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം എന്റെ ഈ കൃതിക്കു് അരുണോദയമെന്ന പേർ മറെറാരുവിധത്തിലും അനുപപത്തി ക്രൂടാതെ യോജിക്കുന്നുണ്ടു്.

അന്നത്തേതിൽനിന്നു് ഇന്നത്തെ സഹൃദയരുചി പലപ്രകാരത്തിൽ ഭേദപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള വസ്തുത ഞാൻ വിസ്മരിക്കുന്നില്ല. എങ്കിലും, ഒഴുക്കനായി, ഒട്ടൊക്കെയൊരു വെണ്മണിച്ഛായയിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള എന്റെ ഈ പഴയ കൃതികളിൽ ആസ്വാദ്യങ്ങളായ ചില അംശങ്ങളും അവിടവിടെ കണ്ടേക്കുമെന്നുള്ള പ്രത്യാശയാണു് എന്നെ ഈ ഉദ്യമത്തിലേക്കായി പ്രേരിപ്പിച്ചതു്. ഇതിൽ വല്ല അപരാധവുമുണ്ടെങ്കിൽ മഹാമനസ്കന്മാരായ ഇദാനീന്തന സഹൃദയന്മാർ അതിനെ മർഷണംചെയ്യണമെന്നും എനിക്കു് അപേക്ഷയുണ്ടു്. ഇന്നത്തെ രുചിക്രമം ഇനിയൊരു കാലത്തിൽ ഭേദം വരാം. ലോകത്തോടൊപ്പം നാമും,

സാഹിത്യവും പുരോഗമനം ചെയ്യുമ്പോൾ അങ്ങനെയല്ലാതെ വരുവാൻ തരവുമില്ല.

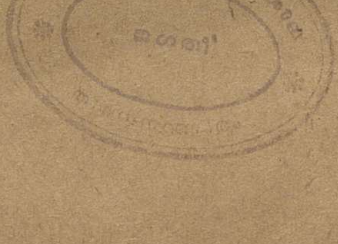
ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ

"എൻപന്തളക്ഷിതിധവൻ കവിതാരസാല-
ക്കൊമ്പത്തു മിന്നിയൊരു കോകിലചക്രവർത്തി"

യുടെ സ്മാരകമായി സജ്ജനസമക്ഷം സമർപ്പണം ചെയ്യുകയാണെന്നുകൂടി വിരമിക്കുന്നതിനു മുൻപായി വിനീതിപൂർവ്വം വിജ്ഞാപനം ചെയ്തുകൊള്ളട്ടെ.

തിരുവനന്തപുരം,
൧—൪—൧൯൩൪. } ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ.

—(o)—

വിഷയാനുക്രമണിക.

൧. സരള (ഒന്നും രണ്ടും സർഗ്ഗങ്ങൾ)
൨. വിഷ്ണുമായ (മൂന്നും നാലും സർഗ്ഗങ്ങൾ)
൩. ദേവകി (ഒന്നും രണ്ടും സർഗ്ഗങ്ങൾ)
൪. പദ്മിനി (മൂന്നും നാലും സർഗ്ഗങ്ങൾ)
൫. സത്യവതി (ഒന്നും മൂന്നും സർഗ്ഗങ്ങൾ)
൬. കലാവതി (ഒന്നാംഭാഗം)
൭. തങ്കമ്മ (രണ്ടാംഭാഗം)
൮. അംബരീഷശതകം (ഉത്തരഭാഗം)
൯. ദേവയാനീപരിണയം (മൂന്നാംഭാഗം)
൧൦. ആഞ്ജനേയവിജയം (ഒന്നാംഭാഗം)
൧൧. കോമൻ (നാലാംഭാഗം)
൧൨. കല്യാണാഘോഷം (നാലാംഭാഗം)
൧൩. ഇന്ദ്രദ്യുമ്നൻ (രണ്ടാംഭാഗം)

അരുണോദയം.

*സരള.

ഒന്നാം സർഗ്ഗം.

സുരതടിനി, വിദ്വേതി, ഭോഗിവൃന്ദം,
പരമമലപ്പുകഴ്ത്തിടുന്നതെല്ലാം
ഹരനുസമമണിഞ്ഞു വംഗദേശം
ധരണിയിൽ നിർഭരമുല്ലസിച്ചിടുന്നു.

കടൽമകളുടെ കാമദങ്ങളാകും
കടമിഴികൾക്കു കളിപ്പതിന്നരങ്ങായ്
കട,തെരു,വിവകൊണ്ടതിങ്കലത്യു-
ത്കടരുചിപൂണ്ട പുരത്തിനറ്റമില്ല.

അതിനു നടുവിൽ മുമ്പു മൂഷ്ടിഡാബാ-
ദിതി പുകളേന്തിടുമിലാമാം പുരത്തിൽ
പ്രതിഭടഭയദൻ നവാബു വംഗ-
ക്ഷിതിഭരമേറ്റു സുരാജനാമധേയൻ.

---

* ഇതിന്റെ ഉത്തരഭാഗം ശ്രീമാൻ കുറിപ്പുറത്തു കേശവൻ നായരുടെ കൃതിയാകുന്നു.

രമണപദമവനണച്ച വംഗ–
ക്ഷമയുടെ ജാതകദോഷമെന്തുചൊൽവൂ!
സമതയുലകിലററ ദൌഷ്ട്യമാന്നാ–
ക്കമതി പൃഥുപ്രഥ വേനനും വരുത്തി.

മടി, ചപലത, കാമദാസ്യ, മന്ത്രഃ–
കുടിലത, ഭള്ള, ദുരാശ, ബുദ്ധിമാന്ദ്യം,
കുടി,യിതുകളിലൊന്നു പോരു,മെല്ലാം
പിടിപെടുകിൽക്കഥ മന്നനെന്തു പിന്നെ?

സുരയിൽ മമതപൂണ്ട തള്ളയിൽപ്പോൽ
വിരവൊടു തൻെറ സുരാജനാമധേയം
പരമൊരുവിധമന്നു തെറിയാലും
നരപതി മറെറാരു മട്ടു സാത്മമാക്കി.

ത്ഡിതി നഭസി കാരുകൊണ്ടിടുംപോൽ–
ക്കുടിലനകാരണമീക്ഷണം ചുകന്നാൽ
ചൊടിയൊടുമതുതൻ നിറത്തെ നാട്ടാർ–
മുടികളുയർത്തു സരിൽപതിക്കുമേകം.

ഉരയെഴുമവനായ്ക്കരം യഥേച്ഛം
ഉരയുമണപ്പതിൽ വൈമനസ്യമാന്നാൽ
കരമൊടുമുയിരററ തച്ഛരീരം
വിരവൊടു വാളുപഹാരമാക്കി വയ്ക്കും.

ഒരുവിധമഴകാന്നുപോകിലദ്ദ–
ഷ്പുരുഷനിൽ വായ്പൊരു കാമദേവതയ്ക്കായ്
ഉരുവധുവുമവർക്കെഴും സതീത്വം
കരുതികഴിക്കണ,മന്യയെന്തുപിന്നെ?

ഹരിപുരനദികൊണ്ടു വാച്ച നെല്ലാം
ഹരിതനിചോളമണിഞ്ഞൊരാപ്രദേശം
ഹരിമുഖമൃഗയുക്തകാനനംപോൽ
ഹരി! ഹരി! മാനവർ കൈവെടിഞ്ഞുപോയാർ.

പുരുമദമെഴുമന്യപാലപാൽൻ
സുരുചിരകാന്തി കലർന്ന വംഗരാജ്യം
പെരുതഹഹ! മഥിച്ച കാളിയാഖ്യൻ
കരുണവെടിഞ്ഞു കളിന്ദകന്യയെപ്പോൽ.

അരുതു പറവതിന്നു, ശ്രദ്ധകൊപ്രാ-
പ്തുരുവമവൻ ഭുജമാമിരുമ്പുചക്കിൽ
പുരുഷരെയതിവേലമാട്ടിയാട്ടി-
പ്പെരുതുയിരെണ്ണ പിഴിഞ്ഞെടുത്തു കഷ്ടം!

ഉര പരമിയലുന്നൊരപ്പുരത്തിൽ-
ത്തരളവിലോചനമാക്കു മൌലിമുത്തായ്
ഒരബല സരളാഖ്യ വാണിരുന്നാം
സ്മരനു ജഗജ്ജയവൈജയന്തിപോലെ.

ഹരസഖനടിമപ്പെട്ടുന്ന സമ്പദ്-
ഭരമൊട്ടു മാധവചന്ദ്രനാം സ്വതാതൻ
സരളയെ വഴിപോൽ വളർത്തി മേന്മേൽ
വരമുനിയാം കവി ദേവയാനിയെപ്പോൽ.

ദിനമനു നിലവിട്ടു വാച്ചകേറും
ഘനനവയൌവനകാന്തികന്ദളത്താൽ
വനജഭവയശസ്സുയർത്തി മേന്മേൽ
ജനനയനാമൃതധാരപെയ്തു തനീ.

ചുരുളുമൊരളകങ്ങളൊത്തു വണ്ണി-
ച്ചുരുളുമൊരക്കുളർപൊൽക്കചക്കുടങ്ങൾ;
ഇരുളിന്ന തടവറ തോലി മേന്മേ-
ലരുളിന പൂങ്കുഴൽ; നീണ്ട നേത്രയുഗ്മം;

കടലിലല കണക്കു കാമമോമൽ-
ക്കടമിഴിയിൽക്കളിയാടിടുന്ന നോട്ടം;
വിടപദവി മുനീശ്വരക്കുമേകാ-
നടമപെരുത്തൊരു ലോഹിതാധരോഷ്ഠം;

പനിമതി പണിയും മുഖം; മനോജ-
പ്പനി തരുണക്കരുളുന്ന ദന്തപംക്തി;
ഇനിയൊരു വദനത്തിൽ വായ്ക്കുമാസ്വ-
ദ്യ്നിയിലെഴും തിരതോറ മന്ദഹാസം;

ഇതുകളൊടിതരാംഗപാളിതൻ നൽ-
പ്പുതുമ പുലരുന്നൊരു പുണ്യകാന്തിപൂരം
അതുലമിതുമന്നതാംഗിതന്മേ-
യ്യതുപൊഴിതാക്കുമകക്കരുന്നലച്ചു.

[ക്ലേകം.]

ചടുലനയനതൻ ചരിത്രമാരോ
കെടുമതിയായ സുരാജനോടുമോതി;
മടുമലർ വിരിയുമൊഴിഞ്ഞികത്തിൽ-
പ്പെടുമഹിയും കിളിപോലെയെത്തുചെയ്വൂ?

"അരിവയറവളുത്ത കേമിയെങ്കിൽ-
ശ്ശരിവരെ ഞാനവളെപ്പുണർന്നുകൊള്ളും;
ഹരി ദുഷ്ടമവകാശി മത്തനാകും
കരിയുടെ മസ്തകമുത്തുമാല ചാർത്താൻ.

സതിയവനം പരിണീതപോലു,മെന്താ-
ണതിനു വിരോധ,മതാണു സത്തതിങ്കൽ;
കതിരവനൊട്ടു ചേന്നു പൂത്ത തണ്ടാ-
രതിൽ വരിവണ്ടണയുന്നു മൊട്ടിലുണ്ടോ?

നിലയിതു ശരിതന്നെ ന്യൂനമെന്നാൽ-
ബ്ബുലനിധി മാധവനെപ്പിണക്കിടാതെ
ചലമിഴിയെ ലഭിക്കിൽ നന്നു; റോസാ-
മലർ മതി; കൈകളിൽ മുള്ളു കൊണ്ടിടേണ്ട!

അവളുടെ തനുവൊന്നു കണ്ടു വേണ്ട-
ന്നവ നിരൂപിക്കുവ"നെന്നുറച്ചു പിന്നെ
ത്വരനൊരു വധൂടിതന്റെ മട്ടിൽ-
ഭ്രമരമൊട്ടു മാധവമന്ദിരത്തിലെത്തി.

ഭവി ത്വരനു കേട്ടുകേൾവിയെല്ലാ-
മവിടെ വെറും നിഴലെന്നു തോന്നിടുംപോൽ
സുവിമലസുഷമാബ്ധി കോളുകേറി-
ക്കവിയുമൊരോമന കണ്ണിൽ വന്നുമുട്ടി.

അതുവരെ നയനോത്സവത്തിൽ മാത്രം
കുതുകമിയന്ന കുശീലനപ്പൊഴേയ്ക്കും
ചതുരയുടെ മുകന്ന മുണ്ടു നോക്കി-
പ്പുതുമയെഴും രസനോത്സവം കൊതിച്ചു.

ഉടമയൊട്ടു ഫഠാൽപ്പിടിച്ചു പല്ലാൻ
തുടരുമൊരമ്മടവാരിൽ നിന്നു വാങ്ങി
സ്ഫുടമുരുളയശങ്കകംക്കു ലാക്കായ്-
പ്പിടമുഗനേർമിഴി കാന്തപാർശ്വമെത്തി.

"ഒരുവളരികിലെത്തി നാഥ! പുല്ലാൻ
വരുവതു കാൺ,കവരം ഭ്രതമോ പുമാനോ?
അരുതറിവതി"നെന്ന വാക്കു കേട്ട-
പ്പുരുബലിചെന്ന നവാബിനെപ്പിടിച്ചു.

"അരുതരുതു സുരാജദൈവ ഞാ,നി-
സ്സുചിരഗാത്രിയെയൊന്നു കണ്ടുകൊൾവാൻ
കരുതിയിവിടെ വന്നു"വെന്ന ഭ്രട്ട-
ത്തരുളി വിറച്ചു വിയത്തു വാടിനിന്നു.

"അലമിതു ഖല! നിൻെറ കൊച്ചുകോഴി-
ത്തല തിരുകിത്തറയിൽ കുഴിച്ചുമൂടാൻ
ബലമെഴുമിവനാശയില്ല; യുദ്ധം
തുലപെറുവോരൊടു ചെയ്യുതാണു ധർമ്മം.

വിടരുതു ശഠ! നിന്നെയെങ്കിലും ഞാൻ
വിട തരുവൻ; വെറുതേ പിടച്ചിടേണ്ട;
സ്ഫുടമിവിടെയണഞ്ഞതിന്നൊരുങ്കം
വിടു! തവ നല്കി വെളിക്കിറക്കിടുന്നേൻ.

തണ്ടാർദളേക്ഷണകളോടൊളിവിൽക്കടന്നു
വേണ്ടാസനം തുടരുകിൽപ്ഫലമാക്കുമേവം
ഉണ്ടാകു"മെന്നവനരച്ചൊരുരുക്കുകത്തി-
കൊണ്ടാക്കശീലനുടെ മീശ ചിരച്ചുവിട്ടു.

——:(*):——

രണ്ടാം സർഗ്ഗം

ആണത്തമറ്റ നില വന്നതുകൊണ്ടു മറവും
കേണപ്പുമാൻ, കഴുത ഹന്ത! വിഴുപ്പുപോലെ
നാണം ചുമന്ന തലതാഴ്ത്തി നടന്നു; മന്നിൽ—
പ്രാണങ്ങളം പുല്ലു; വലുതൊന്നു നരകു മാനം.

നേരംവെളുത്തളവു ദുഷ്ടണമൊന്നു നോക്കാൻ
പാരം കൊതിച്ച പതിതൻ വദനത്തെ നോക്കി,
ദാരങ്ങളം തുകിയൊരു പുഞ്ചിരിവെണ്ണിലാവാ—
ക്രൂരന്റെ ഹൃത്തിലെരിതീക്കനൽ കോരിയിട്ടു.

"ശ്രീയാണ്ട ഗൃധ്രമൊട്ട നൽപ്പുമാരിപൊറൊ—
രീയാനണഞ്ഞു ചിറകൊക്കെയുരുത്തപോലെ,
ജായാഭുജിഷ്യമുഖർക്രുടി ഹസിച്ചിട്ടം മ—
ട്ടീയാം കടന്നിവനെയിങ്ങനെയാക്കിയല്ലോ!

ആ മഞ്ജുവാണിയുടെ കോമളമായ കൊന്ന—
പ്പൂ മങ്ങിട്ടന്ന പുതുമേനി പുണർന്നുകൊവാൻ
ഈ മന്നനിങ്ങനെയിരിപ്പളവേതു കള്ള—
ക്കോമട്ടിയോക്കും? അവനെങ്ങനെ നാളു നീളും?

പോരായ്മയെന്തിതിനു മേ,ലവനെന്റെ വീടാം
കാരാഗൃഹത്തിനകമെന്നെയടച്ചുപൂട്ടി,
പാരാതവന്റെ കുലർമെയ് ച്ചുടചോരയാറിൽ
നീരാടിയെന്നസി കൃതാർത്ഥത നേടിടട്ടേ!!

എന്നന്തികത്തിലരിയെത്തരസാ വരുത്തു-
കെ'ന്നപ്പമാനരുളുമാജ്ഞ ലഭിച്ചനേരം
സന്ദഗ്ധരായ ഭടർ കൈയ്യു വിലങ്ങുവച്ചു
മന്നന്റെ മുന്നിലവനെ തപരിതം നിറുത്തി.

"വാ വാ! കടന്നു ശഠ! നിൻ ഗളശോണിതത്തി-
ലീ വാളം കിടന്നു മറിയും കളികണ്ടുകൊൾക."
ആ വാമതൻ പതിയൊടേവമുരച്ചവന്റെ
നാവാശു വെട്ടി ദുഷരൻ തല കൊയ്തെടുത്തു.

"അമ്മാ നിനക്കു കണികാണ്മതിനെന്റെ കൊച്ചു-
സമ്മാന"മെന്നു സരളയ്ക്കരെഴത്തൊടൊപ്പം
അമ്മാനവന്റെ തല പൊൻതളികയ്ക്കകം വ-
ച്ചമ്മാനഹീനനലിവറു കൊടുത്തയച്ചു.

കുന്നോടെതിത്കുചയാളുടലോടു വേറാം
തന്നോമനപ്രിയനെഴും തല കണ്ടനേരം
വന്നോരഴൽക്കടലിൽ മുങ്ങിയതിന്നവണ്ണ-
മെന്നോർത്തു കൊഞ്ചി,നെഴുതാനെളുതല്ലയല്ലോ.

രണ്ടായിരം കണകം മേനിയിലൊത്തുചേർന്നു-
കൊണ്ടാൽക്കണക്കവശയായഴലേറമേന്തി
വണ്ടാർതൊഴുംകഴലി വാത്തൊരു കണ്ണുനീരു
കണ്ടാൽക്കഴിഞ്ഞു കഥ; കല്ലുമലിഞ്ഞുപോകും.

മാറിൽകരത്താഴിച്ചു, തലതല്ലി,യകത്തഴൽത്തീ
നീറിപ്പുരം, മതിമറന്നു വിളിച്ചുകൂകി,
ആറിൻകണക്കധികമശ്രു പൊഴി,ച്ചിരുണ്ട
കാറിൽക്കവിഞ്ഞഴകെഴും കുചയാഗം കരഞ്ഞാൾ.

കേണട്ടിനം കളി,പറിപ്പ,ണി,പൂ,വുറക്ക,–
മൂണല്പമീവകയിലൊന്നിലുമാശയെന്യേ
ഏണംതൊഴും മിഴി വസിച്ചു; സതിക്കു ദുഃഖം
പ്രാണപ്രിയന്റെ മൃതിയിൽപ്പരമെന്തു പാരിൽ?

ഉംത്തട്ടെരിഞ്ഞിണപിരിഞ്ഞു കരഞ്ഞിട്ടന്ന
ത്തത്തമ്മപോൽച്ചിലദിനങ്ങൾ കഴിച്ചശേഷം
പുത്തൻ മരന്ദമൊഴിയാംകു കട്ടപ്പമയ്യോ!
ചിത്തഭ്രമത്തിനടെ ചിന്തവുമങ്കുരിച്ചു.

അപ്പിച്ചകപ്പുതുമലക്കെതിർമേനിയാളി–
ലുംപ്പിച്ചണപ്പതിനു തക്ക വിയോഗദുഃഖം
കല്പിച്ചണച്ച വിധി കശ്മലനെന്നു ലോകം
ജല്പിച്ചു; മുത്തൊട്ട വസിച്ചു നവാബുമാത്രം.

ഭള്ളുരുപോയ്ക്കരയിൽ നില്പതൊരിക്കൽ വീണ
വെള്ളത്തിൽവീഴ്ച,മതുപോലെ മറിച്ചുമാകും;
ഉള്ളം മറന്നിടരു,തൊക്കെയുമീശ്വരന്റെ
കള്ളക്കളിക്കലവി; കണ്ടറിവാൻ ഞെരുക്കം.

ആട്ടം, മദത്തൊട്ട തൊഴുത്തുകളിൽക്കടന്നു
മാട്ടം, പിടിച്ച പുലി മത്സ്യനൊടേറിടുമ്പോൾ
തേട്ടം ദുഢം മൂതി; സുരാജനമക്കണക്കി–
ലീടുറ്റ ഹൂണരൊട്ട പോരിനൊട്ടക്കമെത്തി.

പാഴായ് ജനസ്സുകളുവോരവനേതുമൂഴി
വാഴായ്വതിനു വഴിപാത്ത ജനത്തിനെല്ലാം
താഴാത്ത മുത്തു പരമാരണവാത്ത നല്ലി
വേഴാമ്പലിനു പുതുതാം മഴയെന്നപോലെ.

ആ വംഗവാസികളശേഷമവന്നരാതി-
ഭാവം വഹിച്ചളവു ഹൂണപതിക്കു സാഹ്യം
കൈവന്നു വേണ്ടതൊരു പൂച്ചുമരുന്നുകൂടി-
ട്ടൈവപ്പകപ്പനി പിടിപ്പവനില്ലയല്ലോ.

നേരിട്ടുമൊട്ട ചില,രന്യരൊളിച്ചുനിന്നും,
പോരിന്നു ഹൂണരൊടു ചേന്നിടുവാനുറച്ചു;
പാരിൽത്തനിക്കു തുണ താനൊരു ജന്തുവായി-
പ്പോരിന്നു ജീവനൊടു ഭ്രപന്നുമാവസിച്ചു.

ധീവായ്പിണങ്ങുമൊരു ഹൂണബലേശിതാവാം
പ്ലൈവാനവാബൊടൊടുവിൽപ്പടവെട്ടിയപ്പോഠം
ചാവാതെ ചണ്ഡ ജളനോടിയൊളിച്ചു പഥ്-
ജൈവാതൃകന്റെ വരവിൽത്തിമിരംകണക്കെ.

ക്രുദ്ധംപിരിഞ്ഞു ബത! മൂഷ്ഠിഡബാഢിലുള്ള
കോട്ടയ്ക്കകത്തു ഗതികെട്ട വിയത്തു ഭ്രപൻ,
വാട്ടം വളർന്നണിയറപ്പുരനോക്കി രാമ-
നാട്ടത്തിലോടുമൊരു ഭീരുകണക്കു, പാഞ്ഞു.

ആണായതിന്നകമൊരുത്തനെയും തരത്തിൽ-
ക്കാണാതെ കാൽത്തുണയിലപ്പുരിവിട്ട വീണ്ടും
പ്രാണാവസാനഭയമേറിന പാപി പാഞ്ഞു
ബാണാസനത്തെ വെടിയും ശരമെന്നപോലെ.

ആ രാജ്യമെങ്ങുമഭയം ലഭിയാതെയുള്ളിൽ
നൈരാശ്യമാണ്ട തളരുന്ന നവാബുതന്നെ
ക്രൂരാഹിയെഗ്ഗരുഡനെന്നവിധം കടന്നു
മീരാൻ പിടിച്ചു ഗളനാളമരിഞ്ഞുവിട്ടു.

മന്നിൽ ഫലം നരർ ഭുജിപ്പതു കൈയ്യുമേൽത്താ;—
നിന്നിപ്പൊഴിക്കലിയിൽ വിത്തെളുതിൽ ഫലിക്കും;
എന്നിത്തരം ജനതയോടറിയിക്കുവാൻ പോ—
ലന്നിഷ്ഠരന്റെ കഥ നിഷ്ഠുരമായ്ക്കഴിഞ്ഞു.

അലാഹുകുകമേന്തും പൌരരാനപ്പുറത്താ—
ക്ഘലനടെ മൃതദേഹം തസ്കരൻ തൻശവംപോൽ
നലമൊട്ട കരയേറിസ്സഞ്ചരിപ്പിച്ചു; നാമാ—
ലകിടുമിതിനെല്ലാം കേശവൻ താൻ പ്രമാണം."

——:o:——

*൨. വിഷ്ണുമായ.

മൂന്നാം സർഗ്ഗം.

ചഴതിൽപ്പുരദേശയാത്രപോകും
കഴതയ്ക്കാത്തു തിരിച്ചു കാന്തയോട്ടം
മുഴതിങ്കളണിഞ്ഞ മൂപ്പർ മാനം
മഴവും ഭേസി നടന്നു മന്ദമന്ദം.

"ശരി! മുറമതിങ്കലുള്ള മുല്ല-
യ്ക്കാരിടത്തും മണമില്ലിയാളെയേട്ടൻ
കരിതേച്ചതു പററി"യെന്ന ശാതോ-
ദരിയോത്താന്നു ചിരിച്ചു ഗൌരി മന്ദം.

"ചതുരൻ സുരവൈരി പോലു,മെന്നോ!
കുതുകം! കായ്യം; ഒരാഥംക്കു പേർകൊടുത്താൽ
ഇതുമട്ടവരേണമസ്സലെന്നാ"-
യതുലാശ്ചര്യമൊടോത്തു ഭ്രതവൃന്ദം.

"വലിയേ മുനി നാരദൻ കടന്നെൻ
തൊലിയേഴും വെറുതേ രജിസ്റ്ററാക്കി;
അലിവില്ല ഹരിക്കു തെല്ല"മെന്നായ്-
ച്ചലിതാന്തർദ്ധൃതി ശങ്കരൻ നിനച്ചു.

---

* ഇതിന്റെ പൂർവ്വഭാഗം പന്തളത്തു കേരളവർമ്മ തമ്പുരാന്റെ കൃതിയാകുന്നു.

"പുതുമാതിരികാഴ്ചയെന്നവച്ചാ-
ണിതു ഞാൻ കാണ്മതിനോത്തതെ"ന്ന ദേവൻ
അതുനാൾച്ചെറുപൂച്ച പാൽകുടിക്ക-
ന്നതുപോൽ ക്രൂരരൊടോതി ലജ്ജയെന്യേ.

വിധുരതപമൊട്ടും ഗൃഹത്തിലേക്കായ്
വിധുചൂഡൻ ബത! വെച്ചടിച്ചിടുമ്പോൾ
മധുരാകൃതി വാടിയൊന്ന കണ്ടാൻ
മധുവിൻ ദിഗ്ജയവൈജയന്തിപോലെ.

മിഴിയും മനവും പറിച്ചെടുപ്പാൻ
കഴിവോരമ്മലർവാടി കാമദേവൻ
വഴിമേൽ വിഷ്ടമാക്ഷനെജ്ജയിപ്പാൻ
വഴിപോൽവിട്ട വരാസ്ത്രമെന്ന തോന്നി.

പലമാതിരി തത്ര പുഷ്പവൃക്ഷം
കലരും ശാഖികം തങ്ങളോട്ട നേരായ്
വിലസീടുകയാൽ നിജാംഗ്രവന്യ-
സ്ഥലമെത്തിച്ചു വസിച്ചു സൂര്യചന്ദ്രർ.

തുലവിട്ടൊരു സദ്വസന്തയോഗം
കലരും ചാരുവനസ്ഥലിക്കുവേണ്ടി
അലസാതെ ലതാവയസ്യമാർ ന-
ന്മലർമഞ്ചത്തെ വിരിച്ചലങ്കരിച്ചു.

പല പൂക്കൾ നിരന്നുവീണ കോലാ-
ഹലമായ്ക്കൂടി നിറഞ്ഞുതാഴെയെങ്ങും
നിലവിട്ട വിളങ്ങുമപ്രദേശം
മലരമ്പന്നൊഴിമാവനാഴി തന്നെ.

"ത്രണവാൻ മമ തോഴരെപ്പറത്താ-
ക്കണമിക്കൺജയിലിങ്കൽനിന്നു"മെന്നായ്
ക്ഷണമോതി മൂഡന്നു ഭീതിനൽകീ
മണമേന്തും മലർമഞ്ജുമന്ദവായു.

ഒളിപൂണ്ടടിതൊട്ടു ശാഖയോളം
തളിരും പച്ചിലയും മലന്നു താരും
കളിർതെന്നലിലാടിടുന്ന വൃക്ഷാ-
വളിമേൽ വാണളി കാഹളംവിളിച്ചു.

അഴൽവിട്ടൊരു കാന്തയൊത്തു പൂന്തേൻ-
പുഴയിൽപോയ്ജലകേളി ചെയ്ത ഭൃംഗം
കഴലും കരവും കഴഞ്ഞനേരം
പിഴവിട്ടെത്തി ലതാഗൃഹത്തിനുള്ളിൽ.

നവപല്ലവസത്യ മുക്കുമുട്ടെ-
ജ്ജവമോടുണ്ടമരും വനപ്രിയങ്ങൾ
അവനപ്രിയനായ് വിളങ്ങുമീശ-
ന്നവതാളത്തെയനല്പമായണച്ചു.

കടലിന്മകൾതന്റെ രണ്ടുതുക്കൺ-
കടയും തീരുകൊട്ടത്ത വൃക്ഷവാടി
കടകായിതനാഗനീശനത്രൽ-
ക്കടകൌതുഹലമേകി ലാലസിച്ചു.

ചരവിതൻ വിളഭ്രമിയായ് ലസിപ്പോ-
രവിടെ സ്ഥാണുവെഴുന്നുകൊണ്ടശേഷം
കവിയെല്ലൊരു ദൃഷ്ടിദോഷമെന്നോ-
ത്തവിതക്കം ഹരനുള്ളിലേക്കണഞ്ഞു.

ഒളിയേന്തിന വാടിതന്നിലേറെ–
ത്തെളിവാന്നെത്തിടുമീശനെക്കറക്കാൻ
നളിനാസ്യനറച്ചൊരിന്ദ്രജാല–
ക്കളികാണിച്ച കഥയ്ക്കു നാം കടക്കാം.

കടിലാളക,മക്കളിന്ദ്രവിൻ
പടി ലാവണ്യമെഴുന്ന കേശപാശം,
നിടിലാഭ,നിതാന്തമേവനം വ്യ–
ത്തടി ലാക്കറവു വലഞ്ഞുപോം കപോലം,

മദനന്റെറയഹന്ത കേളിയാട്ടം
സദനം കണ്ണിണ,കള്ള മുള്ള നോട്ടം,
കദനം പുതുമുല്ലമൊട്ടിനേകം
രദനത്തിൻനിര, രമ്യമല്പഹാസം,

അരുണാരുണകോമളാധരോഷ്ഠം,
തരുണാത്തിപ്രഭമായ ബാഹുയുഗ്മം,
ഉരുകാന്തികലർന്ന മദ്ധ്യ,മോമൽ–
ത്തിരുനാഭിക്കുഴി, സുന്ദരോരുകാണ്ഡം,

അണിയായ്പ്പതിയെഴ്ശ്രീരസ്സിലാളം
മണിസാനുസ്ഥമനോജ്ഞശൃംഗയുഗ്മം
പണിയുന്നൊരു പട്ടവെള്ള റെയ്ക്കി–
ത്തുണിയാൽ മൂടിന പോർമുലക്കുടങ്ങൾ,

തളിർപോൽ മൃദുവായ്,ത്തടിത്തിനെപ്പോ–
ലൊളിപൂ,ണ്ടബ്ജമൊടൊത്തു ഗന്ധവത്തായ്,
വിളിപാരമിയന്ന കാൺകിൽ നേത്രം
കുളിരും കോമളമായ പൂവൽമേനി,

വള,യഷ്ടിയൽ,കാഞ്ചി,തോട,ന്നൽ, കാൽ–
ത്തള,നാസാമണി, മോതിരങ്ങം, ഹാരം,
കളന്തുപുര,മേവമാക്കുമംഗനാ–
രീളകം ഭ്രഷ്ണപങ്കി മേനിയെങ്ങും,

ഇതുമട്ടൊരു തയ്യലുല്ലസിക്കു–
ന്നതുക "ണ്ടെന്തിതു മായയോ കിനാവോ?
പുതുവിദ്യയജൻ പഠിച്ചുവോ?" യെ–
ന്നതുലാശ്ചര്യമൊടീശനമ്പരന്നു.

[കൂളകം]

മലരിന്മകനുള്ള മാനവിത്തായ്
മലരമ്പന്നു മദം വളക്കുമമ്പായ്
മലമറൊരു മഞ്ജുകാന്തികോലും
മലയൊക്കും മുലയാം വിളങ്ങി പാരം.

പ്രഥമതപമെഴും രസത്തിനേറും
പ്രഥനൻ സീമ പയോജ വക്ത്രവേഗാൽ
കഥനീയഗുണൻ കപർദ്ദിതന്നെ–
ക്കഥയില്ലാത്തവനാക്കുവാൻ മുതിർന്നാം.

നീലത്തഴക്കുഴലഴിഞ്ഞു, മുഖം വിയത്തു,
ശീലത്തരം പകുതി തെന്നലടിച്ചു നീക്കി,
പാലത്തൽപൂണ്ടമൊഴി പന്തുകളിച്ചിടുന്ന
കോലത്തെ നോക്കി മൂഡനങ്ങനെ.നിന്നുപോയി!

—:o:—

നാലാം സർഗ്ഗം.

സീമന്തോന്മുഖലടിയോളമപ്രകാരം
പ്രേമം മൂത്തടിമലർതൊട്ട ക്രുന്തലോളം
വാമയ്യുള്ളൊരു തനു നോക്കി വാമദേവൻ;
കാമൻതൻരിപുവുമൊരാണുതന്നെയല്ലോ.

"ആരാരിക്കളമൊഴിയാരെ വേട്ടിരിപ്പോ-
ളാരാ,ലെന്തിവളുടെ ചാരുനാമധേയം?
ആരാമസ്ഥലമിതിൽ വാഴ്വതെ",ന്നിതെല്ലാ-
മാരായ്വാനകതളിരാശപൂണ്ടിടുന്നു.

ഇത്തങ്കത്തളിരെതിർത്തയ്യലാം കടന്നോൻ-
ചിത്തത്തെച്ചിതമൊട്ട കൊള്ളയിട്ടമൂലം
മത്തതപം ബത മുഴുവൻ മറന്നഹോ! ഞാൻ
മത്തതപം മരുവുമഗാരമായിതല്ലോ!

നീരാളം മുകിലെതിർക്രുന്തലാഠംക്കു വായ്ക്കും
നീരാളത്തൊട്ടു കിടപൂണ്ട മേനി പുല്കാൻ
ധാരാളം കൊതിയെഴുമെന്റെ മുന്നിൽ നിന്നാ-
മാരാരിപ്രഥ—മറയത്തു-പുല്ലു—പോട്ടേ!"

എന്നോത്തുന്നിളകിമറിഞ്ഞൊരുള്ളൊടീശൻ
തന്നോമൽക്കമനിയെ വിട്ടു തെല്ലു നീങ്ങി
കുന്നോട്ടംകളർകുചയാഠംക്കു മുന്നിൽ മന്ദം
ചെന്നോരോ ചപലവചസ്സിവണ്ണമോതി.

"ബാലേ! നീ പറയണമേതൊരുത്തി? യെന്തി-
ക്കാലേ വന്നിവിടെ വസിപ്പതിന്ന ബന്ധം?
ചാലേ നിൻ ദ്യുതിയിൽ മദീയഹൃത്തു വെയ്‌ലിൽ
പ്രാലേയപ്പടിയുരുകുന്ന പാരമയ്യോ!

വിണ്ണോർതൻ പതി പുണരുന്ന തേവടിശ്ശി-
പ്പെണ്ണോ? പേർപെട്ടമൊരു യക്ഷകന്യയോ നീ?
കണ്ണോടൊത്തകമലർ കട്ടിടുന്ന പാന്ഥ-
പ്പൂണ്ണോ? മൽപരിണതപൂർവപുണ്യസത്തോ?

വണ്ടിന്നുംതടമെരിയും കുഴൽക്കു,മക്കൈ-
ത്തണ്ടിന്നും, തളിർ പണിയുന്ന തങ്കമെയ്ക്കും,
ചുണ്ടിന്നും, ചുമലിനു,മീയുരോജകുംഭ-
രണ്ടിന്നും, രമണി! രസത്തിൽ ഞാൻ തൊഴുന്നേൻ.

ലാളിത്യക്കുളർമൊഴി! നിൻെറ തൃക്കടക്കൺ-
കാളിന്ദീനദിയിലെനിക്കു കേളിയാടാൻ
നാളില്ലെന്നജനെഴുതീടിലെന്നെയിന്നേ
വാളിൻമട്ടെഴുമളകത്തിനാൽ വധിക്കൂ.

നീയിന്നെൻ നയനപഥത്തിലെത്തി; മേലിൽ
തീയിൽപ്പോയ്മറകിലുമുണ്ടു ക്രൂരവേ ഞാൻ;
സ്ഥായിക്കൊന്നറിയുക; താരിളങ്കളത്തൻ
വായിൽപ്പോയ് വഴിയുകിലേതു വിഡ്ഢി തുപ്പും?"

ആത്തൽപ്പെട്ടവനിതുരയ്ക്കുവേ കടാക്ഷം
പത്തഞ്ഞൂറൊരുഞൊടികൊണ്ടെറിഞ്ഞു മന്ദം
പുത്തൻപൂമുഗ്ധഹസിതം പൊഴിച്ചു നല്ലാർ-
മുത്തൻപിത്പ്പൂരികമിളക്കിയേവമോതി.

"ഇല്ലാരും പതി മമ, കൈയിൽവേണ്ട കാശ്രും
ചോല്ലാളം തനുരുചിയും കലന്നവങ്കൽ
ചെല്ലാനായ്ത്തുനിവൊരു വേശഗേഹ്മാളം
നല്ലാരെന്നറിയുക നന്ദിപൂണ്ടു നമ്മെ.

തെല്ലും നീ മുഷിയരുതൊന്നു ഞാൻ പതുക്കെ-
ച്ചൊല്ലുന്നേൻ; ഗുണമൊരു ലേശവും പെടാതെ
കൊല്ലുന്നുണ്ടലർശരനെന്നുവച്ചു മാത്രം
പുല്ലുംപോയൊരുവനെ വേട്ട കേറുവിയുണ്ടോ?

നീ വന്നെന്നുപവനസീമ്നി നിന്നുകൊണ്ടി-
ന്നീവണ്ണം മമ തനു പുൽകുവാൻ കൊതിച്ചാൽ
ദൈവത്തിന്നതു ശരിയെന്നു തോന്നുമെന്നോ
ഭാവം? നിൻ കഥ ബഹുജാതി! ഞാൻ കഥിക്കാം.

ആനത്തോ,ലരവു,കപാല,മസ്ഥി,ചാരം
മാ,നബ്ജൻ, വിഷ,മനലൻ, കപാല,മംബു:—
മാനംവിട്ടിവയണിയുന്ന നിന്നെ നോക്കി-
സ്സ്നാനംചെയ്തിടുകിലുമില്ല നേരുശുദ്ധി.

പയ്യാറാൻ തെരുവഴി തെണ്ടണം; കിടപ്പാൻ
തയ്യാറായ്ച്ചുടലയിലെത്തണം തരത്തിൽ;
മെയ്യാളം മലമകളോട്ടമല്ലിടേണം:—
നിയ്യാരെന്നിവളെയിതിന്നു നിർണ്ണയിച്ചു?

കോളല്ലിക്കനൽമിഴിയുള്ള നെറ്റി തൊട്ടാൽ
താളംതെറ്റിടുമുടൽ പൂണ്ടുകൊള്ളുവാൻ ഞാൻ
ആളല്ലീയരുകം കൊത്തിടും; കഴത്തിൽ
ക്ഷോഭംകൊണ്ടൊരുലവമമ്മവയ്യുവയ്യാ."

എന്നോതും മതിമുഖിയെത്തടുത്തു വീണ്ടും
ചെന്നോരുരംക്കൊതിയൊട്ട വാമദേവനോതി:
"എന്നോമൽക്കമനി! വിശ്രുതനാണുപോൽ ഞാ-
നന്നോ നിന്മതം? ഇതു നല്ല കൃത്യതന്നെ!"

ഏവം ചൊന്നുടനണിയാടയൊക്കെ മാറി-
ദ്ദേവൻതൻ തിരുവുടലുല്ലസിച്ച നേരം
ലാവണ്യക്കടലിനു കോളിളക്കമാകും
പൂവമ്പൻ പുനരപി ജാതനെന്നു തോന്നി.

തങ്കത്താർദലമിഴി കൈകരംകൊണ്ടു തെല്ല-
ക്കൊങ്കപ്പന്തുകളെ മറച്ചു റൗക്കി നീക്കി
തിങ്കൾപ്പൂഹസിതവിലാസമാന്ന ശർവൻ
തങ്കൽത്തന്നാകമലർ ചേന്തായ്ക്കഥിച്ചാൾ.

ശങ്കപ്പെട്ടിട്ടവതിനില്ല ഹേതുവെന്നാ-
വങ്കത്തം പെട്ടമുഡുപാങ്കനോത്തമന്ദം
തങ്കപ്പോർമലയെതിർകൊങ്കയാൾക്കു വായ്ക്കും
പൊൻകപ്പം തരുമൊരു പൂവൽമേനി പൂണ്ടാൻ.

'ലാവണ്യപ്പൊലിമ നിനച്ചകത്തുവായ്ക്കും
ഭാവംപോയ് ശിവ! ശിവ! പാവമാകയായ് ഞാൻ!
ദൈവത്തിൻവിലസിതമെത്ര ചിത്ര'മെന്നോ-
ത്താവൻഭ്രുധരസുതയമ്പരന്നു പാരം.

സ്ഥാണുശ്രീതനു മുഴുവൻ തനിക്കു തീറായ്-
ക്കാണുംമട്ടകമലരിങ്കൽ നാണമേറി
വേണുറേറാരചലതനുജയച്ചനെപ്പോൽ
വേണുമട്ടചലതപൂണ്ടു തത്ര നിന്നാൾ.

അത്തയ്യൽക്കൊടിയുടെയംഗസംഗമംകൊ-
ണ്ടത്തൽപ്പാടഖിലമനംഗജിത്തു തീക്കെ
പുത്തൻപൂമധുവെതിർവാണിയാംക്കു ചെല്ല-
ത്തുത്തങ്കക്കുടമൊരു പുത്രനുണ്ടവിച്ചു.

അരിവയറവം പൊറ കുഞ്ഞിനെക്ക-
ണ്ടരിയൊരു ശംഭുമനം കുളിത്തിടുമ്പോൾ
അരിഗദകളണിഞ്ഞ വിഷ്ണുവിൻമെ-
യ്യരികിൽ വിളങ്ങി;മറഞ്ഞു വിഷ്ണുമായ.

തൻകള്ളപ്പണി കാലഭിത്തൊടരുളി-
ക്കാത്യായനിക്കായ് ഗതാ-
തങ്കം പുത്രനെ നല്കി വിഷ്ണു മറയു-
ന്നേരത്തു മാരാരിയും
തങ്കൽക്രൂരിയലും തന്നുഭവനം പേ-
രയ്യപ്പനെന്നിട്ട തൻ-
തങ്കത്താർമിഴിയോടുമഗ്രണമൊടും
കൈലാസമെത്തീടിനാൻ.

——(o)——

ന. ദേവകി. *

ഒന്നാം സർഗ്ഗം.

അച്ഛിന്നം സുരപുരി പെറുപോറുമേതോ–
കൊച്ചിബ്ഭ്രവലയമലങ്കരിച്ചപോലെ
പിച്ചിത്താരെതിർപുകളിന്ന ക്ഷേത്രരങ്ങാം
"കൊച്ചി"പ്പേരെഴുമൊരു നാടമന്നിടുന്നു.

ഖിന്നാത്തിച്ചുവട്ടു മറിച്ചു ശക്തനെന്നാ–
യെന്നാളും ജനത പുകഴ്ത്തുമൂഴിപാലൻ
മുന്നാളിൽ പൃഥുവിനൊടൊത്ത കീർത്തിപൊങ്ങി–
ച്ചന്നാട്ടിന്നധിപപദത്തെയാണ്ടിരുന്നു.

കള്ളംവിട്ടവനെതിരറ്റ നൽപ്പുകൾപ്പൂ–
വെള്ളപ്പട്ടിളയിൽ വിരിച്ചു വാണകാലം
ഉള്ളത്തിൽ പ്രിയനുടെ മാറിടം വെടുത്തോ
വെള്ളത്താർമകനം വിളയാടി വീടുതോറും?

കൈക്കാണം, കളവു, കടുത്തകൈ, യിടത്ത,–
ട്ടിക്കാണും വിനകളൊ,ട്ടുള്ള മുദ്രയെല്ലാം
വെയ്ക്കാനും വിരവൊട്ട മാറിടാനുമൊന്നി–
ച്ചക്കാശപ്രതിഭടകീർത്തിയാജ്ഞ നൽകി.

---

* ഇതിന്റെ ഉത്തരഭാഗം പന്തളത്തു കേരളവർമ്മപുരാവൃത്തം കൃതിയാകുന്നു.

മാടമ്പിത്തലവർകണക്കു കപ്പമണ്ണാം
മാടത്തിനകമടിവോരെയും പുലത്തി
മാടക്ഷ്മാഭിധകലരുന്ന മങ്കയാംതൻ
മാടപ്പോർമുലയുടെ ഭാഗ്യമുല്ലസിച്ചു.

ചോരന്മാരുടെ പൊടിക്രൂടിയില്ലൊരേട–
ത്താരമൃക്ഷിതിയിലശേഷമാകമൂലം
ദ്വാരത്തിൻകതകുകൾ ശീതബാധമാത്രം
പൌരക്പ്പൊഴതിലകറ്റി വേണ്ടിവന്നാൽ.

ചേട്ടത്തം ചെറുതുമെഴായ്കകൊണ്ടു വക്കീൽ–
ക്രൂട്ടത്തിൻ കൊടിയൊരു പേനതന്റെ തുമ്പിൽ
ആട്ടക്കോപ്പുകളിൽ മഴട്ടിനങ്ങളിൽപോൽ
കോട്ടംവിട്ടൊരുവക വൻതുരുമ്പുമേറി.

അന്നാട്ടിന്നരചമണിക്കുമട്ടിനത്തിൽ–
ത്തന്നാമം തരമൊട്ട പററീട്ടന്നമൂലം
നിന്നാളം തുപ നിറയും വ്യപാരിജാതം
ഖിന്നാന്തഃകരണമൊടാത്മഹത്യചെയ്തു.

ആണാമന്ത്രപനുടെ കോപവഹ്നിയല്പം
കാണാകുന്നളവു വയസ്യനെത്തുണപ്പാൻ
ചേണാന്തംക്കൊതിയൊട്ട വൈരിമെയ്യിൽനിന്നും
പ്രാണാഖ്യശ്വസനനടൻ വെളിക്കു ചാട്ടം.

കാലൻപിൽത്തൊഴുതു കരത്തെ നൽകിട്ടന്നോ–
ക്കാലംബത്തിനു കരമേകി വേണ്ട മട്ടിൽ
കാലൻപോൽ കളവുകൾകാട്ടിടുന്നവക്ക–
ക്കാലം ഭ്രവലരിപു കാത്തു മാടരാജ്യം.

ആമട്ടക്ഷിതിവലയം ഗ്രപാലനഭ്രം
സോമൻപോൽസുരുചിരമാണ്ടിടുന്നകാലം
കാമത്തിൻകശപിശ കാട്ടിട്ടും ഫലത്തെ-
ക്കാമംചൊൽവൊരു കഥ കമ്രമായ് നടന്നു.

പൂരത്തിൻപുക,ളുമപൂണ്ട പുണ്യലക്ഷ്മീ-
പൂരത്തിൻപുതുമപുലർന്ന പൂതഗേഹം,
പൂരമ്യാകൃതി മടവാരു,മൊത്തൊരോമൽ-
പ്പൂ,രമ്പിൽ 'ശിവപുര'മുണ്ട കൊച്ചിനാട്ടിൽ.

ഏടത്താർശരനടെ രാജധാനി തോൽക്കും
മാടക്ഷ്മാരതകരനമപ്പുരത്തിൽ
കേടറുള്ളൊരുഗ്രഹ,മോമനപ്പുരുത്തി-
ക്കാട'ൻപിൽ കമനികൾചേന്നു ലാലസിച്ചു.

പൂന്തിങ്കൾക്കെതിർമുഖി ചാരു 'ദേവകി'പ്പേ-
രേന്തിക്കൊണ്ടൊരുവധുവഗ്ഗ്രഹത്തിനുള്ളിൽ
കാന്തിപ്പാൽക്കടലിനു വേലിയേറമായും
വാൻതിങ്ങും പുകൾ വിളയിച്ചുമുല്ലസിച്ചു.

തങ്കത്താമരമലർ തട്ടകൊള്ളുമാസ്യം;
തങ്കത്താൽപ്പണിതു കടഞ്ഞെടുത്ത മേനി;
തങ്കൽത്താൻ തരുണിമ പൂണ്ട ചേർച്ച; ശവ്ൻ-
തങ്കൽത്താണടിപണിയുന്ന ചിത്തരംഗം;

കോടക്കാറെതിർനിറമൊത്ത ക്രന്തൽ;തങ്ക-
ത്തോടയുള്ള ഴകവളത്തിടുന്ന കണ്ണും;
മാടപ്പോർകരുതിന കൊങ്കു;കാട്ടിളമ്മാൻ-
പേടക്കൺ; പെരുമ പുലർന്നിടും നിതംബം,

നാട്ടാർതൻ രസന കൊതിച്ച ചുണ്ടു; കാട്ടിൻ–
പാട്ടാളിക്കകമെരിയും കടിപ്രദേശം;
കാട്ടാനയ്ക്കതിർ നട; ദിഗ്ജയധ്വജാഗ്രം
നാട്ടാനായ് നളിനശരൻ കഴിച്ച നാഭി;

ഈ മട്ടിൽപ്പുതുവടിവേന്തി മിന്നിടുന്നോ–
രോമൽപ്പൂമധുമൊഴിയാൾക്കു കച്ച നൽകി
കാമംപോൽ കണവനിലയ്ക്കു കാത്തതന്നാൾ
സോമൻ ചുറ്റിടുമൊരു വിപ്രനായിരുന്നു.

രണ്ടാണെങ്കിലുമവർ ജാതികൊണ്ടു, തമ്മിൽ–
ത്തണ്ടാരും കതിരവനും കണക്കിണങ്ങി
കണ്ടാരും കരളു കുളിരുംപടിയ്ക്കു വാഴ്ത്തി–
ക്കൊണ്ടാട്ടം പ്രണയമൊടൊത്തു ക്രൂടി വാണു.

അമ്മാവൻ കൊടിയ പടയ്ക്കുമുള്ളതെല്ലാം
സമ്മാനിപ്പൊരു പതിതന്റെ നാട്ടിലേയ്ക്കും
അമ്മാ! പോയളവൊരുനാൾ ഗൃഹത്തിൽ വാഴ്വാ–
നമ്മാൻനേർമിഴിയുമൊരമ്മയും തനിച്ചു.

കൽക്കണ്ടപ്പുതുമൊഴിയാൾ തനിച്ച കാല–
ത്തക്രൂപ്രഭകലരും പുരത്തിനുള്ളിൽ
കൈക്കറവം കവിയുമൊരുക്കിനാലുയന്നോ–
രിക്കണ്ണൻ ഭടകുലനാഥനായ് വസിച്ചു.

ചൊന്നാലക്ഖലനൊരു കാമിയാണു; പിന്നെ–
ച്ചെന്നായും തൊഴുമൊരു ദൈവഭ്ക്തിമുണ്ടു താനും;
എന്നാലെന്തവനെതിരറ്റ കൈമിടുക്കാ–
ലന്നാളന്നൂപനൊരു കണ്ണിലുണ്ണിയായി.

തന്നോളം തിറമൊരുവന്നുമില്ലതിനു-
ട്ടന്നോടന്നാടർപൊരുതുന്നൊരപ്പുമാനെ
പൊന്നോമൽക്ഷിതിപതിയിന്നു നമ്മാം പൊല്ലീ-
സ്സെന്നോതും തുറയുടെ നാഥനാക്കിവച്ചു.

ക്രൂരംനേർനിറവൊരു സെഷ്യനും മജിസ്ട്രേറ്റ്-
ക്കോട്ടം നാമറിയുവതിപ്പോഴും മാത്രമല്ലോ;
ഈടുറേറാക്കവരുടെ പോക്കുപോലെ കാട്ടും
മേട്ടം ചെയ്വതിനൊരു തക്കമെന്നിരുന്നു.

ഇക്കണ്ണൻ വരുമിനിയെന്നരച്ചുമാത്രം
മയ്യണ്ണാഠമണികഠം കിടാങ്ങളെക്കിടത്തി;
അക്കന്നന്നാടയൊരുവാത്ത ഗർഭമാളും
കൽക്കണ്ടപ്പുതുമൊഴിമാർ ശ്രുവിച്ചതില്ല.

തെല്ലാരാനൊരുവക തെറുചെയ്തിൽ വെട്ടി-
ക്കൊല്ലാനും വസതി കുളംകുഴിക്കുവാനും
അല്ലാതൊന്നരുളുകയി,ല്ലവന്നു മുന്നിൽ
ച്ചൊല്ലാളം മലയുമൊരാലിലയ്ക്കു തുല്യം.

അന്നാട്ടിൽക്കൊലമരമൊന്നുതന്നെനോക്കി-
ച്ചെന്നാടൽപ്പെട്ടമൊരു കാലകിങ്കരക്കായ്
എന്നാളും പെരുകിന കാൽകഴപ്പു തീരാ-
നന്നാരാൽപ്പലതരമെണ്ണവച്ചു ദസ്രർ.

അക്കാലത്തൊരുവക മോഷണം തെളിപ്പാൻ
മുക്കാലിത്തടിമുതലുള്ള യന്ത്രമോടും
ധിക്കാരത്തിനു നിധി കാലരുദ്രനോടായ്
വക്കാണിപ്പൊരു മിഴി വട്ടമിട്ടിറങ്ങി.

കാട്ടിൽപ്പെട്ടന്ന കട്ടവാത്തലവൻ കടന്നൊ-
രാട്ടിൻറെയാലയിലണഞ്ഞലറുന്നപോലെ
പാട്ടിൽപ്പയോജമിഴിമാർ മരുവും പരുത്തി-
ക്കാട്ടിൽഗ്ഗമിച്ചു കതകിന്ന വിളിച്ചു യോധൻ.

നല്പോലുംപടി മുന്നിലെത്തിയൊരിള-
ന്തേന്മാമ്പുതുപ്പൂങ്കുല-
പ്പൊൽപ്പോർകൊങ്കകം പേറിട്ടന്ന സതിയാ-
മദ്ദേവകിത്തയ്യലാം
"പൊയ്യോയ്പോരിന്ന ഛന്ത! കാരണവരി-
ങ്ങി"ല്ലെന്ന ചൊല്ലുന്ന വാ-
ക്കപ്പോളകൂടിലന്ന കാതിലമൃത-
പ്പൂമാരി വഷ്ചിച്ചുതേ.

——(o)——

രണ്ടാം സർഗ്ഗം.

അരിയൊരഴകു ചിന്നിമിന്നിട്ടുനോ-
രരിവയർമാലികയാളെയത്തരത്തിൽ
അരികിലൊരുകണക്കു കണ്ടനേര-
ത്തരിയമനാന്നൊരവസ്ഥയെന്തുരയ്പൂ?

മതിമുഖിയുടെ മഞ്ജുമേനിയാകും
കതിരവനുള്ളൊരൊളിക്കതിക്കുലങ്ങൾ
എതിരിൽ വിലസിടുന്നതൊന്നു കണ്ട-
ക്കൊതിയനു കണ്ണിണ മഞ്ഞളിച്ചുപോയി.

മിഴിയിമയിളകാതെ,നാക്കുയർത്താൻ
കഴിവുപെടാതെ, പൊളിച്ചവായടപ്പാൻ
വഴി ചെറുതറിയാതെ, മന്ത്രവാദ-
ത്തൊഴിലിൽ മയങ്ങിയപോലെ നിന്ന കാമി.

അലർശരകഥ കൊണ്ടുവാൻ കരങ്കൽ-
പ്പുലകകഴിച്ചു നിറുത്തിവച്ചപോലെ
ചലമിഴിയുടെ മുന്നിൽ നിന്നനില്പിൽ
ഖലമതി ലേശമനങ്ങിടാതെ നിന്നു.

അതിനുടെ പൊരുൾ കണ്ടിടാതെകണ്ടാ-
ക്കൊതിയനെ വിട്ടു തിരിച്ചകത്തുപോകാൻ
മതിമുഖി കഴൽപൊക്കി; തേവിടിശ്ശി-
പ്പുതിവവരം പണ്ടു പഠിച്ചതല്ലയല്ലോ.

വെളിയിലെവിടെയോ ഗമിച്ച ജീവൻ
തെളിവൊട്ടു വീണ്ടുമകത്തണഞ്ഞപോലെ
വിളിയെഴുമവനൊന്നുണർന്നു വേഗാൽ
കിളിമൊഴിയാളൊട്ടു വാക്യമേവമോതി.

"മതിയെതിർപുകൾവായ്പുകൊണ്ടു വാനിൻ
മതിലിനു വെൺകളിയിട്ട മങ്കയാളേ!
മതിമതികളണിഞ്ഞ മൌലിമുത്തേ!
മതി മതി നിൻചതി;നെഞ്ചകം തകർന്നു.

ഒരുകളവു തെളിപ്പതിന്നു വേണ്ടും
കരുവൊട്ടുമിങ്ങു കടന്നൊരെന്റെയുള്ളം
തരുണി!യെളുതിൽ നീ ഹരിച്ചുവല്ലോ;
വിരുതു വെടിപ്പിതു വേണ്ടമട്ടിലായി.

വനജനയനമാൾക്കഴം കടക്കൺ–
മുനയുമിവന്നൊരു പുല്ലുമൊന്നുപോലെ;
കനലിനു കുളിർവന്നു;പേയുമിപ്പോൾ
പനസഫലാധരി! കാളിയെപ്പിടിച്ചു.

അതിനൊരു ചെറുശിക്ഷ നൽകിടാഞ്ഞാൽ
മതിമുഖി! ഞാനൊരു മന്ത്രിയാകയില്ല;
ചതിയുടെ പിഴയായ് ക്ഷണത്തിൽ നൽകു
പുതിയൊരു നിന്മധുരാധരാമൃതത്തെ.

ചലമിഴി!യിതിനെന്നൊടിഷ്ടയേതും
കലരരുതായതുവേണമെന്നിരുന്നാൽ
മലയെതിർമുല നിൻറെ മാറിൽ നിത്തും
മലർമകനുള്ള വലഞ്ഞുകൈയൊടാട്ടെ!

മറുതലയുടെ വായിൽ മണ്ണടിപ്പാൻ
ചെറുതൊരു ക്രൂസലെഴാത്തൊരെന്നെയീശൻ
വെറുമലർകണയാമൊരാഹ്വം വെൽവാൻ
നിറുകയിൽ മുമ്പു വരച്ചുവിട്ടിരിക്കാം!

കളി പറയുകയല്ല, നെറിയെന്തേ
ചുളിവ,തിനിന്നൊരു ചുക്കുമില്ലയല്ലൊ!
ഒ** *തിയുടെ സത്തു പഞ്ചവർണ്ണ-
ക്കിളിമൊഴി! നീയറിയാത്തതല്ല താനും.

അടവൊരുപടിയൊന്നുമെൻറ തങ്ക-
ക്കുടമിതിനെന്നൊടെടുത്തിടേണ്ടതില്ല;
സ്ഫുടമരുളുക വേണ്ടതിന്നതെന്നാ,-
യുടനൊരുടമ്പടിതന്നെ മുമ്പിലാട്ടെ.

തടവതിനൊരുവൻ വരില്ല; പക്ഷേ
പുടമുറി നൽകിയ "പട്ടർ"കേറിവന്നാൽ
ഉടനവനടെ മാറിടത്തിൽനിന്നും
കുടർമണിമാല പറിച്ചെടുത്തുകൊള്ളാം!

തുകപറവതിൽ ന്യൂനിരട്ടി നൽകാം
പകരമൊരുത്തരമെന്തുരപ്പ"തെന്നായ്
ശുകമൊഴിയൊടു ശ്രദ്ധാപിച്ചുനെപ്പോൽ
വകതിരിവറ്റൊരു വങ്കനോതി വാക്യം.

പട്ടരുമിടിയൊച്ചകേട്ട പേടി-
പ്പെട്ടമൊരു പന്നഗിപോൽപ്പിടച്ചു പാരം
മട്ടമലർമിഴിയുള്ളിടിഞ്ഞു വാടി-
ക്കിട്ടുകിടെ ഞെട്ടിവിറച്ചിവണ്ണമോതി.

"ഹരി! ഹരി! കഥയെ,ന്തിതെന്തുവാക്കാ-
ണരിയ ഭവാനിവളോടുരച്ചതിപ്പോൾ?
പെരിയ നൃപതിമന്ത്രിയെങ്ങു? പീറ-
ട്ടുരിതമിതെ?ങ്ങൊരു ചേർച്ച തമ്മിൽ വേണ്ടേ?

ഇളയണിയുമനന്തകാന്തികോലും
ഗളമണി ശക്തനൃപന്റെ കൊച്ചിനാട്ടിൽ
കളവുകൾ കലരാതെ വാച്ചുകേറും
വിളവിനു പാഴ്പ്പുഴ വേലിതന്നെയായോ?

അതിനിടവരുവാൻ ഞെരുക്ക,മോമൽ-
ക്ഷിതിപതിതന്നുടെ മന്ത്രിവയ്ക്കുമിപ്പോൾ
സതിയിവളിലെഴുന്ന സച്ചരിത്ര-
സ്ഥിതി ചെറുതൊന്നു പരീക്ഷചെയ്തതാവാം.

ഇവളുടെ ചരിതത്തിനൊന്നുകൊണ്ടും
ലവമൊരുദോഷമിതേവരയ്ക്കുമില്ല;
നൃവരകരബലം ജയിച്ചിടട്ടേ!
തവ സചിവോത്തമ! നന്മയും വരട്ടെ!!

അടിമലർ പണിയുന്നു"വെന്നു പൊണ്ണ-
ത്തടിയനൊടമ്മടവാരുരച്ചനേരം
"എടി! വലിയമിടുക്കിതന്നെ നീ; നിൻ
കുടിലത വിസ്മയ!"മെന്നു ദുഷ്ടനോതി.

"ഉടമയൊടിഹ ഞാനെടുത്തുകാട്ടും
കുടലു നിനക്കൊരു കൊച്ചുവാഴനാരോ?
പിടമൃഗമിഴി! വീണവായനയ്ക്കാ
തുടരുവതിങ്ങനെ ഞാൻ മൂതിപ്പെട്ടുമ്പോൾ?

മതി മതി കളവൊക്കെ,രകൃതമാണെൻ–
മതിയിതുനേര,മിനിക്കുറെക്കഴിഞ്ഞാൽ
ചതിപറയുകയല്ല കേൾക്കു നീയാ–
സ്ഥിതിയെ വരിപ്പതു ഖഡ്ഗമാകുമല്ലോ.

അതിൻടനിടയാക്കിയാൽ നിനക്കെൻ
സതി! ചുടലപ്പിണമായ്ക്ഷണം കളിക്കാം;
അതിനിവനപരാധിയല്ലതാനും;
മതിമുഖി! വേണ്ടതുറച്ചുകൊൾക വേഗം.

കുലവധുവുമിവന്നൊരേത്തവാഴ–
ക്കുലയുമെതിക്കുകിലൊന്നുപോലെതന്നെ;
കുലയുടെകഥയോക്കിലെൻറെ ചിത്തം
കുലഗിരിതന്നെ; കുലുങ്ങുകില്ല ലേശം.

ലതയെതിർമൃദുഗാത്രി! നാളെയും ഞാൻ
കതകിനു മുട്ടുവനന്തിയാകി,ലപ്പോൾ
ചിതമൊടിവനെയോ നിനക്കിതംപോൽ
ചിതയിൽ വിളങ്ങിന തീയെയോ വരിക്കാം.''

അവനരിശമൊടേവമോതി വേഗാ–
ലവശതയാന്നവിടത്തിൽനിന്നു പോയാൻ;
അവളുമബലയാകം തനിക്കുടത്തോ–
രവമതിയോത്തതിമാത്രമാത്തയായാൾ.

കരിയെതിർനിറവും കൊടുംകനൽത്തീ–
പ്പൊരി പതറും മിഴിയും കടുത്തൊരുള്ളും
പരിഘമടിപണിഞ്ഞ കൈയുമൊത്തോ–
രരിയെ നിനച്ചുവളമ്പരന്നു പാരം.

പാലഞ്ചുംമൊഴി പാരുതൊട്ട നിടില-
പ്പൊട്ടായ ശകതക്ഷമാ-
പാലൻ നല്ലതരത്തിനന്നരികിലായ്
തുശ്ശൂരിലുണ്ടാകയാൽ
മാലപ്പാത്ഥിവമൌലിമുത്തറിയുമാ-
റാകട്ടെ; മറെറാക്കെയും
കാലംപോലെ വരട്ടെയെന്ന കരുതീ-
ട്ടങ്ങോട്ട ചെന്നീടിനാം.

——:o:——

ര. പത്മിനി *

മൂന്നാം സർഗ്ഗം.

ജേലിന്നകം ജയപുരേശനെയുള്ളിനേറ്റം
മാലിന്യമാന്നൊരു മഹമ്മദനിട്ടപൂട്ടി
സ്ഥലിച്ച തള്ളലൊട്ടു പുഞ്ചിരിപൂണ്ടു കാൽമേൽ-
ക്കാലിട്ടു താടിതടവിത്തലപൊക്കി വാണു.

കാട്ടിന്നകം ശകുനി തള്ളിന ഭീമനെന്നോ
ക്രൂട്ടിൽ കടുങ്ങി നെറികെട്ടൊരു സിംഹമെന്നോ
നാട്ടിങ്കലുള്ളവർ നിനപ്പൊരു 'ഭീമസിംഹ'
രാട്ടിന്റെ കാലഗതി രാഘവ! രാമരാമ!!

നേരറ്റ മട്ടു ബലി വാണു,മിരുട്ടു,താഴ്ച-
യീരണ്ടുമാന്നു,മഹിലോകമോടൊപ്പമപ്പോൾ
പാരം ലസിച്ച ജയിലിൽപ്പവനാശനത്വ-
മാരമ്യനാം യുവനു വന്നതിലെന്തു ചിത്രം?

സാമന്തഭൂപതികളും വിധിതൻ നിയോഗാൽ
സീമന്തിനീമകുടമാലിക കാന്തയാളും
ഓമൽക്കുലത്തിനു പിതാവിനനും കരങ്ങ-
ളാമന്നവന്നരികിലപ്പൊളണച്ചതില്ല.

---

* ഇതിന്റെ പൂർവ്വഭാഗം പന്തളത്തു കേരളവർമ്മ തമ്പുരാന്റെ കൃതിയാകുന്നു.

വന്തിന്മ കീഴ്പ്പിറവിയിങ്കൽ വിതച്ച തങ്ങ-
ളെന്തിന്ന പാഴിൽ മരുവുന്നതു മേലിലെന്നായ്
ചിന്തിച്ച ഭ്രമിഴികരംക്കരുകന്നൊരുള്ളം
പന്തിക്ക ബാഷ്പതന്ന പൂണ്ടു വെളിക്ക ചാടി.

ആമട്ട ബന്ധിയൊട്ട ഉവ്വിധി പോരിട്ടുമ്പോ-
ളീമന്നനെൻ കണകളെഴ്ഗിരസാ വഹിപ്പാൻ
രോമം വളത്തിടരുതോ ചെറുതെന്ന തോന്നി-
ക്കാമൻ തുരുഷ്ണുപനോടടരിന്നണഞ്ഞു.

"തറനമ്പിലിലരയിലേതിനെയാശ്രയിച്ചോ
ഞാനമ്മരം പിഴുതുമാറിന മുല്ലവള്ളി
മാനത്തിൽ നീർ,നിഴ,ലിവറ്റയിലാശയറ്റാൽ
വേനൽക്കൊടുംകനലിൽ വെന്തുകരിഞ്ഞുപോട്ടെ."

എന്നോത്തൊരിത്തിരി ഞെളിഞ്ഞു കഴുത്തുയത്തി
മന്നോക്ക മന്നനകമേ കുടിവച്ച ധൈര്യം
കുന്നോടെതിത്തകുചയാളൊടുക്രുടി വാഴ്വാൻ
വന്നോരു ശങ്കയിൽ വലഞ്ഞതവിടം വെടിഞ്ഞു.

പഞ്ചാസ്യനാകുമഹിതൻ രദനങ്ങളം തോറ്റ
പഞ്ചായുധപ്രൗഢ വിട്ടം കണകരംക്ക ലാക്കായ്
പഞ്ചാസ്യവിക്രമനവൻ പകലോട്ട രാവാ-
പ്പഞ്ചാമൃതാധരിയെയോത്തു പരുങ്ങി പാരം.

മല്ലാസ്യനെന്ന ഭുവനത്രയചക്രവത്തി
കൊല്ലാക്കൊലയ്ക്കു കുറിയാക്കിയ ദുഷ്ടഭ്രമൻ
നല്ലാരിൽമൌലിമണി പത്മിനി കാണ്മതിന്നായ്-
ച്ചൊല്ലാവതെന്തു? — കുറിയൊന്ന കൊടുത്തയച്ചു.

"സാരജ്ഞശാബമിഴി! നിൻ ചൊടി,യെൻരസജ്ഞ,-
യീരണ്ടിനും നട്ടവിൽ വീണൊരു ഒപ്പണത്തെ
പാരം വെളിക്കൊളിയുമുള്ളിനു കട്ടിയും നിൻ-
ചാരത്തുനിന്നു വശമാക്കിയപോലെ കണ്ടേൻ.

ചേണാന്ന നിൻെറ പുതുമെയ്യൊളികണ്ടിടുമ്പോ-
ളേണാക്ഷിമാർ തരുണരാവതിനായ് കൊതിക്കെ
ആണാകുവോർ പൊറുതികെട്ട നപുംസകത്വ-
മാണാഗ്രഹിപ്പതലരമ്പനെഴുന്ന വമ്പേ!

പാരായതിൽപ്പുരമഴർല്ലഭമാം പദാർത്ഥ
മാരാൽ തനിച്ചനുഭവിച്ചൊരഘംനിമിത്തം
കാരാഗൃഹാന്ധതമസത്തിൽ വസിച്ചിടുന്ന
പേരാന്ന നിൻ പ്രിയ,നതിന്നിവനെന്തുവേണം?

ആ വങ്കനുള്ള കഥ തീക്കുകിലെന്തു ലാഭം?
നീ വൻപുവിട്ടടനുടന്തടിയേറിയാലും
ഈ വന്ന മാലിവനണച്ചൊരനംഗനായ
പൂവമ്പനെപ്പിടികിടയ്ക്കുകയില്ലയല്ലോ !

സത്യത്തിലർത്ഥമിയലാപ്പദമായ പാതി-
വ്രത്യം നിനക്കൊരൊളിപൂണ്ട യുവാവിനെക്കാം
രത്യർത്ഥമൊത്തിടുകിലൊത്തുവരട്ടെ; നിൻെറ-
യത്യന്തമുജ്ജ്വതയിലത്തുതമാന്നിടുന്നോൻ.

മക്കത്തുപോകുമൊരു 'ഹാജി'യെയും മയക്കും
മൈക്കണ്ണി! യിത്തരുണപാർത്ഥിവരതാഹാരി
അക്കണ്ണടിയ്ക്കുടിമയായതിലെന്തുചിത്രം?
ചക്രപ്പഴക്കാതിയെ വിട്ടിടുമീച്ചയുണ്ടോ?

ഈടില്ല മെയ്യു വളരെ;ക്കുഴൽ തെല്ല വെണ്മ
നേടിക്കഴിഞ്ഞിടുകിലാരു തിരിഞ്ഞുനോക്കും?
വാടിക്കരിഞ്ഞ പനിനീർമലരിനു വീണ്ടും
മോടിക്കു മന്നിൽ വിരിവാൻ വഴിയില്ലയല്ലോ.

ഇന്നാം തരുന്ന മഹിഷീപദമല്ല, മൊട്ട-
ക്കന്നാകുമജ്ജയപുരത്തിൽ നരപ്പതയ്ക്കേ
എന്നാരിമാർമണി! നിനക്കഭിലാഷമെന്നു-
വന്നാൽ മഹാമഹിഷി നീ;യതിനില്ല വാദം.

ചേലില്ലയെങ്കിലതു വേണ്ട; ജഗത്തടക്കി-
പ്പാലിക്കുമെൻ വലതുകൈയിലെ വാളിനാണെ!
ജേലിൽപ്പെട്ടം പ്രിയനെ വിട്ടിടുവാൻ നമുക്കൊ-
രാലിംഗനം മതി; നിനക്കതിലെന്തു നഷ്ടം?

ഇങ്ങാടൽപൂണ്ടടിമയായ് മരുവുന്ന നിന്റെ
ചങ്ങാതിതൻ വിലതരാൻ തടവില്ലയെന്നാൽ
മങ്ങാതെ വന്നിടണ,മാഴിയിലൊന്നുകൂടി
മുങ്ങാൻ മടിച്ചിടുകിലെങ്ങനെ മുത്തുകിട്ടും?

അല്ലായ്കിലായതറിയേണ,മെനിക്കു വന്ന
വല്ലായ്മ വന്നു; മതി; മേലിൽ വരാത്തവണ്ണം
മല്ലാക്കി! നിന്റെ ഗളസൂത്രമതെട്ടുത്തു
ചൊല്ലുന്ന നിൻപ്രിയനു ഞാൻ ഗളപാശമാക്കും."

ഈമട്ടു വാചകമടങ്ങിയ കത്തു വായി-
ച്ചാമങ്ക ചുണ്ടുവിരൽ തൻകവിളിങ്കലൂന്നി
ശ്രീമന്മുഖം ചെരിയത്തി നിനച്ചുറച്ചു
സാമർത്ഥ്യമോടു മറുലേഖനമെന്നയച്ചു.

"ജേലിൽപ്പെട്ടം ഭയിതനെങ്ങ, ഭവാൻറയൊററ-
യാലിംഗനക്കൊതിയിതെ,ങ്ങയ സാദ്ധ്യമാക്കാൻ
മാലില്ല തെല്ല,മരികത്തണയാ,മതോളം
താലിക്കുമേലസി പതിക്കരുതെന്നപേക്ഷ!"

അക്കത്തു കണ്ട "ശരിയങ്ങനെ വന്നിടട്ടെ;
പോക്കറുപോയ പുലി പുല്ല ഭജിച്ചിടട്ടെ;
നോക്കല്ലൽ ചേപ്പ്തിനു മന്മഥ! നീ തരിമ്പും
നോക്കണ്ട"യെന്നു കരംകൊണ്ടു തുരുഷ്ണോതി.

'എന്തോതേണ്ടു കഴിഞ്ഞുവോ കഥ?യൊരു-
ത്തങ്കൽ സ്ഥിരപ്രേമമി-
പ്പന്തോട്ടംമുലമാരിലംബരസുമം
താനെന്നാ വാക്കൊത്തുവോ?'
ചിന്തോദഗ്രത പൂണ്ടു പൌരരിതു മ-
ട്ടോതീടവേ തനപിയാം
തൻതോഴിക്കുലമാമകമ്പടിയൊടും
ഡെൽഹിക്കു പോയീടിനാം.

നാലാം സർഗ്ഗം.

തടിക്കുളർപ്പോർമുലചേരുമോമന-
ത്തടിത്തനുത്താർമിഴിയായ പത്മിനി
ചൊടിപ്പിയന്നോരഭിസാരികാംഗന-
പ്പടിക്കു ഭില്ലീശ്വരഗേഹമെത്തിനാൾ.

കനംപെരും തോഴികൾ നൂറുപേരൊട-
ട്ടിനത്തിലാന്ദോളമലങ്കരിച്ചവൾ
മനസ്സിൽ നാണം സുരലോകസുന്ദരീ-
ജനത്തൊടൊത്തുള്ള ശചിക്കുമേകിനാൾ.

അനല്പരോഷ്മാത്തരുന്നു ദാസിമാർ
കനത്ത പല്ലക്കുകളേന്തി നിൽക്കവേ
അനംഗഭ്രപാലകഘോഷയാത്രയായ്
ജനങ്ങളക്കാഴ്ചയെ നിശ്ചയിച്ചുതേ.

"വരാളീസംയോഗമൊടന്നയാനവും
നിരാമയം തേടി ലസിച്ച പത്മിനി
ധരാതലത്തിൽ ജലകേളിയോഗ്യയായ്
വരുത്തെ തീരില്ലതു ദൈവകല്പിതം."

തുറന്നിവണ്ണം പലരും കഥിക്കവേ
മുറയ്ക്കു ശത്രുക്ഷിതിപന്നു മുന്നിലായ്
നിറംപെടും സുന്ദരി, വാഹനത്തെവി-
ട്ടിറങ്ങി, തുമ്പിന്നൽ വിയത്തിൽനിന്നുപോൽ.

തിരിച്ചുപോകാൻ തുനിയാതെ തന്നെയേ
വരിച്ചു വാഴ്വാൻ പരിവാരയുക്തയായ്
ഒരിച്ചു മറ്റവം വന്നിടുന്നതായ്
ധരിച്ചു പട്ടാണി പരം കൃതാർത്ഥനായ്.

രതിപ്രിയൻ വച്ചൊരു തീ കടന്നു തൻ–
മതിപ്പടക്കത്തിനകം പിടിക്കയാൽ
സതിക്കു നേക്കായ്പ്പല കമ്പമിത്തരം
ക്ഷിതിക്കധീശൻ പൊടിപാറി നിന്നതേ.

"ഒരോഷുപീയൂഷകണം കൊതിക്കിലെൻ
വരോരു! നിത്യാമൃതവർഷധാരയോ?
ശിരോരുഹംപോൽ തവ വൃത്തുമംബുജ–
ന്നിരോധനത്തിന്നു പടുതപമാന്നതോ?

സമസ്തനമ്മാളിലജിഷ്യമാരിലും
മമതപമാന്നിങ്ങവരൊത്തു വന്നു നീ;
സുമദ്ധ്യമാകൈശികവാസയോഗമ–
സ്സുമത്തിനും നാരിനുമൊപ്പമല്ലയോ?

പടുക്കളീയാളികമം വില്ലിൽ മന്മഥൻ
തൊടുക്കുമമ്പേ! തവ സഖ്യമാളുവാൻ;
നടുക്കു മിന്നും ശരദിന്ദുലേഖയോ–
ടടുക്കുവാൻ താരകമംതന്നെ യോഗ്യകമം.

പരം നിനക്കിന്നിവരൊത്തു വാഴുവാൻ
നിരപ്പിൽ ഞാൻ മാളിക നൂറുനൽകുവൻ;
ധരയ്ക്കുകത്തെപ്പുഴവെള്ളമൊക്കയും
വരട്ടെ; വന്നാൽ കടലിന്നു ക്ലേസമ്പോ?

ഒരല്പമിട്ടെന്നെ മടിച്ചിടാതെ മാ-
റരുതച്ഛ നീ നോക്കിയതേറെയസ്സലായ്;
പരന്ന തീയിൽ പെടുമംബുവാവിയാം;
പരം സുവർണ്ണം പ്രഭയാൻ മിന്നിടും.

കൊഴത്ത കാമത്തൊട്ടു ഞാനിരിക്കെയെൻ
പഴുക്ക തോല്ലും ചൊടിപൂണ്ട തങ്കമേ!
അഴക്കെഴും കൈയിണകൊണ്ടു താലി നിൻ
കഴുത്തിൽ വച്ചോൻ കഴുവേറിടേണ്ടയോ?

ഇനന്റെ വംശം ചുവടറിടേണ്ട;പോയ്
ജനത്തെ രക്ഷിച്ചരുളട്ടെ നിൻപ്രിയൻ;
അനർത്ഥമെന്താണവ,നമ്മപെറ്റ പെ-
ണ്ണനല്പമീയൂഴിയിൽ വേറെയില്ലയോ?

മടപ്പുതുപ്പോർമൊഴി! മഞ്ചമൊന്നിനോ-
ടടുക്കുവാനെന്തിനി നോക്കു താമസം?
അടുപ്പിൽ വേകുന്നതു വെന്തു വാങ്ങിയാൽ
ചുടുന്നതാറാൻ മടയൻ പൊറുത്തിടും!"

ഇവണ്ണമക്കാമിയടിച്ചു വിട്ട വാ-
ക്കവണ്ണ മകണ്ണാമൃതധാരചെയ്തപോൽ
ലവം കലുങ്ങാതെ നിലാവുതോറിടും
നവസ്മിതംതൂകിയുരച്ചു തയ്യലാം.

"വരില്ല മാ,ലെൻകഥ വേണ്ടപോൽ ഭവാൻ
ധരിച്ചുവല്ലോ! മതി; ഞാൻ കൃതാർത്ഥയായ്;
ശരിക്കു തേന്മാവു വെടിഞ്ഞു കാഞ്ഞിരം
വരിക്കുമോ വാടിയിൽ വാച്ച പിച്ചകം?

ഒരിച്ഛയുണ്ടെൻ പ്രിയനോടിതോതുവാൻ;
തിരിച്ചുടൻതന്നെ വരാമടുക്കൽ ഞാൻ;
മരിച്ചുപോകാത്തതു ഭാഗ്യമെന്നവൻ
സ്മരിച്ചിടും; ജീവനിൽ മെച്ചമോ വധു?

അകമ്പടിക്കാരൊടുമൊത്തിരുട്ടറ-
യ്ക്കകത്തു ചെന്നാലുടനേ തിരിച്ചു ഞാൻ
വികല്പമൊന്നില്ലണയാം; രതത്തിനും
വികത്ഥനൻ പോയ് ശശി വന്നിടേണ്ടയോ?'

അതിന്നവൻ ചൊല്ലി: "യിതെന്തു ക്രത്തഫ-
പ്പ്തിക്ക തോന്നുപ്പൊഴവൻ മറഞ്ഞിടും;
അതില്ല വേണം ശശിയെങ്കിൽ നിൻറെ യീ-
മതിപ്രഭാസ്യം സവിധത്തിലില്ലയോ?

ലവം പൊരുപ്പാൻ പണി മേലിലെങ്കിലും
ധവൻ തുലഞ്ഞേ തവ സൊല്ലയറിഞ്ഞിട്ടു;
ശവത്തെ വേഗം ചുടുകാട്ടിലാക്കിയാ-
ലിവക്കു പിന്നെസ്സുഖമായ് രമിച്ചിടാം.

അതാട്ടെ; ചെന്നാക്കഥ തീക്കു വേഗ"മെ-
ന്നതാന്തനാം കാമുകനാജ്ഞനല്കുവേ
ശ്രിതാളിചേടീയുതയായ് സുമേഷുവിൻ
പതാക പാറാപ്പുരയിങ്കലെത്തിനാൾ.

വരാംഗി നാരിക്കു നരത്വമേകുമെ-
ന്നൊരാക്ഖലൻ തൻ വചനം ഫലിച്ചുപോൽ
നിരാമയം തൽപരിവാരമാക്ഷണം
ശരാസിചാപങ്ങളം ധരിച്ചുനിന്നതേ.

അണഞ്ഞിട്ടും യോധരെ വെന്ന കാന്തനെ–
ക്ഷണത്തിലാന്ദോളികയേറി നിർഭയം
രണത്തിനായ് ത്തന്നയായിമാരൊട്ടും
ഗുണജ്ഞയാം പത്മിനി നിന്ന ചിത്രമേ!

റവിക്കപാവാടകൾ തൻ പകിട്ടുകൊ–
ണ്ടവിഘ്നമാന്ധ്യത്തെയണച്ച നാരിമാർ
കവിഞ്ഞൊരുക്കാന്നെഴുന്നൂ യോധരായ്–
ബ്ഭവിച്ചതക്കാമി മിഴിച്ചു നോക്കിനാൻ.

ശിരസ്സിനുള്ളം വെളിപോലെ ശൂന്യമെ–
ന്നരം ഖലൻ തന്നെ ഹസിച്ചുനിൽക്കവേ
കുരംഗശാബേക്ഷണ കാന്തയുക്തയായ്
തരത്തിലാനാട്ട വെടിഞ്ഞുപോയിതേ.

ഓമൽസുമാംഗി ബത! തന്നെ വെടിഞ്ഞ നേര–
മാമന്നനദ്ധ്വശലാഞ്ഛനചാരുചിഹ്നം *
ശ്രീമഞ്ജുവാം നിജപതാകയിൽ മാത്രമല്ല
കാമത്തിനുള്ളൊരു കഴുത്തിലുമുല്ലസിച്ചു.

ധവനൊട്ടുമെഴുന്നൂ യോധരോട്ടം
നവസഖിയാം ജയലക്ഷ്മിയോട്ടമൊപ്പം
അവർ നിജഗൃഹമെത്തി വാണു മന്നിൽ–
ധവളസുഗന്ധിയശോഭരം വളർത്തി.

——o——

* മഹമ്മദീയരുടെ കൊടിയടയാളം അർദ്ധചന്ദ്രനാണ്.

൪. സത്യവതി.

ഒന്നാം സർഗ്ഗം.

പനിമതികുലതല്ലപ്പാപ്പിടം പാൽക്കടൽപ്പെൺ-
കടമിഴികം കളിക്കും വാരൊളിക്കേളിമുറ്റം
പെരുമപെറുമൊരോമൽപ്പത്തനം ഹസ്തിനാഖ്യം
വിലസി ഭരതഭൂവിൻ ചിത്രകംപോലെ മുന്നം.

പടയിൽ മുകളിലേക്കായ്ത്താനെറിഞ്ഞോരു പൊന്നര-
ന്ദരനഗരി പതിച്ചാൽ വീണ്ടുമമ്മാനമാടാൻ
വലതുകരമുയർത്തിത്തൽപ്പുരം നില്പതെന്നാ-
യവിടെയെഴമണിപ്പൊൻദിഗ്ജയത്തൂണുരപ്പൂ.

അവിടെയണിപുകഴ്പ്പൂമ്പട്ടചാർത്തുന്ന കാന്താ-
ളകകരം വിലസി മേന്മേൽ പുഷ്പകശ്രീസമേതം,
ധനദപുരിയെയന്നൽപ്പത്തനം മാന്നിഴിത്തെ-
വടിവിൽ വസതിതോറും ബന്ധിയായ്വച്ചപോലെ.

അവിടെയെഴമിളമ്മാൻകണ്ണിമാർ പൂവലംഗം
കഴുകിയൊഴുകുമസ്സൽച്ചാരുപാടീരനീരം
യമുനയൊടണയുമ്പോഴം വർഷകാലത്തു മിന്നൽ-
ക്കൊടി കരിമുകിലിന്മെയ് പുല്കിടുംപോലെ തോന്നും.

---

* ഈ കാവ്യത്തിന്റെ രണ്ടും നാലും സർഗ്ഗങ്ങൾ പന്തളത്തു് കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ കൃതിയാകുന്നു.

അവിടെയുഷസി നിത്യം മജ്ജനംചെയ്തിട്ടുനോ-
രണികഴൽമണിമാർതന്നംഗസംഗം നിമിത്തം
കലിതരുചി കളിന്ദപ്പൈതലേത്തുന്ന വെള്ളം
സുരഭിമൃഗമദപ്പൂന്തൈലമായ് മാറിടുന്നു.

അവിടെ ദ്വയശസ്സാം രാജതക്കോട്ട മാറാ-
രുടെ ചുടുമിഴിനീരാം വൻകിടങ്ങൊത്തു പുറവും
വിലസുമളവിൽ, വേറേ സാലഖേയങ്ങളം വായ്ക്കു-
ന്നവ, വെറുമഴകിന്നായപ്പുരത്തിന്നു തീന്നു.

പുതിയൊരു പുകൾംവായ്പാൽ പൂവികോവീശരെക്കാ-
ളുലകു ധവളമാക്കി 'ശ്ലാന്തനു'ക്ഷ്മാമണാളൻ
അലകടലണികാഞ്ചിത്തയ്യലെപ്പുല്ലിനാൻ തൽ-
കുലപതി മുഴചന്ദ്രൻ ശാരദജ്യോത്സ്നിയെപ്പോൽ.

പ്രതിഭടപടലിക്കും ശന്തനുതപം നിജാഖ്യ-
പ്പടി കലരണമെന്നോർത്തുഴി കാക്കും യശസ്സാൽ
നിജഹൃദയകളങ്കത്തിങ്കലും വെള്ള തേയ്ക്കും
കുലമണിയെ നിരീക്ഷിച്ചിന്ദു ധന്യതപമാന്നാൻ.

നിഖിലഭുവനജൈത്രം തൽപ്രതാപം ജ്വലിക്കു-
ന്നളവു പകൽവിളക്കായ്ത്തീന്നു നാണിച്ച സൂര്യൻ
ക്ഷിതിധവനു മഴക്കാർവേണിയാം പൈതലാളെ-
ക്കഴലിണമലരിങ്കൽ കാഴ്ചവച്ചെന്നു തോന്നും.

സഖി യമുന, ദ്വയൻതന്നംഗസംഗം ദിനംപൂ-
ണ്ടിടുവതറികകൊണ്ടൊട്ടീർഷ്യയുള്ളത്തിൽ വാച്ചോ
സുകൃതിസുലഭയാകാ ഗംഗ, വെള്ളപ്പുയുപ്പു-
ക്കിരിയിലകമിളക്കിത്തദ്ധൂർത്തമായാനം?

അഹികുലസഹവാസംകൊണ്ടു തദ്വൃത്തി കൈവ-
ന്നൊരു ഗിരിശവിഭ്രഷ്, യ്യാത്മജാന്തം വരുത്താൻ
കൊതിപെരുകുകിലും, തന്നഷ്ടമാപത്യഹത്യ-
യ്യുരചനനുവദിക്കാഞ്ഞതത്യമഷ്ം വളർന്ന.

അതുപൊഴുതതിമാത്രം ജാള്യമേറുന്ന കാശ-
പ്രസവസഹജവേണിത്തയ്യലാളെശ്വരേശൻ
ഇനജ, നിജയശസ്സാൽ ഗംഗയാകമ്പോം വേറി-
ട്ടൊരു സുരനദി വേണ്ടെന്നോത്തു ദൂരെ ത്യജിച്ചു.

ഒടുവിലമിതതേജസ്സാന്ന ദേവവ്രതാഖ്യാ-
ന്നുദിതമമരുമൊരോമൽ ബ്ബാലനെയജഹന്നപുത്രി
അരുളിയരചനായ്യോ,ണ്ടംബരത്തിന്ന കൂട്ടി-
ക്കതിരവനെയുഷസ്സിൽ ശ്രീയെഴും പ്രാചിപോലെ.

വിധുകുലസുകൃതപ്പൊൻകട്ടയാം പുത്രനിൽ ക്ഷ്മാ-
വലയഭരമിറക്കിശ്ശന്തനുക്ഷ്മാണിപാലൻ
നിജഭുജമൊട്ട നേരായ് സതൃമേറുന്ന ഘോരാ-
ടവിയിൽ മൃഗയചെയ്വാനേകദാ പോകയായി.

അവിടെയവനിപാലൻ ഹസ്തിനാഭിഖ്യപൂണ്ടും
ഹരിസദനമൊടൊത്തും പേരെഴും കോലമാന്തും
അലഘുസുഷമകോലും സാലജാലം വഹിച്ചും
മഹിമയെഴുമരണ്യം തൻപുരംപോലെ കണ്ടാൻ.

മദസലിലമൊഴുക്കിക്രുദ്ധവേർപെട്ട കണ്ണ-
വ്യജനയുഗളി വീശിസ്സഞ്ചരിക്കും ഗജേന്ദ്രൻ
അരുവികളെ വഹിച്ചുംകൊണ്ടു മൈനാകശൈലം
ചിറകുകളെ വിടുത്തിപ്പാഞ്ഞിടും മട്ടണഞ്ഞു.

മഴമുകിലൊളിമേനിക്കൊമ്പനാനത്തലച്ചെ-
ഞ്ഞുടനിണമണിവെള്ളിക്കേസരം പൂണ്ട സിംഹം
തപനശിശുമയൂഖം തന്റെ ശീർഷത്തിലേന്തും
ശരദമലഘനത്തിൻ ഛായകൈക്കൊണ്ടതിത്ത്.

ദശരഥജശരാസത്തിങ്കൽ നിന്നമ്പു പായും-
പടി കനലൊളി പാറും കൺ തുറിച്ചാഞ്ഞു ചാടി
മരുതലയുടെ ശീഷ്ം മാമ്പഴംപോൽ പറിക്കും
പുലികളുടലൊടൊക്കും പൌരുഷംപോലണഞ്ഞു.

ഭയിതമൃതിവിഷാദക്കാറടിച്ചൂറമോടൊ-
ത്തുയരുമൊരരിശത്തീജ്വാല ചുറ്റും പരത്തി
അരിതനുവിരുകീറായ്ക്കുത്തിവീഴ്ത്തും തടിപ്പെൺ-
കിടികം കമലജാസ്ത്രംപോലെ പാഞ്ഞെത്തി മുന്നിൽ.

പലതരമിതുമട്ടിൽ ജന്തുവർഗ്ഗം കഠോര-
പ്രകൃതിയുടെ വെളിച്ചപ്പാടുപോൽ വാവ കാട്ടിൽ
അരചനുടെ ശരാസം ബാണവും, സതപകണ്ടം
ഝടിതി ബത! തദീയപ്രാണനും, വിട്ടിതൊപ്പം.

അവനൊട്ട സമമേറെട്ടാനകേളിക്കിരിപ്പായ്
വിലസിന കലയാനക്രുദ്ധരോടീർഷ്യപൂണ്ടോ
പുരുഷവൃഷഭനെന്നാളൻപുവിട്ടമ്പുവിട്ട-
പ്പദമതിന കലയുള്ളാനയെന്നത്ഥമാക്കി.

രണധരണിയിൽ മുന്നം ദൈവപ്രവർഗ്ഗത്തെ വെന്നു-
ള്ളൊരു യുപവരനു വീണ്ടും വേട്ടയിൽ ദീപിവർഗ്ഗം
എതിരിടുമളവിൽ തൽജീവനാശം വരുത്തു-
ന്നതു പഴകിയ പാഠം മാത്രമായ് വന്നുകൂടി.

അരചമണികരംഗപ്രേമമറും കരംഗ-
വ്രജമരണമണപ്പാനപ്പൊഴേററം മടിച്ചു;
പല വുകനിവഹത്തെക്കൊന്നുകൊന്നാത്മകോക-
ദഹിഷദഭിജനജന്മം സ്പഷ്ടമായ്ക്കാട്ടി മന്നിൽ.

വിധുകുലമണി നായാട്ടിത്തരംചെയ്തു പിന്നീ-
ടനുചരരൊട്ടു വേർപെട്ടേകനായ് വിശ്രമാർത്ഥം
ത്രിപഥഗയുടെ പാശ്വം തേടിനാൻ, വിപ്രയുക്തൻ
കണവ,നരിമകോലും കാന്തതൻ ശയ്യപോലെ.

താൻ ഹിംസിച്ചൊരു മാനിൽനിന്നു മിഴിയും;
കുംഭീന്ദ്രകുംഭത്തിൽനി-
ന്നോമൽത്തെക്കുളർകൊങ്കയും, ഹരിയിൽനി-
ന്നസ്പഷ്ടമാം മദ്ധ്യവും
കൈക്കൊണ്ടുള്ളൊരു കാമിനീമണികഥം തൻ-
കണ്ണോല്ലസൽകൌസുഭ-
ക്കല്ലാം കന്യയൊരുത്തി കണ്ണിനു പരം
കാഴ്ചാണമന്നേകിനാൾ.

(0)

മൂന്നാം സർഗ്ഗം.

പലജന്തുവധം തുടർന്ന പൃഥ്വീ-
പതിതൻ ഗർവു പരം ശമിപ്പതിന്നോ
മലരമ്പു കരിമ്പുവില്ലിൽനിന്നും
മദനവ്യാധനവന്റെ നേക്കയച്ചു?

സ്മരവഹ്നി പടർന്നു കത്തിയുള്ളം
ചുടുചാമ്പൽപ്പൊടിപോലെ പോയ മന്നൻ
അവശംതൻ ജനകന്റെ വീടണഞ്ഞോ-
നലരമ്പന്നൊരു കോമരം കണക്കെ.

വല,വള്ള,മുണക്കമീൻ, കഴുക്കോ,-
ലിവ മുറ്റത്തു നിറഞ്ഞ മാടമൊന്നിൽ
കരിമാമുകിൽപോൽ കറുത്ത മെയ്പൂ-
ണ്ടൊരു വാലപ്പെരുമാൾ വസിച്ചിരുന്നു.

അവനെക്കുതിയുച്ച, നാഴി കച്ച-
പ്പുറമാം പാരിനു ഹീരമെങ്ങു ഭ്രപൻ?
അവയൊന്നുമറിഞ്ഞതില്ല പാവം;
മദനഭ്രാന്തനു വസ്തുബോധമുണ്ടോ?

അരികത്തണയുന്ന സാവ്ഭൌമോ-
ത്തമനെക്കണ്ടെഴുനേറ്റു ഭക്തിപൂർവ്വം
കഴൽക്രുപ്പി വണങ്ങിയേറെ മാറി-
ത്തൊഴുകൈയായരയൻ വിളിച്ചുണർത്തി.

"തിരുവുള്ളമഴിഞ്ഞു തൃക്കഴൽപ്പൂ-
മ്പൊടിയേല്പിച്ചതു പൊന്നുതമ്പുരാനേ!
അടിയൻ ചരിയുന്ന കുപ്പമാടിൻ
പഴമപ്പെട്ടൊരു നന്മകൊണ്ടുതന്നെ.

തിരുമേനി തനിച്ചെഴുന്നള്ളത്താ-
യതു, മാറാർ വിന ചെയ്തതിന്നടത്തോ?
അടിയങ്ങളെതിത്തു പോരിലൊറാൽ-
മുനകൊണ്ടായവർതന്റെ മാറു കീറാം.

മൃഗപക്ഷികളിൽക്കടന്നു തൃക്കൈ
വിളയാടിത്തിരുമെയ്യു വാട്ടമെന്നാൽ
ഇളനീരമൃതേത്തുചെയ്യ വാന-
പ്പൂഴവക്കത്തെഴുനള്ളി വിശ്രമിക്കാം.

തിരുവാമലരൊന്നാനങ്ങിയെന്നാ-
ലുടലെന്നല്ലയിർക്രുടി വേണമെങ്കിൽ
അടിയങ്ങടം മലർക്കഴൽച്ചുവട്ടിൽ
തിരുമുൽക്കാഴ്ച കഴിച്ചുകൊള്ളുമല്ലോ."

അവനിങ്ങനെ ഭംഗിവാങ്ങണത്തു-
ന്നതു കേട്ടുള്ള തെളിഞ്ഞു ചക്രവർത്തി
"ശരി നമ്മുടെ ലാക്കു പറഞ്ഞി"യെന്നോ-
ത്തരുളപ്പാടൊരുമട്ടു തട്ടിവിട്ടു.

"മതി നിന്നൊഴിതന്നെ കാഴ്ച; ഭക്തി-
ക്കരയൻനിന്നൊട്ടു തുല്യരില്ല മന്നിൽ;
ചെറുതായൊരു കായ്മുണ്ടു നിന്നാ,-
ലെലിയും വേണ്ടിവരും ഹരിക്കൊരിക്കൽ.

പുഴവക്കിനടുക്കൽ ഞാനൊരോമ-
ന്മലർമാലക്കുഴലാളെയിന്നു കണ്ടേൻ;
അവനം നിന്മകളാണപോലു,മെന്തോ
കഥ ഞാൻ ചൊൽവതു? ശേഷമൂഹ്യമല്ലോ.

പരൽകൊഞ്ചുകളെപ്പിടിച്ചു നാനും
കരിനേർമെയ്യരയ്ക്കു ജന്മസിദ്ധം;
ശതയോജനഗന്ധമുള്ള തങ്ക-
ക്കൊടി നിൻ പൈതലിതെന്തൊരിന്ദ്രജാലം?

അഥവാ, ശരി; മന്നിൽ മഞ്ഞുമിന്നൽ-
ക്കൊടിയെക്കാർമുകിൽതന്നെ പെറ്റിടുന്നു;
ചളിതങ്ങിടുമാഴിതന്നടിത്ത-
ട്ടമലം മൌക്തികമുദ്ഭവിച്ചിടുന്നു.

വല,ചൂണ്ട,ലിവറുകൊണ്ടുചെന്നാ-
ണരയക്കീയുലകത്തിൽ മീൻപിടിത്തം;
വല പൂങ്കുഴൽ, ചൂണ്ടൽ പോരിവാ,യീ-
യരയപ്പെണ്ണിനു, ചക്രവർത്തി മത്സ്യം.

മകരക്ഷതിചെയ്തു നാമം കഴിപ്പോ-
രരയൻ നീ; ഹരി! നിൻറെ പെൺകിടാവോ
മകരക്കൊടി മന്നിടത്തിൽ നാട്ടും
മദനന്നുള്ള മഹാസ്ത്രമെന്നു ചിത്രം!

തന്നവാം തരിയേറിയാറിനക്കേ-
ക്കരയിൽ പാന്ഥരെയൊക്കെയാക്കിടുന്നോനം
അതുപോൽ തുടരാതെയെന്നെ മാത്രം
മലരമ്പുപ്പഴയിങ്കൽ മുക്കിടാമോ?

ഒരു ഭേദവുമില്ല, ജാതികൊണ്ടാ–
ണരചൻ ഞാ,നതു മട്ടുതന്നെ നീയും;
തവ സമ്മതമെങ്കിൽ നിൻ കിടാവെൻ
കടൽകാഞ്ചിക്കു സപത്നിയായ്ഭവിക്കും."

അതുകേട്ടവനോതി വീണ്ടുഃമിപ്പൈൺ–
കൊടിയാളെന്റെ വളർത്തുപൈതൽ മാത്രം;
ഇവൾ മത്സ്യജയാണ,താണു മത്സ്യ–
ധ്വജനിത്തയ്യലൊരസ്സുമായതിപ്പോൾ.

അതു വല്ലതുമാട്ടെയതുകൊണ്ടും
തിരുമേനിക്കിവൾ തക്ക തയ്യൽ തന്നെ;
ശരി,യല്പമിറങ്ങിടാതെ പക്ഷേ
കടവിൽച്ചെന്നു കുളിക്കുവാൻ ഞെരുങ്ങും.

അടിയത്തിനു പൊന്നുതമ്പുരാനോ–
ടറിയിക്കുന്നതിനുള്ളതൊന്നുമാത്രം;
തിരുമേനിയെയിക്കിടാവു വേട്ടാ–
ലിവൾ പെറ്റുള്ളവർ സാവ്ഭൌമരാമോ?

ഭുവനത്രയജൈത്രകീർത്തി ദേവ–
വ്രതനുള്ളപ്പൊളിവക്കു രാജ്യമുണ്ടോ?
കഥയെന്തു? മലന്ന ചെമ്പകത്തി–
ന്നരികത്തെങ്ങനെ പിച്ചകം മണക്കും?

അതിനാലറിയിപ്പതാണു; കള്ള–
പ്പണികൊണ്ടെൻമകൾ കാന്തയാകയില്ല;
അരചപ്പടിയില്ലയെങ്കിലെന്താ–
ണരയന്നുണ്ടവനുള്ള മട്ടിൽ മാനം.

അതുകേട്ടിടിവെട്ടിൽ ഞെട്ടിനില്പോ-
രരവംപോൽ തലതാഴ്ത്തി മന്നവേന്ദ്രൻ
എതിർവാക്കിനു നാക്കുപൊങ്ങിടാത-
ന്നവിടം വിട്ടു തിരിച്ചുവെച്ചുടിച്ചു.

ഉടൽ വിളറി വരണ്ടുമൂർന്നുറക്കം
കുളിയിവവിട്ടുമിളാഭരം വെടിഞ്ഞും
യുപനരുളി; മനോജസന്നിപാത-
ജ്വരശമമശിനികഠംകുമാവതുണ്ടോ?

——(o)——

൧. കലാവതി.*

മായേ! മന്മഥവൈരിതൻ പ്രിയതമേ!
ലോകം പതിന്നാലിനം
തായേ! താണു വണങ്ങുവോക്കഭിമതം
കായ്ക്കുന്ന മന്ദാരമേ!
നീയേതാണ്ടു തുണയ്ക്കുമെന്നു നിനവാൽ
വേഷം ചമഞ്ഞീടുവോ-
രീയേഴ്പ്പെരുമാൾക്കു സൽക്കവിപദം
തന്നാലുമിന്നാദരാൽ.

ക്രൂരം കുന്തളകാന്തിയുള്ള മടവാർ-
തങ്കപ്പതക്കങ്ങളം വാ-
ണീടും കുന്തളമെന്ന നാമമിയലും
നാട്ടിന്നലങ്കാരമായ്
ഈടുറ്റീടിന ഭ്രമിദേവർ മുഴുവൻ
മാനിച്ചു മൌലിക്കുമേൽ
ചൂടും നന്മണി ദേവസേനനുമവായ്
ഭംഗ്യാ വിളങ്ങീടിനാൻ.

കല്യാഗ്ര്യൻ ദ്വിജസത്തമന്നു വിധിപോൽ
കാലം പിഴയ്ക്കാതെ നൽ-
ക്കല്യാണത്തിനൊരോമനക്കമനിയാം
വന്നെത്തി പുണ്യത്തിനാൽ;

---

* ഇതിന്റെ രണ്ടും മൂന്നും ഭാഗങ്ങൾ യഥാക്രമം പന്തളത്തു് കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റേയും, ശ്രീമാൻ കുറിപ്പുറത്തു കേശവൻനായരുടേയും കൃതികളാകുന്നു.

കല്യാണാംഗി ''കലാവതീ'' ത്യഭിധയെ-
സ്സാത്മീകരിച്ചുവിമേൽ
കല്യാണാചലസോദരസ്സനികടംതൻ
കല്ലായ് വിളങ്ങീടിനാൻ.

ചെറുംതെറാതെ ശാസ്ത്രപ്പടിയവനിസുര-
ക്കൊത്ത കൃത്യങ്ങളം ചെയ്യും
മുറുംചെന്താരിൽമാതിൻകണവനടെ കഴൽ-
ത്താമരത്താർ പണിഞ്ഞും
മറുള്ളോരൊക്കെ മാനിപ്പൊരു മഹിമയെഴും
മാതൃകാഭ്രസുരൻ തൻ-
പെറുള്ളോരമ്മയോടും പ്രിയയൊടുമൊരുമി-
ച്ചാത്മഗേഹത്തിൽ വാണാൻ.

കണ്ടുത്തിൽത്താലിചാത്തീടിന കണവനെ വി-
ട്ടന്യനെക്കണ്ണിനോ കൽ-
ക്കണ്ടത്തേൻവാണിയാളം തൻ ഹൃദയമലരിനോ
ലക്ഷ്യമാക്കാതെ നിത്യം
പണ്ടത്തെദ്ധർമ്മനീതിക്കൊരു ഗൃഹിണി നട-
ത്തേണ്ട കൃത്യങ്ങളെല്ലാം
കണ്ടുതപംവിട്ടനഷ്ടിച്ചുലകിനൊരു വിള-
ക്കെന്നപോലന്ന വാണു.

ചെന്തീയിൽക്കാഞ്ഞ തങ്കത്തകിടിനു കിടയാം
വണ്ണവും വെണ്ണയെക്കാം
മുന്തീട്ടും നേമ്മയും പൂണ്ടിടുമുടലുടയോ-
രുത്തമാമുത്തുമാല്യം

വന്തീവ്രക്ലേശമേകുന്നൊരു പല ഗൃഹകൃ-
ത്യങ്ങളം നിത്യം തുടർന്നും
പൊന്തീ രോചിസ്സിൽ മുന്നേതിലു,മരയുകിലേ
ചന്ദനം ഗന്ധമേകൂ.

ഈ മന്നിലുള്ള ഗുണസംഹതിയൊത്തു പൂർണ്ണ-
ക്ഷേമം പരസ്പരവിരോധമശേഷമെന്യേ
ആ മഞ്ജുളാംഗിയുടെയുള്ളിലടങ്ങിവാണു,
കാമം മൃഗാവലി തപോവനസീമ്നിപോലെ.

നല്ലാളകംക്കു നടനായകമായ വിപ്രൻ
നല്ലാർനിരയ്ക്കുണിയലാം നിജ കാന്തയോട്ടും
എല്ലാക്കുമെപ്പൊഴുതുമംപ്രണയം വളർത്തി
വല്ലായ്മയിട്ടവിടെയങ്ങനെ വാണിരുന്നു.

അമ്പിൽ ദമ്പതിമാരവക്കു വളരും
പ്രേമദ്രുമം വെട്ടുവാൻ
വൻപിച്ചുകം കൊട്ടുവാനുപടിക്കൊരുവള-
ഗ്ഗേഹത്തിൽ വാണീടിനാൾ;
മുൻപിൻ നോക്കിടവേണ്ട,താരു പറയാം;
വിപ്രന്റെ മാതാവു താൻ;
കമ്പില്ലാതെ കരിമ്പു കാണ്മതെളുതോ
ലോകത്തിലാകെത്തുലോം?

മാറാതുള്ളോരു ശീലപ്പിഴയുടെ നടന-
പ്പന്തലായ് ഹന്ത! ലേശം
വേറാക്കുംതന്നെ കാണാത്തൊരു കുടിലതയും
ദൌഷ്ട്യവും ഹൃത്തിലേന്തി

ആറാവാൻ പത്തുമാത്രം കുറയുമൊരു വയ-
സ്സായ മുത്തശ്ശി തന്നിൽ
ക്രൂരാണ്ടിട്ടൊരോമൽസ്ത്രീയുടെ കടന-
ത്തിന്ന സന്നദ്ധയായാൾ.

ശീവള്ളി, വെണ്മണിമഹൻ, മുതലുള്ള ദിവ്യർ
കൈവച്ച മുത്തികളുമീമുതുമുത്തിയാടായ്
സേവയ്ക്കുനിന്ന പല ദുർഗ്ഗുണവും പഠിച്ചു
വൈവശ്യമാറു തുരുദക്ഷിണ ചെയ്തിടേണം.

കന്നത്തം, കള,വീറ,വാശി, കലഹം,
ക്രൌര്യം, കുശുമ്പെന്നതൊ-
ട്ടിന്നമ്മമംക്കറിവുള്ള തിന്മ മുഴവൻ
ക്രട്ടിക്കലത്തിപ്പുറം
മുന്നം നാനുഖനെത്രയോ വികടമായ്-
തട്ടിപ്പടച്ചിട്ടൊരാ-
പ്പുന്നാച്ചേട്ടയുമിക്കിഴട്ടുകഴവിൻ
ചാരത്തു താർമങ്കയാം.

മുന്നേ ദുശ്ശീലമേറ്റം പെരുകുമവൾ വയോ-
വൃദ്ധയുംക്രൂടിയായാൽ
പിന്നെച്ചോദ്യത്തിനുണ്ടോ വക? കുടിലതതൻ
കോമരം തുള്ളിടുംപോൽ
എന്നേ! കായ്യും കടുപ്പം പകലുമിരവുമ-
ഗ്ഗേഹിനിത്തയ്യലാളെ-
ത്തന്നേ ഭസിച്ചു മർദ്ദിച്ചസുലഭചരിതാ-
ത്ഥതപമത്യുത്ഥമാണ്ടാം.

തന്നോമൽജീവനാഡിക്കുടയ ജനനിയെ–
ത്തന്റെറ മാതാവൊടൊപ്പം
കുന്നോടൊക്കുംകുളുപ്പിൽക്കുചകുംമണി
വിചാരിച്ച ദൈവോപചാരം
അന്നോടന്നാചരിച്ചീടിലുമതു ഫണിതൻ
വായിൽ വീഴുന്ന പാലായ്
വന്നോരോ കമ്പു മേല്പോട്ടയരുമൊരു വിഷ–
ജ്വാലതന്മൂലമായി.

വള്ളത്തിന്നും കരയ്ക്കും വഷളത വളരെ–
പ്പെട്ട മൂശേട്ട പോകി,–
ല്ലുള്ളത്തിൽ പാവമാമാവധുവിനു കദനം
വേണ്ടതുണ്ടാക്കിവെയ്ക്കും;
വെള്ളംക്രുടിക്കൊടുക്കി,ല്ലിരവുപകലുന–
ഭ്യായമില്ലാതെ കേറി-
ത്തൊള്ളയ്ക്കോട്ട തോന്നുന്നൊരു തെറി മുഴുവൻ
വെച്ചു താങ്ങിക്കൊടുക്കും.

എത്രയെത്രയ്ക്കു ഭക്തിപ്രവണത കലരും
സാധു താഴ്ന്നതെന്നാ–
ലത്രയത്രയ്ക്കു കേറിപ്പടുകിഴവി ശകാ–
രിച്ചു തന്നിച്ഛപോലെ—
ചിത്രം ദുർദൈവയന്ത്രപ്പണി ശിവ ശിവനേ! —
ക്രൂസൽക്രൂടാതെ തൻ നൽ–
പുത്രൻതൻ പൂർവപുണ്യത്തിനെയപകരുണം
ചിട്ടയായ്യെയ്യാട്ടയാട്ടും.

ശ്രീവത്സാങ്കന്റെ കാൽത്താർ പണിയുമൊരവനീ-
ദേവിയുംക്രൂടി ലജ്ജാ-
ഭാവം തേടും ക്ഷമാവായ്യിന്ന വിളനിലമാം
കാമിനീമൌലിഹീരം
നാവങ്ങോട്ടേക്കനക്കാതവിടെയതഖിലം
കേട്ട വക്ത്രത്തിലേയും
വൈവർണ്യം വിട്ട നില്ക്കും നില പരമരിശ-
ത്തീയ്യുകാറായ്ഭവിക്കും.

വീരം ദൈർഘ്യജന്യവായ്പും പെരുമൊരു കിഴവി-
ച്ചേട്ട വല്ലാതെ താര-
മ്മാരും കേറിപ്പുലമ്പിട്ടിനമന്ത തകരാ-
റാക്കുമർക്കാമുതന്നിൽ
ഏറും മാലാന്ത സാധുദ്വിജനുടെ സതിയാം
ധർമ്മദാരങ്ങളം കണ്ണീ-
രാറും മേന്മേലൊലിപ്പിച്ചമരു,മൊരുവരും
ക്രൂടെയില്ലാത്ത നേരം.

ചേരിൽപ്പൂക്കുന്ന ചെന്താമര; മുതല വഹി-
ക്കുന്ന കസ്തൂരി; നീല-
ക്കാറിൽ കത്തുന്ന മിന്നൽക്കൊടി; പരമരവ-
പ്പുത്തി ചാത്തുന്ന രത്നം;
കേറിട്ടൈഷ്ണ്യം കളിക്കും കളരിയിവളിലും
നല്ല പുത്രൻ ജനിച്ചാൻ;
വേറിട്ടെന്തുള്ള ചൊൽവാൻ? ഉലകമിതു പരാ-
ശക്തിതന്നിന്ദ്രജാലം.

ഈ മട്ടോരുത്തു വയസ്സുചെന്നവർ സമാ-
ധാനപ്പെട്ടും, മറുപേർ
കാമം മുത്തിയിലുണ്ടു പേടി യമനം
നിസ്സക്കമെന്നോതിടും;
വാമയ്യുള്ളഴൽ നാൾക്കുനാളധികമാ,-
യക്കായ്മൊന്നും ഗ്രണ-
ഗ്രാമത്തിന്നധിവാസമാം ദ്വിജവരൻ
ബോധിച്ചതില്ലേതുമേ.

വാണിജ്യവൃത്തി വഴിപോലെ നടത്തി വിപ്ര-
മാണിക്യമപ്പുരിയിലങ്ങനെ വാണിടുമ്പോൾ
ഏണിക്കുനേർമിഴിയെവിട്ടൊരുനാൾ കലിംഗ-
ക്ഷോണിക്കുടത്തൊരിടപാടിനു പോകുമാറായ്.

മാസം നാലഞ്ചു പാർപ്പുണ്ടവിടെയസകനെ-
ന്നുള്ളതും സൊല്ലയാം തൻ
വാസം മുത്തശ്ശിയൊത്തന്നതുമകതളിരിൽ-
ക്കണ്ടു കൽക്കണ്ടവാണി
വാസന്തീവല്ലി നട്ടച്ചയിൽ വരളുവതി-
നുമ്മട്ട വല്ലാതെ ദീർഘ-
ശ്വാസം വിട്ടും കരഞ്ഞും പെരുകിടുമഴലിൽ-
പ്പെട്ട നട്ടംതിരിഞ്ഞാൾ.

പാലാഴിക്കകമൊന്നിനൊന്നു വലുതായ്
പൊങ്ങും തിരയ്ക്കൊത്ത വ-
ന്മാലാലുള്ള തകർന്നു പോംവഴിയറി-
ഞ്ഞീടാത്ത മാടസ്സനി

മേലാലിക്കഭനം പൊറുപ്പതെളിതല്ലെന്നോത്തു തന്നുത്തമ-
ശീലാസ്യാസ്പദമാം പ്രിയന്റെ നികടത്തിങ്കൽക്കടന്നോതിനാൾ.

"എന്നോമൽപൂർവ്വജന്മാർജ്ജിതസുകൃതപരീപാകമേ! ലോകമെങ്ങും
തന്നോളം ധന്യനില്ലാത്തൊരു നിലയിലെഴും ധർമ്മമമ്മജ്ഞമുത്തേ!
എന്നോടങ്ങേയ്ക്കു വായ്ക്കും പ്രണയമകൃതകം തന്നെയെന്നാകിലിപ്പോ-
ളൊന്നോതീടുന്നു കാൽത്താർ തൊഴുതതു കനിവും-
ക്കൊണ്ടു കൈക്കൊണ്ടിടേണം.

ഭാവൽക്കാലംബമല്ലാതപരശരണമ-
റ്റെല്ലയും ഭീരുവായി-
ട്ടൈവം ജീവേശനെന്നോത്തമരുമൊരിവളെ-
ക്കേവലം കൈവെടിഞ്ഞാൽ
വൈവശ്യം പൂണ്ടു നീർവറ്റിന കുളമതിലെ-
ത്താമരത്താർ കണക്കി-
പ്പാവം—ശേഷം വിചാരിക്കുക; പറയുവതി-
ന്നുള്ള നാവില്ലയല്ലോ.

സീതാമൈമീദൃപദജകളെപ്പോലെ ഞാനും മടിക്കാ-
തേതായാലും പ്രിയനെയനുവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിപ്പോലെ
ചൂതാസ്ത്രാഭ്യുദ്ഭവസിതമേ! പോകു,മിപ്പോളതിന്നായ്
വീതാശങ്കം വിടതരണമേ; വിശ്വവിശ്രാന്തകീർത്തേ!

എന്നോതിക്കണ്ണുനീർവാർത്തരികിലൊരു മര-
പ്പാവയെപ്പോലെ നിൽക്കും
തന്നോമൽപ്രാണനാഥയ്ക്കായരുമഴൽമര-
ത്തിന്റെ വേർ കണ്ടിടാതെ
ഇന്നോളം ഹാസഹംസക്കളി കലരുമൊരി-
പ്പഴുല്ലവക്ത്രാരവിന്ദ-
ത്തിന്നോത്താലെന്തുകേ,ടെന്നരുളിയതു മുക-
ന്നൊന്നു വിപ്രേന്ദ്ര ചൊന്നാൻ.

"അല്ലേ കുട്ടിക്കുരംഗാക്ഷികരം മുടിയിലെട്ടു-
ത്തോമനിക്കുന്ന വൈര-
ക്കല്ലേ! മൽപ്രാണനാഡിക്കെഴുമൊരു വിലവേ-
റായ നാരായവേരേ!
തെല്ലേതും താപരാഹുഗ്രഹമിതുവരെയി-
ല്ലാത്ത വക്ത്രേന്ദു വെന്തെ-
ന്നില്ലേ, വാട്ടന്നു; കാണ്മാൻ പണിയിതു ശിവനെ!
ഹന്ത! ഞാനെന്തുചെയ്വൂ?

പുള്ളിപ്പെൺമാൻകിടാവിൽ പുകഴിന മഴവെ-
യ്ക്കുന്നൊരിക്കണ്ണിൽനിന്നും
വെള്ളിക്കമ്പിക്കുനേരായ് തുരുതുരെ മിഴിനീർ
ചാടിയെൻ നാഡിയെല്ലാം
പൊള്ളിപ്പുണ്ണായിതല്ലോ; സുദതിയിതു വെറും
വിപ്രയോഗാത്തിയല്ലെ-
ന്നുള്ളിൽ തോന്നുന്നു; മാലിൻവഴിയഴകിലുര-
ച്ചാലുമിക്കാലമെല്ലാം."

എന്നസ്സാധു കഥിച്ച നേരമകമേ
ദുഃഖം മൂറയ്ക്കുയോ
കന്നൽക്കണ്ണി വഹിച്ചിരിക്കിലുമതിൻ
സാരത്തെ മാത്രം ജവാൽ
അന്നൽപൂരുഷനോട്ടണത്തി; യവനും
പെറമ്മതന്നന്തികേ
ചെന്നക്കായ്മൊരല്പമോതി വിനയ
ത്തോടൊത്തുകൂടിത്തുലോം.

കള്ളത്തിൻ കാതലാമക്കഴവവനരുളും
വാക്കുകേ "ട്ടെന്തുകൃത്താ-
ണുള്ളത്തിൽ തോന്നിടുന്നോ മകനിതു ശരിയെ;-
ന്നെൻറെ സന്താനമത്രേ
വെള്ളത്താർമകയാമെൻ സ്നുഷ; യവളിലെനി-
ക്കപ്രിയം വായ്ക്കുമെന്നാൽ
വെള്ളത്തിൽ കത്തിടേണം കന,ലിതിനഖിലം
സാക്ഷിയായ് ദൈവമില്ലേ?

ഞാനോ പെണ്ണെതലില്ലാത്തവരം, പടുകഴിയിൽ-
ക്കാലുനീട്ടിക്കിടപ്പോരം,
വാനോടല്ലാതെ മറെറാന്നോടുമഭിരുചിയി-
ല്ലൊന്നുകൊണ്ടും നിനച്ചാൽ;
മാനോടുംകണ്ണിയാമെൻസ്നുഷയിലഴൽ മുള
പ്പിക്കുവാൻ ലാക്കുവച്ചി-
ട്ടീനോക്കെന്തുള്ള കായ്മം? പഴിയിതു ദുഡമെൻ
പുഷ്ടദുർദ്ദിഷ്ടയോഗം.

ഒറ്റസ്സംഗതിക്കുടിയില്ല മടവാ-
രെന്നിട്ടുമെന്നില്പരം
കുറ്റംചൊന്നതുകൊണ്ടു മേലിലിതിലും
മുത്തുള്ളിലെത്തിക്കുവാൻ
അറ്റംവിട്ടിവരം പാട്ടുപെട്ട പകലും
രാവും തദീയപ്രിയം
പെറ്റമ്മയ്ക്കുമെഴാത്ത മട്ടു പെരുമാ-
റിക്കൊണ്ടിരിക്കാം ദ്രുധം.

എന്നാൽ കുട്ടപ്പ! നീ പോയ്ക്കുശലമൊട്ടു തിരി-
ച്ചെത്തു''കെന്നത്തൽ ക്രൂരാ-
തന്നാമുശേട്ടയോതുന്നതു മകനമിതാ-
ശ്വാസവിശ്വാസപൂർവം
നന്നായ്യൂട്ടോമലാളിൽച്ചെറുതു കറകല-
ന്നപ്പുറം വിട്ടുപോയാ-
നെന്നാൽ പിന്നത്തെ വട്ടം പറവതു പണി,യെ-
ന്നല്ല പറഞ്ഞില്ലതന്നെ.

പുത്രൻ ഭീരണ്ടുമൊന്നിച്ചകലെയകലവേ
ഹൃത്തടത്തിങ്കൽ മുറവും
വിത്രസ്തതാപം കലന്നീടിന വികടമഹാ
മൂർത്തിയാം മൃത്തി വേഗാൽ
ചിത്രം ദ്രുവ്യക്കു താർക്ഷ്യൻ മറയുമൊരളവിൽ
കൃഷ്ണസർപ്പം വിഷംപോൽ
തത്രത്യസ്ത്രീലലാമശ്രുതികളിലതിധാ-
രാളമായ് ധാരചെയ്യു.

പോരാഞ്ഞിട്ടെന്തുചൊല്ലുന്നതു ശിവ ശിവനേ!
നാഗലോകം കണക്കു-
ണ്ടാരാലില്ലത്തു വൻകല്ലറ,യടിയിലതി-
ന്നുള്ളിലക്കള്ള മുത്തി
പേരാളും വിപ്രദാരങ്ങളെയൊരുപൊതിയാ-
ത്തേങ്ങപോലിട്ടടച്ചാം;
ഹാ! രാവും പാവമയ്യോ! പകലുമവിടെയേ
വാണു കല്യാണി കേണാൾ.

കാക്കയ്ക്കുന്ന കണക്കു മുത്തിയൊരു കൈ-
ച്ചോറോ പഴങ്കഞ്ഞിയോ
നീക്കം വിട്ടു കൊടുക്കുമെങ്കിൽ മിഴിനീർ-
ക്കുട്ടാനതിൽ കുട്ടിയും
പോക്കറിങ്ങനെയെന്നെയെന്തിനു വിധേ!
സൃഷ്ടിച്ചതെന്നോതിയും
തീക്കട്ടക്കനൽപോലെയുള്ളുരിയുമ-
ച്ചാവ്വംഗിയുണ്ടീടിനാൾ.

ഈമട്ടനേകദിവസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞ ശേഷം
ശ്രീമന്മഹാനിയുടെയുൾക്കനിവിൻബലത്താൽ
ആമങ്കയാൾ നിലവറയ്ക്കുമേ കിടന്ന
കേമത്തമേറുമൊരു വെണ്മഴു കയ്യിലേന്തി.

അതുകൊണ്ടു തുരക്കുമൊന്നു തീർത്ത-
പ്പുതുപൂന്തേൻമൊഴിയാൾ വെളിക്കു വേഗാൽ
കതകത്തൊട്ടു ചാടിയോടി, കാല-
ക്രമമുത്തശ്ശി കഴിപ്പതിന്നു മുൻപെ.

—:o:—

വ്യ. തങ്കമ്മ. *

(പച്ച മലയാളം)

രണ്ടാം ഭാഗം.

തങ്കം മട്ടത്തടിതൊഴും തളിർമേനിയാണ്ട
തങ്കമ്മയന്നൊരിരവിൽത്തനിയേ കുളിപ്പാൻ
തങ്കൽത്തിളങ്ങുമൊരു പൊക്കിളിനോട്ട വാടാ-
തങ്കത്തിനേറ്റ പുതുപൊയ്കയണഞ്ഞിരുന്നു.

വാവെന്ന നാളിൽ മുഴുതിങ്കൾ പൊഴിച്ചിട്ടന്ന
തുവെണ്ണിലാവടിതൊഴും കളിർപൊയ്കനീറ്റിൽ
പൂവെന്ന മേനി കഴുകിപ്പുതുകൊണ്ടലിന്നു
വേവെത്തിട്ടംകുഴലിയാൾ കരയിൽ കരേറി.

മണ്ടും മുരണ്ട മണമോത്തരികിൽ,ക്കറുപ്പു-
കണ്ടുള്ളിൽ നാണമൊടുമാറു,മിവണ്ണമേറ്റം
വണ്ടുള്ള പൂങ്കുഴലുലച്ചു വകുത്തിട്ടം കൈ-
ത്തണ്ടറ്റു താർമകനു തണ്ടവളേറ്റി നിന്നു.

പൂവാട പൂണ്ട പുരിക്കുന്തലൊതുക്കി, മെയ്യിൽ-
പ്പൂവാട പൂണ്ടു, മുലമേൽപ്പുതുറൌക്കി ചാത്തി,
നാവാൽത്തരത്തിനരവപ്പെരുമാറ്റുമോതാ-
നാവാത്ത നല്ലുകറ വിരിച്ചു നടന്ന നല്ലാർ.

---

* ഇതിന്റെ ഒന്നാംഭാഗം പന്തളത്തു കേരളവർമ്മതമ്പുരാന്റെ കൃതിയാകുന്നു.

ആണ്ടുകിടന്തൻതുണവെടിഞ്ഞടവൊത്തിട്ടം കൺ-
കോണുള്ളതേന്മൊഴി കളിച്ചു തിരിച്ച കോലം
ചേണാറ മട്ട ചെറുമപ്പെരുമാളൊരാൾക്ക
കാണുന്നതിന്നു കഴിവന്നളവായിവന്നു.

പൂവമ്പഴത്തിനെതിർമെയ്,പുതുചെമ്പരുത്തി-
പ്പൂവൻപടക്കിടുമിളഞ്ചൊടിയാൽ വിളക്കി,
പൂവമ്പനുള്ള വിരുതാമവയം പോവതന്നും-
പ്പൂവമ്പരന്നു പുലയക്കണിമുത്തു കണ്ടു.

"കോളായ്നമുക്കു, ശരി തെയിരുപത്തിയെട്ടാം
നാളാണു, നല്ല തര"മെന്നു നിനച്ചു കന്നൻ
വാളാൽവിളങ്ങുമൊരു കൈയിണകൊണ്ടു തേൻചൊ-
ല്ലാളാമവയംക്കുടയ പാത തടഞ്ഞുനിന്നു.

ആടിക്കുയന്ന മുകിൽപോൽ കരിയിൽ കിടന്നാ-
റാടിക്കുളിച്ച തടിമേനിയൊടാക്കമുള്ളം
ആടിക്കുമാണ്മയെഴുമച്ചെറുമൻ കറഞ്ഞൊ-
ന്നാടിക്കുഴഞ്ഞരികിൽ വന്നതു മങ്ക കണ്ടു.

"മാ,റല്ലയെങ്കിലറിയാം കഴവേറി! നീ സു-
മാറല്ല കാട്ടിടവ"തെന്നവയം ചൊന്ന നേരം
മാറല്ലൽകൊണ്ടു മലർപോലെ പൊരിഞ്ഞുപോകും
മാറല്ലണിക്കുഴലിയോടവനൊന്നരച്ചു.

"മട്ടായിടഞ്ഞമൊഴി! തീണ്ടുകിലല്ല കുട്ടി-
ത്തൊട്ടാലുമിന്നു കുളിയില്ല, കുഴങ്ങിടേണ്ട!
പൊട്ടാകിലെന്തു മടവാരിനു? പന്നി ചെന്നാ-
പ്പെട്ടാൽ ചുരയ്ക്കു; വെറുതേ കരയാതിരിയ്ക്കു.

മാനഞ്ചിടുന്ന മിഴി! നിൻ കളർമേനിയോടു
ഞാനങ്ങു ചേന്നിടുകിലെ,ന്തഴകേ തഴയ്ക്കൂ!
ആ നല്ല കല്ലുകളമർത്തിയ പൊൻതലക്കെ-
ട്ടാനയ്ക്കു കെട്ടിടുകിലേ ശരിയായിരിക്കൂ!!

മാറാപ്പുകരംപ്പൊലിമയാൽ മലർമാതുക്രുടി
മാറാപ്പു തോളിലിടുമാറെഴുമോമലാളെ!
മാറാൽപ്പുലത്തുമൊരു നിന്മുല,യത്തലേറു-
മാറാപ്പുകേറി,യിവനുള്ള പൊളിച്ചിടുന്നു.

പിട്ടാലു,മാഞ്ഞുലയുമിക്കളർകൊങ്കനീർപ്പൂ-
മൊട്ടാലു,മോമനമിഴിക്കടവെട്ടിനാലും,
പൊട്ടാലു,മൻപുടയ പല്ലണിവീരവാളി-
പ്പുട്ടാലു,മെൻകരളം നിനക്കടിമപ്പെടുന്നു."

എന്നപ്പിടച്ചിൽ ചെറുതും കലരാതെ നില്ലു-
മന്നപ്പിടയ്ക്കുതിർനടപ്പുടയാളൊടോതി
കന്നപ്പിറപ്പുടയ കള്ളനടത്തു തയ്യൽ-
തൻ നല്പിയന്ന പുതുമെയ്യാടു കൈതൊണാച്ചു.

"എന്താണിതെന്നിളകിയിത്തിരിനിന്നൊടുക്ക-
മെന്താകിലും വരുവതൊക്കെ വരട്ടെ"യെന്നായ്
ചെന്താർമകന്റെ വിരുതിന്നതിരായ്വിളങ്ങും
പന്തായിടഞ്ഞമുലയാളം പരിചിൽ പറഞ്ഞു:

"പോടാ! തൊടാതെയെടാ! പോക്കിരി! നിന്നെയേത്തം-
പോടാതെ ഞാൻ വിടുകയില്ല; കളിച്ചിടേണ്ട;
പോടാണ നിൻവിരുതു; നമ്മുടെ നേക്കു നീ വൻ-
പോ,ടായതിപ്പൊഴതെടുപ്പതെളുപ്പമല്ല."

എന്നിത്തരത്തിലെതിരാളിയൊടോതിടുന്ന
കുന്നിൽതടിപ്പുപെരുകുംകുളർകൊങ്കയാളെ
മുന്നിൽ തട്ടത്ത വിട്ടഡ്ഡി വിളിച്ച ക്രൂട്ടർ
കുന്നിത്തരിക്ക പിടയാതെ തൂണയ്ക്കുട്ടത്തു.

ചുറ്റിക്കമത്തടിയർ തന്നുടെ തോഠം കരിങ്കൽ
പറ്റിക്കിടപ്പൊരു കണിപ്പുതുതാർകണക്കെ
തെറ്റിൽപ്പെടാത്ത മലരമ്പനെഴുന്നൊരുഴി–
വെറ്റിക്കൊടിത്തുകിൽ കരേറി വിളങ്ങി പാരം.

ആ മങ്കതന്റെ പനിനീർമലരോടിടഞ്ഞ
പൂമട്ടപൊട്ടിയൊഴുകും പുതുചോരിവായും
ശീമപ്പിലാക്ക പണിയും കുളർകൊങ്കയും കൺ–
ണാമട്ടതന്നെ ചെറുമക്കഠം പകച്ചുനിന്നു.

പിഞ്ചായ പെണ്ണു മറുതാക്കരുതിക്ക നന്നെ–
ന്നഞ്ചാതെയന്നു പലർക്രൂടിയുറച്ചു പാരം
പഞ്ചായമായ്പ്പുറകുകൊണ്ടവരോടിണങ്ങി–
പ്പഞ്ചാരനേർമൊഴിയെ വിട്ടുകൊട്ടത്തു കന്നൻ.

"അന്നല്ല രാവിലവടം ചാകുകിലറു സൊല്ല–
യെന്നല്ല വന്മറുതയും കുളിരേന്തുമുള്ളിൽ"
എന്നല്ലൽവിട്ടവർ നിനച്ചു,യുതന്നെചെയ്താ–
നന്നല്ലണിക്കുഴലിയാളെയെടുത്തുപോയാർ.

നായും,കുറുക്ക,നരവും,കടവാതൽ,മൂങ്ങ,
പേയും, കളിക്കുമിരവിൻനടുവായ നേരം
വായുംപിളന്നെഴുവൊരമ്മറുതായുമുട്ട–
രായുള്ളൊരപ്പുലയർ വൻകുരുതിക്കൊരുങ്ങി.

കാവിക്ക നേർ നിറമെഴും നിണമെങ്ങുമാന്ന
കാവിൽക്കടന്നവ,രടച്ച നടയ്ക്കൂട്ടക്കൽ
പൂവിൻകണക്കുടലെഴും മടവാരെ വച്ച
വാപിട്ടറക്കെ വഴിപോലെ വിളിച്ചുണത്തി.

"ആമ്മേനികൊണ്ടിരുളിനാടലഞ്ഞച്ചമേവു-
മമ്മേ! നിനയ്ക്കിലിവർ നിന്നടിമക്കിടാങ്ങൾ!
ഇമ്മേനിക്കുട്ടമൊരു പെൺകൊടയേറുവാങ്ങാൻ
ചെമ്മേ നിനക്കു പെരുതുള്ളതെളിഞ്ഞിടേണം.

ആണായൊരാളുടൽതൊടാതെ,യണിത്തരങ്ങൾ
ചേണാന്നണിഞ്ഞു, പുതുമെയ്യൊളിയേറമേന്തി,
കാണാകുമിപ്പുതിയ മാൻമിഴിയാൾ നിനക്കൊ-
രുണ്ണാകുമെങ്കിലടിയങ്ങളുമൂഴിവെന്നു.

കൊച്ചും കിടാങ്ങളുടെ ചോരകുടിച്ച ചോട്ട
വെച്ചാടിയാടിയുടലിൽക്കുടർമാല ചൂടി
പിച്ചാക്കുമുള്ളിനരുളും മരുതേ! നിനക്കീ-
യുച്ചാരനാളിരവിൽ നല്ല വിരുന്നു കിട്ടി.

ഇത്തയ്യൽതന്നുടൽ കടിച്ചു പറിച്ചു തിന്നു
പുത്തൻനിണപ്പുഴയിൽ നീന്തി മറിഞ്ഞിടുമ്പോൾ
അത്തൽപ്പെടുന്നൊരടിയങ്ങളിൽ നിൻ കടക്ക-
ണ്ണെത്തട്ടെ! താണു പണിയാം കഴൽ തമ്പുരാട്ടി!"

മണ്ഡിക്കടന്നു മരുതായൊടിവണ്ണമോതി
വണ്ടിക്കണക്കിനവിടത്തിൽ നിറഞ്ഞ കന്നർ
കണ്ഡിക്കരിങ്കുഴലിതന്റെ കഴുത്തു രണ്ടായ്-
ക്കണ്ഡിക്കുവാൻ കനമിയന്നൊരു കത്തിയോങ്ങി.

"എന്നെപ്പിടിച്ചു പുണരാതെ വെടിഞ്ഞുവല്ലോ;
കൊന്നെങ്കിലെന്തിവ,രതിന്നു കുറച്ചിലില്ല;
ഇന്നെന്തുകൊണ്ടുമിതു നല്ലതുതന്നെ; വാനിൽ-
പ്പിന്നെത്തെളിഞ്ഞു മണവാളനൊടൊത്തുവാഴാം.

എന്നോത്തു തങ്കമലപോലിളകാതെ നിൽക്കും
കന്നോടെതിത്തമുലയാളുടെ മേനി നോക്കി
അന്നോങ്ങി വാളൊരുവ,നമ്പെടാ! തടുക്കിടാവേ!
നിന്നോളമുള്ളിനൊരു കട്ടിയൊരാൾക്കുമില്ല.

കേൾക്കായിതപ്പൊഴതു നൽക്കതിനത്തരത്തെ-
ക്കാൾക്കാതടച്ചിടുമൊരൊച്ചയകത്തുനിന്നും;
"ഏൾക്കാൻവരുന്ന കൊട നാ,മുടലോടുതന്നെ;
വാൾക്കാരുമാളുകളുമൊക്കെയൊതുങ്ങിനില്പിൻ.

നീണ്ടോളുമോമനമിഴിച്ചുടചോര നാമൊ-
രാണ്ടായ്കടിച്ചു,മുടലുണ്ടുമതോമ്മയില്ലേ!
വേണ്ടാരുമിങ്ങരികിൽ; നമ്മുടെ മക്കൾ പത്തു
തീണ്ടാമറയ്ക്കുകലെ മാറിയിരുന്നുകൊൾവിൻ.

കോളുള്ള നമ്മുടെയമുത്തിനു രണ്ടു നല്ല-
വാളും കരിംകുഴലിയും മതി; മക്കളെല്ലാം
ആളുംവണക്കമൊടു മാറിയിരിപ്പി,നേരു-
നാളും നമുക്കിതുകണക്കു തെളിച്ചുമില്ല.

നേരംവെളുക്കുമളവിങ്ങമറേത്തു തീൻ
ചാരത്തു നിങ്ങളണയുമ്പൊഴം നിനച്ചതെല്ലാം
പാരം തെളിഞ്ഞവരവക്കരുളുന്നതിന്നെൻ
ചോരച്ചുകപ്പുടയ കൈയിണ പൊങ്ങുമല്ലോ".

എന്നുള്ളിൽനിന്നലറി വാതൽ തുറന്നു ചാടാ-
നന്നന്നൊരമ്മരുതതൻ തിരുമുമ്പിൽ വങ്കർ
മിന്നുന്നമിന്നലൊടെതിർപ്പൊരുമേനിയാളെ-
ച്ചിന്നുന്ന പേടിയൊടുവെച്ചു വണങ്ങിവാങ്ങി.

ഉങ്കെത്തിട്ടും മരുത വന്ന പിടിയ്യുമെന്നായ്
ചങ്കെത്തയും പൊടിയുമാറവൾ നിന്നിടുമ്പോൾ
വൻകെല്ലൊടീയുലകുകാപ്പൊരു തമ്പുരാന്റെ
കൺകെട്ടു കണ്ടിടുക; കാറു തിരിച്ചടിച്ചു.

കാളുംകരുത്തൊടു കണയ്യുലരാകവോനെ-
ക്കാളും കനത്ത നിറമുള്ളൊരു മേനിയേന്തി
കേളുപ്പണിക്കർ നടവിട്ടു വെളിക്കു തേൻചൊ-
ല്ലാളുറുനോക്കിയ വഴിക്കു കടന്നുചാടി.

എന്താണു കാണ്മതിതു ചെപ്പടിയോ, കിനാവോ,
ചെന്താർമകൾക്കണവനുള്ളലിവിൻ കൊഴപ്പോ,
എന്താവതെന്നു തിരിയാത്തൊരവൾക്കു കേളു
വെന്താളിടുന്ന കരളിൽപ്പനിനീരൊഴിച്ചു.

കൈത്തണ്ടിനാൽ മിഴിതുടച്ചു മിഴിച്ചുനോക്കു-
മത്തയ്യലോടു കഴുവിൻ കയറേറ്റിടാതെ
മൊത്തത്തിലാരുടയ നന്മതഴച്ചുതോ, താ-
നത്തവിൽ നല്ലയിർ നിറുത്തിയതോതി കേളു.

തങ്കത്തിനാടലൊളികൊണ്ടരുളുന്ന തന്റെ
തങ്കത്തിനുള്ളഴലറിഞ്ഞു തനിച്ചു കാവിൽ
തങ്കൽത്തിമത്ത ചുണപൂണ്ടു കടന്ന വങ്കർ
തൻകത്തി തട്ടിയൊരുമട്ടമവൻ പറഞ്ഞു.

അമ്മട്ടിടഞ്ഞമൊഴി തൻ മണവാളനോട്ട–
മ്മട്ടുചോന്നവിടെനിന്ന നടനിടട്ടെ;
നമ്മൾക്കു മറെറാരു വഴിക്കു കടന്നു ചെന്നി–
ട്ടമ്മന്നനുള്ള പണിയെ,ന്തതുകൂടി നോക്കാം.

നീരാട്ടുവാൻ കടവുതേടിയ തയ്യലാളെ–
പ്പാരാതെയെങ്ങുമൊരുപോലെ തിരഞ്ഞു മന്നൻ—
പോരായ്മയെന്തു പറവൂ —പിടികിട്ടിടാതെ
തീരാത്ത തീക്കനലിലുള്ളമെരിച്ചിരുന്നു.

"അക്കള്ളനായ "പറവൂ"രരചൻ വരിക്ക–
ച്ചക്കപ്പഴച്ചൊടിയെഴും മുകിൽക്കുന്തലാളെ
ഒക്കട്ടെ— യങ്ങനെ വരാമതു—കട്ടിരിക്കാം
തക്കത്തി"ലെന്നൊടുവിൽ മന്നവനോത്തുറച്ചു.

ചാടിക്കടന്നു മടവാരെ വിടേണമെന്നായ്
മോടിക്കവൻ കുറിയയച്ചതു വാങ്ങിനോക്കി
ഈടിൽക്കവിഞ്ഞൊരതിരാളി പെരുമ്പടയ്ക്കു
തേടിക്കയത്തു കറമൂത്തു ചൊടിച്ചുണഞ്ഞു.

"തന്നില്ല തയ്യലിനെയായതു പോട്ടെ; പാഴി–
ലെന്നിൽക്കടന്ന പഴികൂടിയിവൻ പറഞ്ഞു.
ഇന്നിപ്പൊരുത്തിടരു"തെന്നു നിനച്ചുണഞ്ഞു
വെന്നിപ്പെരുമ്പറയടിച്ചുമുഴക്കി മന്നൻ.

പാട്ടുള്ളിലാക്കുമരുളും പട ചെന്നു നാലു–
പാട്ടും വളഞ്ഞളവു മുന്നറിവറാ മന്നൻ
പാട്ടുന്ന പെൺനിരയെ വിട്ടുപിരി,ഞ്ഞകക്കാ–
മ്പാട്ടുമടിക്കുഴറിവന്നടരിന്നണഞ്ഞു.

പോരാടി മുറുമെതിരാളിയൊടേറു തോറു
പോരായ്മവന്ന പൊടിപോൽ പടപോയ പാവം
തീരാത്ത നാണമൊട്ട തൻകൊല താൻ നടത്താ-
നാരാവിൽ വാളുറയിൽനിന്നു വലിച്ചെടുത്തു.

നേരംവെളുത്തരമനയ്ക്കമേ കടപ്പാൻ
പാരം കൊതിച്ച പറവൂരരചന്നു മുന്നിൽ
ചാരത്തുയന്ന കുതിരപ്പുറമേറി രണ്ടു
പേരന്നണഞ്ഞു പെരുതാം പടയോട്ടക്കുടി.

ആണുങ്ങളാമവർ കടന്നെതിരാളിതന്റെ
ചേണാറ വൻപട മുടിച്ചു മടിച്ചിടാതെ
കേണുള്ള മന്നനെയണഞ്ഞു പിടിച്ചുകെട്ടി
വേൺമ്പടിക്കരമനയ്ക്കമാത്തടുത്തു.

വാടാതെ വൻപട വരുന്നതുനോക്കി "യാല-
ങ്ങാ" ടാണ്ട മന്നനയ മാറാലരെന്നതന്നെ
ചൂടാളിമുള്ളൊട്ട നിനച്ചുരവാളിളക്കി-
യീടാന്ന തന്നടെ കഴുത്തിന മീതെയോങ്ങി.

ആ വാളതിന്റെ പണി തീക്കുവതിന്നു മുമ്പി-
ലാവാതിലൂക്കൊട്ട തുറന്നൊരു പെട്ടിയേന്തി
നാവാലൊരാഥംക്കമുടൽതന്നൊളിമോടി വാഴ്ത്താ-
നാവാത്ത രണ്ടു പടയാളികൾ ചാടിവീണു.

ആരാണിതെന്നരചനോപ്പുളവിൽ ചെറുപ്പ-
ക്കാരായിട്ടന്നൊരവർ പെട്ടിയടപ്പുയത്തി
പേരാണ്ടിട്ടന്ന പറവൂർപ്പെരുമാളെ മുന്നിൽ—
പ്പാരാതെ വച്ചു കഴൽക്കുമ്പി വണങ്ങിനിന്നു.

"എങ്കൽക്കനിഞ്ഞിതു തുടർന്നാരു നിങ്ങളേതു
ശിങ്കങ്ങളെ"ന്നരചനോതി മിഴിച്ചു നിൽക്കേ
"തങ്കം തൊഴുന്ന കഴൽ, കേളുവു,"മെന്നരച്ചു
വങ്കത്തമാറ പടയാളികൾ കാല്കൽ വീണു.

എന്തോതേണ്ടു മുറയ്ക്കു "തങ്ക"മുരചെ-
യ്തമ്മന്നനുള്ളുകവേ
വെന്തോരപ്പുറവൂർ മണാളനെ-
യവൻ തന്നാട്ടിലാക്കീട്ടുടൻ
പന്തോടുംമുലയാളെ വേട്ട മരുവും
കേളപ്പണിക്കക്കു മേൽ
തൻ തോഴൻപടിവേഴ്ചയാന്ന ളവാ-
പ്പട്ടം കൊടുത്തീടിനാൻ.

ൻ. അംബരീഷശതകം *

(ഒരു നിമിഷകവനം)

ഉത്തരഭാഗം.

താരാർമാതിന്റെ തങ്കക്കുളർമുല തഴകും
തമ്പുരാൻതൻ പദാബ്ജം
ധാരാളം ഹൃത്തിലാക്കി ദ്രുതമൊരു കവിത-
യ്ക്കിന്നു കോപ്പിട്ടിട്ടുന്നോൻ;
ആരാദ്ധിഷ്ണങ്ങളൊന്നെങ്കിലുമതിനുളവാ-
കാതെയററംവരയ്ക്കും
തീരാൻ തത്തുക്കടക്കൺമുനയൊഴികെ നമ-
ക്കാശ്രയം വേറെയുണ്ടോ?

കട്ടത്തീക്കട്ട പൊട്ടിച്ചിതറിന മിഴിയും
ഖഡ്ഗമോടൊത്ത നാക്കും
രുട്ടത്യന്തം നിറഞ്ഞുള്ളൊരു കരളുമെഴും
ദുഷ്ടകൃത്യാപിശാചി
വട്ടത്തിൽ ചുറ്റിയാത്തമ്മുനിയുടെ ചരണം
ക്ലുപ്തി "ഞാനെന്തുവേണ്ടു
തിട്ടം കല്പിച്ചിടേണം തിരുവടിയുട"നെ-
ന്നോതി സഞ്ജാതദപ്പം.

---

*ഇതിന്റെ പൂർവ്വഭാഗം പന്തളത്തു കേരളവർമ്മതമ്പുരാന്റെ കൃതി യാകുന്നു.

കട്ടിച്ചെഞ്ചിടതന്നിൽനിന്നലകിടം
മൂന്നും ദഹിക്കുന്നൊര-
മ്മട്ടിൽ പൊങ്ങിയ ഘോരരുപിണിയെയ-
ദ്ദേവഷ്ഠിവംശോത്തമൻ
പൊട്ടിച്ചാടിന പുഞ്ചിരിപ്പുതുമ പൂ-
ണ്ടീക്ഷിച്ചു, നന്നായ്വരും
തട്ടില്ലൊന്നിനു,മെന്നനുഗ്രഹമണ-
ച്ചീവണ്ണമോതീടിനാൻ.

"കണ്ടാലും മുന്നിൽനിൽക്കുന്നതു കഠിനതതൻ
കാതലായ് ഭൂതലത്തിൽ
കണ്ടാമണ്ടിക്കു കെല്പുള്ളവരുടെ തലയാ-
ളായ രാജന്യബന്ധു;
പണ്ടാരും തന്നെ നമ്മെപ്പരമിവനു സമം
ധിക്കരിച്ചില്ല; മേലാ-
ലുണ്ടാവാനും പ്രയാസം; ശിഖിയൊടെതിരിടാൻ
പുല്ലു ചെല്ലുന്നതുണ്ടോ?

സ്വാരാട്ടെന്നെയൊരിക്കൽ മുമ്പു ശകലം
മാനിക്കുവാൻ വൈകവേ
പാരാതപ്പുരുഷനു ഞാനരുളിടും
ശാപം ശമിച്ചീടുവാൻ
ഹാ! രാവും പകലും കിടന്ന പല നാൾ-
പ്പാഥോധി ദേവാസുര-
ന്മാരാകെക്കടയേണ്ടിവന്ന കഥ നീ-
യുൾക്കാമ്പിലോർക്കുന്നുവോ?

ഹാ! സമ്മതം ജഗതി പാരമെഴുന്നൊരിട്ട-
വ്വാസസ്സിനോടൊരുപുമാൻ പടവെട്ടിയെന്നാൽ
ശ്വാസം വെളിക്കുവനുപോയതകത്തു കേറി,-
ല്ലാസന്നമൃത്യുവവനായതിനെന്തു വാദം?

എങ്ങാനും വെറുതേ കിടക്കുമിവനെ-
സ്സാപ്പാട്ടിനായി ക്ഷണി-
ച്ചിങ്ങാരാലണയുന്ന നേരമിനിമേൽ
നീയെച്ചിൽ തിന്നീടണം
മങ്ങാതെന്നശനംകഴിഞ്ഞു പര''മെ-
ന്നോതുന്ന നിർല്ലജ്ജനാ-
ച്ചങ്ങാതിക്കു യമൻറെ നാട്ടുകയറാ-
നുൾത്താരിലത്യാഗ്രഹം.

എന്നാലാട്ടെയതിനു ഞാൻ വഴിതുറ-
ന്നേക്കാം മടിക്കാതെ ക-
ണ്ടെന്നാരാൽ നിരൂപിച്ചു നിന്നെയിവിടെ-
ക്കൂട്ടീട്ടു വരുത്തീടിനേൻ
എന്നാലെന്തിനു താമസിപ്പതിനി നീ
ചെന്നംബരീഷാഭിധൻ
തന്നാമത്തിനു മാത്രമിദ്ധരണിയിൽ-
ജ്ജീവൻ നിറുത്തീടെടോ!''

ഘോരാട്ടഹാസമൊട്ടു തന്നുടെ വാഞ്ഛിതത്തെ
നേരായ് മുനീന്ദ്രനരുൾചെയ്തതു കേട്ടനേരം
ആ രാക്ഷസപ്രകൃതിപൂണ്ടൊരു കൃത്യ, മുള്ള
പാരാതെ ചെയ്തിലതിമാത്രമിയന്നരച്ചു.

"ഹരി! ഹരി! കഥയെന്തിക്കാതു കേൾക്കുന്നതയ്യോ!
പെരിയൊരവമതിക്കെൻ സ്വാമി പാർത്ഥീവിച്ചോ?
ശരിയിനിയതു ചെയ്യോൻ താമസിക്കേണ്ട; തെക്കൻ–
പുരിയിലുടനെയെത്തിസ്സൗഖ്യമായ് പാർത്തിടട്ടേ."

എന്നോതിബ്ഭവനങ്ങളെപ്പൊടിപെട്ട–
ത്തുംമട്ടു വക്ത്രം തുറ–
ന്നന്നോരോവിധമട്ടഹാസമവം ചെ–
യ്തത്യന്തരോഷത്തൊടും
തൻനോട്ടത്തിനു ലക്ഷ്യമാകുവതെരി–
ച്ചമ്പമ്പ! വൻപമ്പിടും
പൊന്നോമൽക്ഷിതിപാലകന്റെ നികട–
ത്തിങ്കൽ കടന്നീടിനാൾ.

"ചാടിക്കേറിക്കയത്തിച്ചപലതകളം തുട–
ങ്ങുന്നതിനോക്കിലെന്തി–
ത്താടിക്കാരന്നു ബന്ധം? തരമിതിനു തരി–
മ്പെന്തു ഞാൻ ഹന്ത! നല്കി?
പേടിക്കേണ്ടെന്റെയംഗസ്സിതിലൊരു ശകലം
പോലുമില്ലെന്ന ധൈര്യം
തേടിപ്പാക്കും ധരിത്രീപതിയുടെയെതിരിൽ–
കൃത്യമായ്ക്കൃത്യയെത്തി.

"ഞാനല്പമെന്തു പിഴചെയ്തു? വെറും സ്വയംകൃ–
താനർത്ഥമിങ്ങനെയൊരുത്തനുമുമ്പിലുണ്ടോ?
ഹാ! നന്മപൂണ്ട മുനിയെന്നു നിനച്ചുകൊണ്ട–
ജ്ഞാനത്തിനാലിവനു ഞാനതിഥിതപമേകി.

കാലത്തിൻഗതിയെന്തു ചൊൽവു? ശിവനേ!
തെല്ലും പിഴയ്ക്കാതെയി-
ക്കാലം ഭ്രതലരക്ഷചെയ്യുമിവനെ-
ബ്ഭസ്മീകരിച്ചീടുവാൻ
കാലൻപോലെ മഹർഷിയെത്തിടുവതായ്-
ക്കാണുന്നു, മേൽശൌരിതൻ
കാലല്ലാതൊരു താങ്ങലില്ല; കരുണാ-
വാരാശി നാരായണൻ."

ഏവം നിനച്ചൊരണുവും ചലിയാതെ കണ്ണാ-
ബ്ഭ്രവല്ലഭൻ വരുവതൊക്കെ വരട്ടെയെന്നായ്
ദേവൻ മുരാരി ഭഗവാൻ പുരുഷോത്തമന്റെ
പൂവൽപ്പദങ്ങളെയമന്ദമിവണ്ണമോർത്തു.

"പാലാഴിത്തയ്യലാകുംതൻ തിരുമിഴിമുനകൾ-
ക്കൊത്ത നൽക്രുത്തരങ്ങേ!
വേലാതീതപ്രഭാവം തടവി വിലസിടും
വിശ്വപുണ്യപ്പുളപ്പേ!
നാലാറാംവേദശാസ്ത്രങ്ങളിലടിയരുളും
സൂക്ഷ്മതത്വാർത്ഥമേ! നിൻ
കാലാണിപ്പാവമായോരടിയനു കരുണാ-
ഗാര! നിത്യാവലംബം.

ഈരാറംരണ്ടുമാമീയുലകിനു വിലവേ-
റായ നാരായവേരായ്
മാരാരിക്കും പുകഴ്ത്തുന്നതിനു വിഷയമായ്,
മായ പറ്റാത്ത സത്തായ്,

തീരാതുള്ളോരു താപജ്വരതതി മറവാ-
നാറാകൈയാം മരുന്നാ-
യാരാൽ പാലാഴിതന്മേലടിയരുളിടുമെൻ
ഘോരറി! പോറേറണമെന്നേ.

ആനയ്ക്കും, ദ്രൌപദിക്കും, പുകളുടയ ഹിര-
ണ്യാക്ഷജന്തും, മഹാപ-
ത്താനന്ദംപൂണ്ടു തീർത്തീടിന ഹരിഹയമു-
ഖ്യാമരാധീശ! വിഷ്ണോ!
നൂനം നിൻചിന്തയല്ലാതിരവുപകലെനി-
ക്കില്ല; തെല്ലെങ്കിലും ഞാ-
നേനസ്സിൻ വിഷ്ണുമന്ത്രീയവനിയിതിൽ വിത-
ച്ചില്ല; കില്ലില്ലതിങ്കൽ.

എന്നിട്ടും കഷ്ടമയ്യോ! ശിവ ശിവ! മനിതൻ
ചെഞ്ചിടക്കെട്ടിൽനിന്നും
കുന്നിക്കും ക്രൂസലെന്യേ കുടിലതകലരും
കൃത്യയൊന്നിത്തരത്തിൽ
വന്നിട്ടെൻ മെയ്യശിക്കുന്നതിനു മുതിരവേ
നീയനങ്ങാതിരിപ്പാ-
നൊന്നില്ലല്ലോ കണക്കെന്തരുളുക കരുണാ-
വാസമേ! വാസുദേവ!

ഇന്നിദ്വാദശി നോറ്റതിന്റെ പരമി-
പ്പാരിൽ ഫലം ഹന്ത! മ-
റ്റൊന്നില്ലീയപമൃത്യുഭാവമതുവി-
ട്ടെന്നാകുമോ? ദൈവമേ!

മന്നിൽ തെല്ലുവലംബമില്ല തിരുമേ-
നിക്കുള്ള കാൽത്താർ വെടി-
ഞ്ഞെന്നിൽച്ചെറവു കനിഞ്ഞിടായ്കിൽ നിയതം
മോശം കലാശം വിഭോ!"

ഏന്നോരോന്നോത്തു താരാർമകളുടെകുളിർപൊൽ-
ക്കൊങ്കതൻ പുണ്യസത്തിൻ
പോന്നോമൽപത്തു വൃത്തിൽ കരുതിട്ടമവനീ-
ഭൃത്തിനും കൃത്തികയ്ക്കും
അന്നോത്താൽ ചിത്രമേറ്റം നടുവിൽ വടിവൊടൊ-
ത്തുജ്ജ്വലശ്രീക്കിരിപ്പാ-
കന്നോരഗ്ഘോരദൈത്യാധിപകലിതമഹാ-
വിക്രമം ചക്രമെത്തി.

പങ്കംവിട്ടിപ്പുതിന്നാലുലകിനുമൊരുപോൽ
കാൽക്ഷണംകൊണ്ടു കട്ടി-
ത്തങ്കംപൂശുന്ന ചക്രായുധമരികിലണ-
ഞ്ഞോരു നേരത്തു വേഗാൽ
തങ്കൽത്തിങ്ങും ഭയത്താൽ കിടുകിടെ വിറയൂ-
ണ്ടൊരു വൻകൃത്യ പാരം
തിങ്കൾച്ചൂത്താന്ന രാവിൽ തിമിരമതു കണ-
ക്കോടുവാൻ കാലുയത്തി.

ആനന്ദാത്ഭുതമിശ്രമാകുമകതാർ
കൈയ്യുംകൂണ്ടു തെല്ലും സ്തുതി-
പ്പാനന്നാക്കുയരാത്തഭീപനൊടു "നീ
പേടിക്കവേ"ണ്ടെന്നതായ്

ആ നൽചക്രമുരച്ചു പാതിയുയിർപോയ്
നിൽപ്പും പിശാചിന്റെ സ-
മ്മാനം നല്ലകണക്കിനേകുവതിനായ്-
പ്പോരിന്നു നേരിട്ടതേ.

ഹരിയലറിയടുത്താൽ ജംബുകംപോലെ,യപ്പോ-
ളുരിയകൊടുമകോലും കൃത്യ പേടിച്ചുഞെട്ടി
പരിചൊട്ടു പണിയുന്നേൻ പത്തു ഞാ,നെന്നിൽ നീയി-
ത്തിരി കനിയണ"മെന്നായ് വിഷ്ണുചക്രത്തൊടോതി.

"അയ്യോ! കായ്മബലമായി ശിവനേ!
ചെറ്റില്ല തെറ്റെങ്കൽ; ഞാൻ
പൊരുതീടുകയല്ല; കഷ്ടമിവളെ-
പ്പറഞ്ഞു ധരിപ്പൻ മുനി;
കൈയോടെൻകഥ തീർന്നിടേണ്ട സമയം
കൈവന്നു; ചക്രായുധ-
ത്തിയോടാരു പിണങ്ങു,മിപ്പൊഴതിലെൻ
പിടിപ്പുകെട്ട വട്ടത്തിലായ്.

എന്നാലെന്നെയിവണ്ണമാക്കിയ മഹാ-
മൂർഖന്റെ ചാക്കിന്നു ഞാ-
നിന്നാരാൽ വഴി വെപ്പ"നെന്നുകരുതി-
ശ്ശ്രീഹസ്തത്തിലകൃത്യയാം
നന്നായ്ബ്ഭീതി,വിഷാദ,മത്ഭുത,മിവ-
യ്ക്കാധാരമാം യോഗിയെ-
ത്തിന്നാൻ ക്രോധമിയ,ന്നഗാധഗ്രഹപോൽ
വായും പിളർന്നെത്തിനാൾ.

"ഇക്കള്ളപ്പണിയെന്നൊടല്ല; വെറുതേ
പാക്കം മഹീട്ടത്തൊടായ്.
തക്കംനോക്കിയണഞ്ഞ നിന്നെ വിടുകി"-
ല്ലെന്നോതി മന്ദേതരം
മുക്കണ്ണൻമുതലുള്ള ദേവർ മുടിമേൽ
ചാത്തുന്ന ദൈത്യാരിതൻ
തൃക്കയ്യിൽ കളിയാടിടുന്നൊരിയും
കൃത്യയ്ക്കുമേൽ പാഞ്ഞുതേ.

"ചുമ്മാ കിടന്നൊരിവനുതൻകഥ തീരുമാറായ്;
തേമ്മാടി! നിന്നെയിനിമേൽ കൊലചെയ്തിടാതെ
നമ്മാലടങ്ങുവതസാദ്ധ്യ"മിവണ്ണമോതി-
യമ്മാമുനീന്ദ്രനുടെ നേർക്ക പിശാചണഞ്ഞു.

"ഹാ! ഹാ! പിശാചിനു ഞൊടിക്കകം ഞാ-
നാഹാരമായ്ത്തീർന്നിട്ട,മെന്തുചെയ്വൂ?
ദേഹാവസാനത്തിനു കാലമാ"യെ-
ന്നാ ഹാസയോഗ്യൻ മുനിയോത്തു ഞെട്ടി.

പുള്ളിപ്പുലിക്കണ്മാൻകിടാവി,നൊരു പുലിയെതിരിൽ-
ച്ചാടിയാലുള്ള നോട്ടം
തള്ളിക്കേറുന്ന കണ്ണാൽപ്പിറകിലനുപദം
നോക്കിയക്കൃത്യതന്നെ
പള്ളിച്ചക്രായുധത്തിൻ പ്രചുരരുചികളാ-
ലാന്ധ്യവും ഹന്ത! കൈക്കൊ-
ണ്ടുള്ളിൽദീ വാച്ച ശവ്വാംശുജമുനിയുമുടൻ-
തന്നെയോടിത്തുടങ്ങീ.

കുളംവെടിഞ്ഞു കരയിൽപ്പുലി, താഴെ വായ്ക്കും
വെള്ളത്തിൽ വമ്പുതല, രണ്ടുവഴിക്കുമൊപ്പം
ഉള്ളത്തിലാടലിനു തന്നെ നിദാന,മേവം
ഭള്ളൂറ മാമുനി പലായനമാചരിച്ചു.

ഓട്ടം, ചെറുതിരിഞ്ഞുനോക്കു,മുടനേ
ഘോരാട്ടഹാസങ്ങളെ–
ത്തേടുംകൃത്യയെതിർത്തിടും,പിറകിലായ്–
ക്കൃഷ്ണന്റെ തുച്ഛരവും,
വാട്ടം മെയ്യൊളിയൊന്നുകൂടി, വിറപൂ–
ണ്ടങ്ങോട്ടമിങ്ങോട്ടുമാം–
ചൂടുറോടി മടുത്തുനിന്നവശനാം
പിന്നീടുമത്താപസൻ.

ഓടിക്കിതച്ച ഗതികെട്ട മുഖം വിയർത്തു
വാടിത്തളർന്ന വഴിവിട്ട വലഞ്ഞുവാങ്ങി
കേടിതെയെന്നൊരുവനും പറയുന്നതിനു
പാടില്ലതിൻപടി കിടന്നു പരുങ്ങി പാവം.

രണ്ടേ കാലുള്ളുവല്ലോ, ശകലമൊരളവി–
ല്ലാതെ വല്ലാതെയോടി–
ക്കൊണ്ടേവം പോകിലെന്തോ കഥ?യെതുവരേയും
ചെന്നു ദുർബുദ്ധി പറയും?
തണ്ടേറെത്തന്റെ വൃത്തിൽപ്പെടുവതു ചുവടേ
മാറി മാറത്തടിച്ചും–
കൊണ്ടേ നസ്സാന്നൊരമ്മാമുനി പെരുവഴിയേ
യന്തി! മണ്ടേണ്ടിവന്നു.

ചുറ്റിപ്പറ്റിപ്പിടിക്കും ശുചിശിഖയിലകപ്പെട്ട പക്ഷിക്കശേഷം
പറ്റില്ലല്ലോ പറപ്പാൻ; പരമതുവിധമഘോരയാം കൃത്യയോടും
തെറ്റില്ലാതുള്ള ചക്രായുധമെതിരിടവേ മാമുനിക്കായവറ്റെ-
പ്പറ്റിച്ചീടുന്നോട്ട മാറാം? പണി പണി ഭഗവദ്ദിഷ്ടദുർദ്ദിഷ്ടശാന്തി.

പൂമാതിൻ പുണ്യപൂരത്തിനെയടിപണിയും ഭ്രവലാഭാതിയോടാണ്
ഹാ! മാനം വിട്ടു താൻ ചെന്നിടപെടുവതിനാരോതി ജാതാവലേപം;
ശ്രീമാനദ്ദേവരാജൻ പകരമിതിനു ചെയ്യട്ടെ,യെന്നോത്തൊടുക്കം
സോമാർദ്ധാലംക്രിയാംശോത്ഭവനവനനേക്കെത്തിയെദ്ധത്യമെന്യേ.

പ്രാണശ്വാസമകത്തുനിന്നു വെളിയിൽ പോകാൻ തയാറാകയാൽ
നാണംവിട്ടരികത്തണഞ്ഞു കരയും ദേവഷ്ടിയേയും ദൃതം
ബാണംപോൽ പിറകേ വരും കഠിനയാം വൻകൃത്യയേയും മുറ-
യ്ക്കാണത്തംവിളയാടുവോരരിയെയും വീക്ഷിച്ചു വാസ്തോഷ്പതി.

"ആനന്ദത്തൊടമർത്യലോകമവനം-
ചെയ്യും വിഭോ! നിന്നൊടായ്
ഞാനയ്യോ! പിഴചെയ്തതെന്തു? വെറുതേ
നീയെന്തിനായിത്തരം
മാനക്കേടു വരുത്തി? പോട്ടെ, യിവിടെ-
ജ്ജീവന്റെ കായ്ത്തിനും
ന്യൂനംപററിട്ടുമനമെന്ന നിലയായ്;
ഞാനെന്തു കാട്ടേണ്ടു മേൽ?

മുന്നം ഞാൻ തന്ന ശാപത്തിനു പകരമെനി-
ക്കത്തലെത്തിക്കയോ? നിൻ
മന്നാത്തം ജാതി, യെന്നാലതിനു വിഷയമീ
മാമുനിശ്രേഷ്ഠനല്ല;
കന്നൻ നിന്നെത്തുലപ്പാനിനിയുമൊരു മഹാ-
ശാപമേകീടുവാൻ, മേ-
ന്യന്തപം പാരമുണ്ടെങ്കിലു, മൊരു പണിയി-
ല്ലെന്നു നന്നായ് ധരിക്കു.

പൌലോമിതനുലയിലും ചൊടിയിങ്കലും പോയ്
ചേടോടു നൽക്ഷമതമണയ്തുകൊണ്ടുമാത്രം
മാലോകർ നിന്മഹിമ വാഴ്ത്തുകയില്ല; വഞ്ച-
മാലോലമാക്കിടുകതെല്ലരിസംഹതിക്കായ്.

കാണട്ടേ കരവീര്യ"മെന്നുകരുതും
ദേവർഷിയെപ്പാത്തു "ന-
ല്ലാണത്തം ചെറുതല്ല വായ്പതു നമു-
ക്കിന്നാളിലെന്നാകിലും

വേണം തെല്ലു വിവേക,മെൻചുണ രഥാം-
ഗത്തോട്ട കാട്ടീടുകിൽ
പ്രാണൻപോയിട്ട"മെന്ന ഭീതി കലരും
ശക്രൻ കഥിച്ചീടിനാൻ.

"ആപത്തീയരിയോടെതിക്കിലതിയാ-
യുണ്ടാമതെക്കാൾ ഭവ-
ച്ഛാപത്താൽ ഫതനാകിലും വിഷമമി"-
ല്ലെന്നിന്ദ്രനന്നോതവേ
"പാപത്താൽ ത്രവ വാക്കു കേട്ട മടയ-
പ്പട്ടം ലഭിച്ചുള്ളോരെൻ
താപം തീർക്ക തീയ്യു"മെന്നതിനുടൻ
പിന്നീടുമമ്മാമനി.

"നമ്മാലും ലോകമെല്ലാമൊരു ഞൊടിയിടയിൽ
സൃഷ്ടിചെയ്യും മഹാനാം
ബ്രഹ്മാവാലും ധരിത്രീധരഭഹിതുപതി-
സ്വാമിയാകും തരിമ്പും
വന്മാഹാത്മ്യം കളിക്കും വലിയ കളരിയാം
വാസുദേവന്റെ ചക്രം
നിർമ്മായം നേരിടുമ്പോളൊരു ഉണയരുളാ-
നാവത,ല്ലെന്തു ചെയ്‌വൂ?

ഞാൻതന്നേ ചെയ്യു തെറ്റാണിതു,തിരുവടിയെൻ-
വാക്കു കേൾക്കാതിരുന്നാൽ
സ്വാന്തത്തിന്നല്ലലേവം വരുവതിനിടയി,-
ല്ലാകയാൽ വേണമെങ്കിൽ

ശാന്തതപം വിട്ട ശാപം തരിക; വിധിബലം
നീക്കുവാനാക്കു ക്ലുട്ടം?
ധപാന്തം പോമോ പടയ്ക്കായ്ത്തരണിയൊട്ട? മുനേ!
ഹന്ത! ഞാനെന്തു വേണ്ടൂ?''

ഈമട്ടാപ്രഭ കൈമലത്തുമളവിൽ
കൃത്യാവധംചെയ്ത-
ന്നോമൽകണ്ഠതലം കടന്നു ഭഗവ-
ച്ചക്രം പിടിച്ചീടവേ
കാമം ജീവനിൽ വാച്ച സാധുവവിടം
കൈവിട്ട വേഗേന സൽ-
സ്തോമത്തിന്നവലംബമായ ഹരിതൻ
പാശ്ചത്തിലെത്തീടിനാൻ.

"കായാംപൂവോട്ട മല്ലിട്ടിട്ടുമടല്വുടയോ-
രോമനത്തമ്പുരാനേ!
മായാമോഹത്തിലുരുപ്പെട്ടടിയനൊരു മഹാ-
മൂഢകൃത്യം തുടന്നേൻ;
നീയാരെന്നല്ല തെല്ലും നിനവിവനിനിയും;
നിത്യനായുള്ള ലക്ഷ്മീ-
പ്രേയാനേ! പാപിയാമെൻ പിഴകളെ വഴിപോൽ
തീത്തു പാലിച്ചിടേണം."

ശകുൻതന്മൊഴി കേട്ട ദപ്പ്മൊട്ട ഞാൻ
ചെന്നാംബരീഷാഖ്യത്ര-
ചക്രശ്രീഗളത്രഷ്ണത്തൊടിടയാൻ
പന്തിക്കു ചിന്തിക്കയാൽ

ചക്രം വന്നിവനുള്ളുകായ്മടവേ
തീക്കൊണ്ടറയ്ക്കുന്നു; ഞാൻ
ചക്രം ചുറ്റുകയായ്കിടന്നു; തകരാ-
റാക്കൊല്ല ലക്ഷ്മീപതേ!"

എന്നാസ്സാധു കരഞ്ഞുരച്ച മൊഴികേ-
ട്ടല്പം ഹസിച്ചോതിനാ-
നന്നാരായണ"നെന്തുചെയ്യു,തിവനാൽ
നിന്നെത്തുണച്ചീടുവാൻ
ഇന്നാവില്ല; മഹീയകേതതതിതൻ
ദാസത്വമാളുന്ന ഞാൻ
ചൊന്നാലെന്റെ രഥാംഗമിപ്പൊഴതിനെ-
ക്കേൾക്കുവാൻ മടിക്കും ദൃഢം.

വേഗം ചെന്നിനിയംബരീഷനൊട്ട നിൻ
സർവ്വാപരാധം ക്ഷമി-
പ്പാഗസ്സൊക്കെയകറ്റിടുന്നതിനപേ-
ക്ഷിച്ചെങ്കിലദ്ദാമ്മികൻ
ഹേ! ഗംഭീര! ഭവാനു നുനമഭയം-
നല്കുന്നീട്ട"മെന്നോതിടും
നാഗശ്രീശയനങ്കൽനിന്നു മുനിയും
ഭ്രൂപന്റെനേക്കോടിനാൻ.

"എല്ലാത്തെറ്റും പൊറുത്തീടണമടിപണിയാ"-
മെന്നു ചൊല്ലും മുനീന്ദ്ര-
നുല്ലാസം ചേർത്തു, ചക്രത്തൊട്ട ഹരിസവിധ-
ത്തിങ്കൽ വീണ്ടും ഗമിപ്പാൻ

മല്ലാരിശ്രേഷ്ഠകേതക്കണിമണിയരുളി–
സ്സൌഖ്യമായ് വാണിരുന്നാൻ;
വല്ലായ്മയുള്ളിൽ മോഹം കുറയുമൊരു മുനി–
പ്രൌഢനും നാകമാന്നാൻ.

—(o)—

൫൦. ദേവയാനീപരിണയം *

ഒന്നാം സർഗ്ഗം.

ശതമന്യു സഹസ്രമന്യുവായി-
ശ്ശതകംചൊൽവതിനായവൻെറ ശസ്ത്രം
ശതകോടി പൊടിച്ച ദാനവാധീ-
ശതയാളം വൃഷപർവ്വരാട്ട വാണു.

അമലം ബുധശുക്രയോഗമേന്തി-
സ്സമരാറുള്ള സുരാരിസാവ്വഭൌമൻ
സുമനോഹരവർഷമേഘതുല്യം
സമഹാസാരമനല്പമല്ലസിച്ചു.

കവിനന്ദിനി ദേവയാനി,കൃത-
ഘ്നവി ശർമ്മിഷ്ഠ സുരാരിപുത്രിയൊപ്പം
അവിടത്തിൽ വിളങ്ങി,നൽപ്രയാഗാ-
ഭവി കാളിന്ദിയൊടൊത്ത ഗംഗപോലെ.

വൃഷമാണ്ടൊരു താപസേന്ദ്രപാലീ-
വൃഷഭൻ തൻ സുകൃതപ്പുളപ്പൊടൊപ്പം
വൃഷലീയുതയായ്സരസ്സിലന്നാം
വൃഷപർവ്വാത്മജ മജ്ജനത്തിനെത്തി.

---

* മറ്റു മൂന്നു സർഗ്ഗങ്ങൾ പന്തളത്തു കേരളവർമ്മതമ്പുരാൻ, ശ്രീമാൻ കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ, ഒടുവിൽ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോൻ ഇവരുടെ കൃതികളാകുന്നു.

കരിമീൻമിഴി, പായൽ ക്രന്ത,ലോള-
പ്പൂരികം, തണ്ടലർമൊട്ട കൊങ്കയുഗ്മം,
ആരിമക്കമലാനനം, നരപ്പു-
ഞ്ഞിരിയും പൂണ്ടവരോട്ട വാപിയൊത്തു.

മുലപോലെ തണുത്തു, ചോരിവായിൻ-
നിലയിൽ സപാട്ട കലർന്നു, ഗണ്ഡമൊപ്പം
മലമറവു, മുഖംകണക്കു രക്തോ-
ല്പലഗന്ധത്തൊ,ടതിൽ ജലം വിളങ്ങി.

ഉടയാട കരയ്ക്കുഴിച്ചുവെച്ച-
പ്പിട്ടമാൻനേർമിഴിമാർ പിറന്നമട്ടിൽ
തടവറവു സരസ്സിലപ്സരസ്ത്രീ-
പടലിക്കാടലണച്ചു കേളിയാടി.

ഇളതാമലയേറവു ചെറുമേല്പോ-
ട്ടിളകിത്താണ നിതംബബിംബമോട്ടം
വളർപൂങ്കുഴൽ കെട്ടഴിഞ്ഞിഴഞ്ഞും
കളധൌതാംഗികൾ വാപിയിങ്കൽ നീന്തി.

പല പൊൻനിറമൊത്ത മറവു തണ്ടാർ
വിലസിക്കണ്ടളവുള്ളിൽ നാണമാന്നോ
തലതാഴ്ത്തിയലയ്ക്കുകത്തൊളിച്ചു
ജലജൌഘം, മടവാർകൾ നീന്തിയപ്പോൾ?

അളവറവു തുടിച്ചു പാഞ്ഞു ചാട്ട-
ന്നള,വറവുള്ളിരു മുത്തുമാലവിട്ടം
കളകണ്ഠികൾ ശീകരങ്ങൾ ചേരും
ഗളഹാരങ്ങളെ വീണ്ടുമന്നണിഞ്ഞു.

മടിയാതിതുമട്ട ക്രത്തടിക്കും
പിടിയാനപ്പടിയാനമാക്കട്ടക്കൽ
മുടിയാപ്പുകളുള്ള കാമദേവ-
ന്നടിയാനാം വലവൈരി വന്നുചേന്നു.

"കിടയറ്റൊരു കൈപ്പണിക്കു ഞാന-
മ്പെടാ! നിന്നെത്തൊഴുതേൻ മലക്കിടാവേ!
അടവിങ്ങനെയെങ്കിൽ നൂറുവട്ടം
സ്ഫുടമെൻ കണ്ണുകളം ക്രുടിവന്നിടട്ടേ!

പിടമാൻമിഴിമാർ കടന്നു തുക്കൺ-
കടകൊണ്ടെന്നെ വിലയ്ക്കു വാങ്ങിടുന്നു;
കടലിൻമകളംതൊട്ട ക്രുട്ടർക്രുടി-
ക്കടപൂട്ടിക്കരയേണ്ട കാലമായോ?

തരവും നിറവും ശരിക്കു ചേരും-
തരളാപാംഗികളം ശ്രുജന * മാരായ്
തരസാ മിഴിയിൽ പെടുമ്പൊളൊന്നാ-
ന്തരമാമത്തരമാരു കൈയൊഴിക്കും!

വലയട്ടെ കിടന്നൊരല്പമെല്ലാ-
വലയക്കൈകളം വരാംഗിമാരു"മെന്നായ്
വലവൈരി നിനച്ചു വന്മരുത്തായ്
വലനംചെയ്തുടയാടയൊക്കെ നീക്കി.

ഉടപൂന്തുകിലുരിക്കരുത്തൊടൊപ്പം
പടുവാം കാറടിയിൽപ്പറന്നനേരം
മടുവാണികളം നീറിൽനിന്നു വന്മാ-
ലൊട്ട ചാടി തചരിതം കരയ്ക്കുകേറി.

ഒരു കൈയുടയാടയാക്കി നാണം
പെരുകിപ്പുഞ്ചിരിപൂണ്ട കണ്ണു താഴ്ത്തി
അരുണാധരിമാർ മരുത്തു മോഷ്ടി-
ച്ചൊരു പൂഞ്ചേലകം പോംവഴിക്കു പാഞ്ഞു.

കനകാഭകേളായ കന്യമാർത-
ന്നനവദ്യാംഗമശേഷമാടയെന്യേ
അനഘൻ ഹരിയാഴിയുദ്ഭവിച്ചീ-
ടിന രണ്ടാമമൃതെന്നപോലെ കണ്ടു.

അരുതിക്കളിയെന്നതോന്നി വാനിൻ-
പെരുമാൾ പോയള,വാ വധുക്കളെല്ലാം
ഒരുമട്ടിനു കൈയിൽവന്നകപ്പെ-
ട്ടൊരു പൂഞ്ചേലകം സംഭ്രമിച്ചുടുത്തു.

ദ്വിജപുത്രി ധരിക്കുമാട ദൈത്യാ-
ത്മജയാം മാറിയെടുത്തുടുത്തുപോയി;
ഗജഗാമിനി ദേവയാനി, വേണം
നിജമാമംശുക,മെന്നു ശണ്ഠകൂടി.

"എടി! നല്ല മിടുക്കിതന്നെ! കൊള്ളാം!!
മടിപിട്ടെൻ തുകിൽ മാറി നീയുടുത്തോ?
അടി രണ്ടു തരട്ടെയോ? നിനക്കെ-
ന്നടിക്കുപ്പാനമവസ്ഥയില്ലയല്ലോ.

അരുതിങ്ങനെ കട്ടതീറ്റി; കണ്ണിൽ-
ക്കരുവോ? നമ്മുടെയാട കണ്ടുകൂടെ?
തരു! നെറ്റിചുളിച്ചിടേണ്ട; കാക്ക-
യ്ക്കൂരുളേണ്ടും ബലി പട്ടി തൊട്ടിടാമോ?

തുകിൽ താഴെയഴിച്ചുവയ്ക്കു"കെന്നായ്
മുകിൽനേർവേണി മുറിഞ്ഞു ചൊന്നനേരം
ചെകിടങ്ങനെ പൊട്ടുമാറു മറേറ-
ശ്ശുകിയൊക്കുംമൊഴിയാൾ ചൊടിച്ചുരചെ.

"ഒരുപോക്കുമെഴാത്തൊരെച്ചിൽനക്കി-
ക്കുരുടച്ചാക്കു പിറന്ന കൊച്ചുപെണ്ണേ!
കരുതിക്കളി! യച്ഛനോടിരപ്പോ-
രുരുളച്ചോറിനു മണ്ണു വീൺപോമേ!

അടിമപ്പണിയിൽ പുലർന്നുകൊണ്ടെ-
ന്നടിക്കുപ്പേണ്ടൊരു നിന്നെയാളിയാക്കി
മടിയിൽക്കുടിവയ്ക്കുകൊണ്ടു കൊള്ളാ-
മെടീ! നിൻ നാക്കു തടിച്ചു നീണ്ടുപോയി!

വിരുതറവു കഴിച്ചിലിന്നൊരൊറ-
റ്റുരുഡക്കാശുമെഴാതെ പിച്ചതെണ്ടി
മരുവും ശവമാണു ദൈത്യലോക-
പ്പെരുമാളിൻമകളോട്ട കൊമ്പുവയ്പാൻ!!

ഉടയാടയിതേതു? നിൻറെ തന്ത-
യ്ക്കുടജം പെറുകൊടുത്ത വല്ക്കമാണോ?
സ്ഫുടമെൻറെ പിതാവിനുള്ള തല്ലേ?
കിട ചാടാതെ! തരായ്കിലെന്തുകാട്ടും?

തരുണീമൊഴികേട്ടു ക്രുദ്ധരെല്ലാം
ഗുരുവിൻപുത്രിയെ നോക്കി മുഞ്ഞികാട്ടി,
ഇരുകൊങ്ക കുലുക്കിയസ്സലെന്നായ്
വിരുതിൽക്കൈയിണ കൊട്ടിയാത്തു ക്രുദ്ധി.

ഘൃണ ശകലവുമെന്യേ ദുഷ്ട ശമ്മിഷ്ട പൊട്ട-
ക്കിണറിനകമെട്ടത്തപ്പെണ്ണിനെത്തള്ളിയിട്ടാൾ;
ഹ്രണവതി വിലപിച്ചാൾ ദീനയായ്: "കൃഷ്ണ! നാരാ-
യണ! പറവതസാദ്ധ്യം ശേഷമെൻ തമ്പുരാനേ!"

——(o)——

ക.ക. ആഞ്ജനേയവിജയം.*

(ദ്രുതകവിത)

ഒന്നാം ഭാഗം.

ഹരിഹയനെയുമാജിയിൽ ജയിച്ചോ–
രരിയ മഹാരഥനായ മേഘനാദൻ
തപരിതമഹഹ! ലക്ഷ്മണന്റെ ബാണ–
പ്പൊരികനലിൽ ശലഭോപമം പതിച്ചു.

തനയമരണവാർത്ത കേട്ട നേര–
ത്തനവധി വാച്ച വളർന്ന മാൽ നിമിത്തം
കനമുടയ ദശാനനന്റെ ചേത,–
സ്സനലനെരിഞ്ഞൊരരണ്യമായ് ച്ചമഞ്ഞു.

---

* ഈ നിമിഷകവിത താഴെപ്പറയുന്ന എട്ടു കവികൾ ഒന്നിച്ചു കൂടി തിരുവനന്തപുരത്തു് പന്തളത്തു കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ വസതിയിൽ വച്ചു് വിനോദത്തിനായി നിശ്ചയിച്ച ഒരു ദ്രുതകവനപരീക്ഷയിൽ എഴുതിത്തീർത്തതാണ്.

കവികളുടെ പേർ––

ക. ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ.
ഖ. പന്തളത്തു കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ.
ഗ. വി. പി. പത്മനാഭൻ നംപൂതിരിപ്പാട്.
ഘ. ഒട്ടുവിൽ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോൻ.
ങ. കോയിപ്പിള്ളി പരമേശ്വരക്കുറുപ്പ്;
ച. ആലത്തൂർ അനുജൻ നംപൂതിരിപ്പാട്.
ഛ. നന്ത്യേലത്തു പത്മനാഭമേനോൻ.
ജ. പട്ടം എൻ. കൊച്ചുകൃഷ്ണപിള്ള.

"ഭുവനഭയദനായ് ഭുജാബലത്തി-
ന്നവധികണക്കു ലസിച്ച മൽകുമാരൻ;
അവനുമടർനിലത്തിൽ മൃത്യു നല്കീ
ശിവ! ശിവ! ലക്ഷ്മണ,നെന്റെ കൈ മുറിഞ്ഞു.

അരുതരുതിവനോടെതിർത്തുനില്പാ-
നൊരുവനു;മെൻനിലയെന്തു മേലിലാവോ?
പൊരുതുയിർകളയാ,മൊളിച്ചുമാറാം;
തരുണി തുലഞ്ഞു; തകർന്നു കാമസൌധം.

ഒരു ചെറുവഴി മാത്രമുണ്ടെനിക്കീ-
യരുവയർ കിട്ടുവതിന്നു മേലി''ലെന്നായ്
കരുതിയതിജവത്തിൽ മാമനായ-
ള്ളൊരു ''മഹിരാവണ''നാളയച്ച പാപി.

ബലിഗൃഹമമരുന്നൊരാബ്ബലിഷ്ഠൻ
ജ്വലിതഹുതാശസമാനശൌര്യശാലി
വലിയ മമതപൂണ്ടു സതചരം തൽ-
സ്ഥലിയിലണഞ്ഞു ദശാസ്യനോട്ട ചൊന്നാൻ.

''ഒരു വക പറയേണ്ടതില്ല, നീയെൻ-
മരുമകനേ!; കഥ ഞാൻ മനസ്സിലാക്കി;
ഒരുപടി ഭടരിന്ദ്രജിത്തു തൊട്ടോർ
തെരുതെരെ വീണു മരിച്ചു; നീ തനിച്ചു.

കൊതിയിനിയുമിവണ്ണമെന്തിനായ-
മ്മതിയെതിർവക്ത്രയിൽ വത്സ! നീ വഹിപ്പൂ?
അതിദുരിതമിയറ്റുവോരുമാശ-
യ്ക്കുതിരൊരു മാതിരി വെയ്ക്കുതന്നെ വേണം.

തവ ഭുജബലമെത്ര കേമമോത്താൽ?
ഭുവനജയത്തിനു പിന്നെയെന്തുവേണം?
അവശതയതിനും ഭവിച്ചുവല്ലോ;
ശിവമരുളുന്നതു നീതി തന്നെ മന്നിൽ."

പലതിവ പറയുന്ന മാമനെക്ക-
ണ്ടുല്ലാഘതരപ്രതിഘാരുണാക്ഷനായി
ഖലമതി ദശകണ്ഠനോതി—"കൊള്ളാം
നിലയിതു; നീതിയിൽ നീ വിശുദ്ധമാനി.

അതു ശരിവരെയാക്കുമഭ്യസിക്കാൻ
പുതുമയിൽ ഞാനൊരു പാഠശാല തീക്കാം;
ചതുരതയവിടെ സ്ഫുരിക്കു,മപ്പോഠം
കുതുകമെനിക്കുമനല്പമങ്കുരിക്കും.

ജനകജയിലെനിക്കു വായ്ക്കുവോരീ-
നിനവിനൊരുത്തരവാദി ഞാനൊരുത്തൻ;
മനസി ഭയമിരിക്കിൽ മാറിനിൽക്കൂ;
പുനരഹമുണ്ടിഹ പോർ നടത്തിനോക്കാൻ.

ഇരുപതു കരവും കരത്തിലെല്ലാ-
മുരുതരമായുധവും ധരിക്കുമെന്നെ
കരുതിയതൊരു ശുദ്ധഭീരുവെന്നോ?
നിരുപമമെൻ ബലമാരറിഞ്ഞിടാത്തു?

തുണയരുളുവതിന്നു സജ്ജനെന്നാ-
ലണയണമന്തിക,മല്ലയെന്നവന്നാൽ
ക്ഷണമകലണ''മെന്ന വാക്കു കേട്ടം-
ഘ്രുണയൊട്ടു മാതുലനോതി വീണ്ടുമേവം.

"പരിഭവമതീയുവാക്കളെന്നാൽ
ശരിവരെ വല്ല്യരതിന്ന തക്കമില്ല;
തപരിതമതിന്ന മായയുണ്ടക്കുട്ടെ"–
ന്നരിമയൊടോതിയവൻ വിനിഗ്ഗമിച്ചു.

——— (?) ———

ക്ഷ. കോമൻ.*

(ഋതകവിത)

നാലാം ഭാഗം.

ശരിവരെ നിജമാം പ്രതിജ്ഞ പാലി-
ച്ചരിയ ഭടൻ ചെറുനാരകച്ചുവട്ടിൽ
പരിചിതയുതി പാക്കുമെന്ന നന്മ-
തിരി കരുതിപ്പലദിക്കിലും ചരിച്ചു.

ഒരുദിനമൊരുവാറുമപ്പുമേകും
പുരുഷനിൽ നന്ദികല,ന്നവന്നുവേണ്ടി
വിരുതിലുയിർ കളഞ്ഞു കീർത്തിലക്ഷ്മീ-
തരുണിയെ വേഗപ്പുവരന്ന നായർവീരർ.

അതു,മതിപടു കോമനുള്ള പോരിൻ-
ചതുരതയും വ്യാപ്തി ബോധമുള്ള വിപ്രൻ
അതുലകരുതുകമന്ന നാരകത്തെ-
പ്പുതുഫലതല്ലജപൂണ്ണമെന്നറിഞ്ഞു.

---

* ഈ കൃതി തിരുവനന്തപുരത്തു പന്തളത്തു കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ വസതിയിൽവെച്ചു് ക്ഠൻക്ഷ-ൽ രണ്ടു മണിക്കൂർനേരം കൊണ്ടു് എഴുതിത്തീർത്ത ഒരു നിമിഷകവിതയാണ്.

കവികൾ--

ക. നന്ത്യാലത്തു പത്മനാഭമേനോൻ.
ഖ. പന്തളത്തു കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ.
ഗ. നാലപ്പാട്ടു് നാരായണമേനോൻ.
ഘ. ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ.

ലവമൊരു ഭയമോ വിശങ്കയോ കൊ-
ണ്ടവശത വ്യത്തിനു പറഞ്ഞിടാത്ത മട്ടിൽ
അവനാരിയൊരു വഞ്ചിതൊട്ട തെക്കു-
ള്ളവനികയം ചുറ്റി നടന്നു മന്ദമന്ദം.

തിരിയെ നിജഗൃഹത്തിലേക്കു പോകാൻ
പരിചൊടുറച്ചു വഴിക്കു കൊച്ചിനാട്ടിൽ
പരിചരണപരൻ ഭടൻ വസിക്കും
പുരിയിലുമെത്തി വസുന്ധരാസുധാശൻ.

ചിലർ മൃദുഹസിതം പൊഴിച്ചു; വേറേ-
ചിലരൊരുകൈവിരൽ മൂക്കിൽ വെച്ചുനിന്നു;
ചിലർ ചുടുമിഴിനീരു തൂകി; ഘോരഃ-
കലഗിരി വിപ്രനു ദോല പോലെയായി.

ക്ഷണമൊരു കുലവില്ലിൽനിന്നു പായും
കണയിലുമേറിയ വേഗമോടുക്രൂടി
ഗുണമുടയ ഭടന്റെ പാർശ്വദേശം ചെ-
ന്നാണ്ടുയുവതിനു കുതിച്ചുപാഞ്ഞു വിപ്രൻ.

കനകരുചി കലർന്നിടുന്ന കായൊ-
ട്ടനവധി കാച്ചൊരു നാരകത്തിനേയും,
തനുതസിയുമുലച്ചുതിൻചുവട്ടിൽ
കനമൊട്ട നിന്നൊരു കല്യയോധനേയും,

ഉടനടി മിഴികൊണ്ടു കാണ്മതിന്നും-
ത്തടമുഴറുന്ന ധരാസുരന്റെ മുന്നിൽ
സ്ഫുടമൊരു ചെടിയുണ്ടുണങ്ങിനിൽപ്പൂ;
ഭടനരികത്തൊരിടത്തുമില്ലതാനും!

(യുഗ്മകം)

ഫലകഥ മറയത്തുപോട്ടെ; പൂവി,-
ല്ലിലയുമതികൽ; മറിഞ്ഞു താഴെ വീഴാൻ
ചില ഞൊടിയിടവേണമെന്ന മട്ടായ്
നില; ചെടി വാടി വരണ്ടു പട്ടുപോയി.

അരികിലൊരിടമെങ്ങുമില്ല കാണ്മാ-
നരിയൊരു കോമനെയെന്തവന്ന പറ്റി?
ഹരി! ഹരി! പരിശങ്കയാമുമിത്തീ-
പ്പൊരികനലിൽ ദഹിജന്തുള്ള വെന്തുനീറി!

"മൃതിയവനഥവാ ഭവിച്ചിരിക്കാം;
ക്ഷിതിയിൽ മരിപ്പതു മർത്യധർമ്മമല്ലേ?"
ഇതി പല വിചികിത്സപൂണ്ടു വിപ്രൻ
പതിയനിളേശനെ നേക്കു കണ്ടുണർത്തി.

"എവിടെയെവിടെയെന്റെ കോമ! ഹാ! പോയ്
ദിവി മമ ശാശ്വതഭോഗധേയബീജം!
അവികലഗുണനബ്ദനെ വെടിഞ്ഞി-
ബ്ഭുവി പുലരുന്നതു ദേവ! ഭ്രൂരിഭാരം!!

ജവമൊടു പിളർമിന്നലേൽക്കുമുലം
ശിവ! ശിവ! ജോനകനാരകം കരിഞ്ഞോ?
അവനുമതപമൃത്യു ഹന്ത! ചേർത്തോ?
ഉവര! കഥിക്കുക! നീറിടുന്നു ചിത്തം.

ഒരുഗദമവനില്ലപത്തേതും
വരുവതിനും തരമില്ല; കായദാർഢ്യം
പുരുഷതയുമന്ന ധരിച്ചമട്ടിലാണ-
പ്പുരുബലശാലി വസിച്ചിരുന്നതെന്നും.

അരുളുക കഥ വേഗ''മെന്നു ചൊല്ലി-
ത്തരുതരെയുഴുപൊഴിക്കുമപ്പുമാനെ
പുരുഷപതി, തരക്കു പാട്ടിൽ നില്ക്കും
രുരുവിനെയെന്നവിധത്തി,ലൊന്നു നോക്കി.

''എടയെട! വിടുവ്വിഡ്ഢി! കൊച്ചിനാട്ടി-
ന്നടയവനീയിവ; നുട്ടിലുണ്ണുവോൻ നീ;
ഇടമറിയണമാരു,മെന്തു പണ്ടെൻ-
നടപടിയിൽപ്പഴി വമ്പിൽ നീ പുലമ്പി?

ക്ഷിതിയുടെ കമിതാവിനാവതല്ലാ-
ത്തതിനെ നടത്തുവതാരു? നിൻറെ ചെക്കൻ!
ഇതിലുമധികമെന്തു വിസ്മയം? നീ-
യതിർവെടിവോരധികപ്രസംഗിതന്നെ!

നിരവധി വിടുവായർ തന്നെ ഭ്രമീ-
സുരരതു മുന്നവുമിന്നുമുള്ളതത്രേ;
പരമവരിലുമില്ലൊരുത്തനേവം
നരവരനെത്തുണമാക്കി നാക്കുനീട്ടാൻ.

തപരിതമിവിടെ നിന്നു പോക നമ്പൂ-
തിരി! മറയ,ത്തരികത്തു മേലിൽ നിന്നാൽ
അരിശമധികമായ്, നമുക്കു നിൻ നാ-
വരിവൊരു പാപവുമങ്കുരിച്ചുപോകും.

പരമൊരിടവുമല്ല, നല്ല പാറാ-
പ്പുര പലതുള്ളതിലൊന്നിൽ നിൻറെ ഭൃത്യൻ
പരമസുഖമിരിപ്പു; ശൈലരത്നാ-
കരപതിതന്നെ തിരിച്ചു കൊണ്ടുപോട്ടേ."

ഇതി പല കടുവാക്കരയുമ്മുവ്വീ-
പതിയൊട്ട "ജാതി ഭവാന്റെ രാജനീതി;
ഗതിയഗതിജനത്തിനീശനു"ണ്ടെ-
ന്നതിദ്ധമോതി നടന്നു ഭ്രസുരേന്ദ്രൻ.

അരിശവുമഴലും കലന്നു സാമൂ-
തിരിയൊട്ട കൊച്ചിയുപന്റെ വത്തമാനം
അരികിലവനണഞ്ഞുണത്തിയെല്ലാം
ശരീവരെയൽക്കടഗൽഗദസ്വരത്തിൽ.

അരിയുടെ ചരിതം ധരിച്ചമഷ്-
പ്പൊരി പതറും മിഴിപൂണ്ട കന്നലക്കോൻ
തപരിതമവനെ വെന്നു കോമനേയും
പരിചൊട്ട വീണ്ടു തിരിച്ചു നാട്ടിലെത്തി.

പോരാടി വാലിയൊട്ട തമ്മിലിടഞ്ഞു രണ്ടു-
പാരാളുവോരു,മതിൽവെന്നതു കൊച്ചിയല്ല;
നേരാണു മന്നിൽ വിജയത്തിനു മുഖ്യഹേതു;
പാരാതെ ജമ്മനിയുമായതറിഞ്ഞുകൊള്ളും.

——(o)——

ഉത്ര. കല്യാണോത്സവം. *

ചതുർത്ഥഭാഗം.

പട്ടണപ്രവേശം.

തൻ ചാരുദൃഗ്ഭയാകും തരുണി ധരണിതൻ
മുക്കിലും തക്കമെന്യേ
സഞ്ചാരംചെയ്ക മൂലംയുവനടെ സുതതൻ
താലികെട്ടാം മഹത്തിൽ
അഞ്ചാംപക്കം നടന്നോരനുപമനഗരീ-
ഘോഷയാത്രോത്സവം ഞാൻ
നെഞ്ചാലാംമട്ട വാഴ്ത്താം; മതി മതി! ശകലം
തുവലാലാവതല്ല.

തന്നാലാവാത്ത മട്ടീദ്ധരയിലൊളിപര-
ത്തുന്ന ദീവെട്ടിയല്പം
ചെന്നാലെമ്പാട്ട കത്തുന്നൊരു കടുതരമാം
കാഴ്ച കാണായ്തതിന്നും
വൻനാണംകൊണ്ടു വായ്ക്കും വലിയൊരകമലർ-
ച്ചൂട്ട മാറുന്നതിന്നും
സന്നാഹംപൂണ്ടു മുന്നേ കടലിൽ മുഴുകിനാൻ
നിർമ്മദൻ കർമ്മസാക്ഷി.

---

* മറ്റു മൂന്നു ഭാഗങ്ങൾ പന്തളത്തു കേരളവർമ്മപുരാൻ, സി. പി. പരമേശ്വരൻപിള്ള, ഏ. ആർ. എൻ. വേലുപ്പിള്ള, ഇവരുടെ കൃതികളാകുന്നു.

ചേലാളം താരഹാരം ചിതറി,യിരുൾകഴൽ-
ക്കെട്ടഴിഞ്ഞൊട്ട ചിന്നി,
ശ്രീലാസ്യം മുന്നിൽ നീട്ടി,സ്സുരസിജമുകുള-
ക്കൊങ്ക മുറുകം കലുക്കി,
ആ ലാക്കിൽ കാഴ്ച കാണുന്നതിനവിടെ വരു-
ന്നോരിലെല്ലാരിലും താ-
നേലാനാവാൻ ത്രിയാമാവനിത കൊതിയൊട്ടും
സംഭ്രമം പൂണ്ടുണഞ്ഞാൾ.

തണ്ടാർമാതിൻമണാളൻ തിരുവടി വടിവിൽ
പള്ളികൊള്ളുന്നമൂലം
രണ്ടാമംഭോധിയാമിപ്പുരിയിൽ നടുനിശാ-
ഘത്തിൽ വഷ്ത്തുവിൽ പോൽ
കൊണ്ടാടിക്കൊണ്ടു നാട്ടാർ മുഴുവനുമകവേ
സദ്രസം ഛരിദ്രമെന്യേ
പൂണ്ടാരാൽ പാഞ്ഞതസ്മൽക്ഷിതിധവതനയോ-
ദ്വാഹമാഹേന്ദ്രജാല്യം.

സായംകാലം നഭസ്സിൽ സുരഭസമണയും
മട്ടവിട്ടുന്ന മേന്മേൽ
കായം മോടിപ്പെടുത്താൻ കരുതി,യൊരുമണി-
ക്കൂറിലേറെക്കളഞ്ഞും
ആയതം വന്ധ്യമായും തപരിതമിരുകൂ-
ട്ടഷ്ടചാത്താൻ മറന്നും
തായംതെറ്റിക്കടന്നാനൊടുവിൽ വിടസഭാ-
ധ്യക്ഷൻ പാവുണ്ണിനേട്ടൻ.

അതു മട്ടിൽ സംഭ്രമം മൂത്തവിടവിടെയെഴും
സ്വേദപൂമാന്മാരശേഷം
ശ്രീമത്തപംപൂണ്ട കന്യാമണിയുടെ നഗരീ-
യാത്രയാം സദ്യമൂലം
കാമം കണ്ണിൻ ബുഭുക്ഷയ്ക്കുരുതിയരുളുവാൻ
കാപ്പുകെട്ടിക്കടന്നും-
പ്പൂ മറ്റൊരുങ്ങാൻമോടാത്തൊരു നിലയിൽ വെറും
തൂണുപോൽ വാണുകൊണ്ടാർ.

പങ്കം വിട്ടപ്പൊഴേക്കും പരമസുഷമയിൽ-
പ്പാരിടം മഗ്നമാക്കി-
ത്തിങ്കൾപ്പെണ്ണാത്തെന്നമട്ടിൽ ജനനയനചകോ-
രത്തിനന്നുത്സവം നല്കി
തങ്കപ്പല്ലക്കിൽ മോദത്തൊടു കയറി വട-
ശ്ശേരിയാമമ്മവീട്ടിൻ
വൻകട്ടിപ്പൂവ്പുണ്യം വടിവിൽ വടിവെടു-
ത്തോരു രംഭോരുരത്നം.

കണ്ടോളം കൺകുളുപ്പിപ്പതിനു കഴിവെഴും
കായസച്ഛായയേന്തി-
ക്കൊ,ണ്ടോളംവെട്ടിനിൽക്കും കുതുകജലധിയിൽ
പൊയ്കർ നീന്തിക്കളിക്കേ
വണ്ടോടും വേണിയാൾതൻ വരനൊരു തിരുമൽ-
പ്പാട്ടു വാടാത്തതാമും-
ത്തണ്ടോടും ഹംസമൊന്നു കനകഹരി-
ക്കട്ടിതൻ മട്ടിലേറി.

കാന്തത്താൽ കാരിരുമ്പിൻപടി കലിതരസം
കാണികൾക്കുള്ളൊരുള്ളം
കാന്തശ്രീകായഭാസ്സാൽ കളവിൽ മുഴുവനും
കഷ്ണംചെയ്യു മന്ദം
കാന്തൻതൻ മുന്നിലായിക്കനകരചിതമാം
കമ്രപയ്യങ്കമേറും
കാന്തക്രൂട്ടങ്ങൾ ചാത്തുന്നൊരു ഗളമണിയെ-
ക്കണ്ടു കണ്ണേ! ജയിക്കൂ!

പട്ടാളശ്രേണി, പോലീസ്ഭടനിര, പലമ-
ട്ടമ്പുമമ്പാരിയേന്തി-
തട്ടിട്ടാളം കൊമ്പനാനത്തലവർ മുതലെഴും
രാജചിഹ്നങ്ങളോടും
പട്ടായ്മല്ലിട്ട പള്ളിപ്പുരിമുടലലസൽ-
ഗ്ഗാത്രിയാം യാത്രയായും-
ത്തട്ടാക്കും തൃപ്തിയേന്തുംവിധമമിതസുധാ-
വൃഷ്ടി ദൃഷ്ടിക്കു പെയ്താൾ.

ആരോമൽതങ്കനാഗസ്വരമകമലിയും-
വണ്ണമൂതുന്ന പാണ്ടി-
ക്കാരോരോ വണ്ണഭേദം വിവിധരസമുദി-
പ്പിച്ചു വായിച്ചിടുന്നു;
താരോട്ടുമ്മേനിയൊട്ടുക്കണികൾ പലതരം
ഭേസിട്ടം ദാസിമാരി-
പ്പാരോജസ്സോടിളക്കി പ്രസവശരജയ-
ത്തുണർപ്പിച്ചിടുന്നു.

പട്ടാളം, കേൾക്കുവോർ തൻ ശ്രുതിപുടയുഗളം
ജന്മസാഫല്യമേന്തും–
മട്ടാരാൽ ബാൻഡുവായിച്ചുലകിനലഘുവാം
സൌഖ്യമുണ്ടാക്കിടുന്നു;
കൊട്ടാരംതൊട്ടനേകം തുറകളിൽ വിലവേ–
റാകുമുദ്യോഗമുള്ളോർ
തച്ചിട്ടാന്നീടുന്ന വേഷത്തൊടു വരിവരിയായ്
സ്ഥായിയിൽപ്പോയിടുന്നു.

തിണ്ണം മൂലക്ഷിതീശൻ തിരുവടിയിൽ വിളങ്ങു–
ന്നൊരോജസ്സിനൊക്കും–
വണ്ണം വമ്പുള്ള ദീപെട്ടികളിരുവരിയായ്
മേല്ക്കുമേൽ കത്തിടുന്നു;
എണ്ണം ക്രൂടാത്ത മത്താപ്പുകരം സവിധഗ്രഹ–
ഘത്തിൽനിന്നൊത്തിനോക്കും
വെണ്ണപ്പൂമേനിമാർതൻ വദനസുഷമമേൽ
ശീമവാർണീഷിടുന്നു.

പങ്കം പററാത്ത മൂലർക്ഷജന്യവരമണി–
ക്കൊത്ത സൽക്കീർത്തിയെപ്പോൽ
തികഴുംക്കുള്ളൊരു വെള്ളക്കതിരുലകിനുമേൽ
വെങ്കിളിപ്പൂച്ചിടുന്നു;
പൊൻകപ്പം വച്ച കാന്യയ്ക്കുടയ തനു വഹി–
ച്ചാഭ വർദ്ധിച്ചൊരോമൽ–
ത്തങ്കപ്പല്ലക്കു നോക്കും മിഴികളെ മുഴുവൻ
മഞ്ഞളിപ്പിച്ചിടുന്നു.

സാനന്ദം വാണിമാതിൻ വലതുകളർമുല-
ക്കുന്നിലെസ്സന്ന്യമെല്ലാം
താനമ്പോടാസ്വദിക്കും നവനടനകലാ-
സാഗരം നാഗരത്നം *
മാനത്തിൽ പൊന്നണിഞ്ഞാവഴി പുറകിൽ വരും
നാഗപംക്തിക്കു മേലാ-
ലൂനം പറ്റാതിരിപ്പാൻ പുതിയ നട പഠി-
പ്പിച്ചു മന്നിൽച്ചരിച്ചാൾ.

ആ മട്ടിൽ കണ്ടുനിൽക്കുന്നവരുടെ കരളും
കണ്ണുമൊന്നിച്ചു കക്കാൻ
സാമർത്ഥ്യം നേടി,യോരോ തെരുവുകളതിലം-
ഘിച്ചു തന്നിച്ഛപോലെ
ഓമൽപ്പല്ലക്കു വഞ്ചിക്ഷിതിപരുടെ മഹാ-
രമ്യഹർമ്മ്യാഗ്രമേന്തി-
ശ്രീമത്പദ്മം വാച്ച തെക്കേത്തെരുവുവഴി പുറ-
പ്പെട്ടു പുഷ്പാനനാഭവം.

ചേലാളും വഞ്ചിമേദിന്യഭിധയുവതിതൻ
ദിവ്യസൌഭാഗ്യഭാഗ്യ-
പ്പാലാഴിക്കോളിളക്കത്തിനു മുഴുമതിയാം
പദ്മനാഭാംഘ്രിദാസൻ
മൂലാനന്താമണാളൻതിരുവടി വനിതാ-
പുണ്യലാവണ്യലക്ഷ്മീ-
ലീലാസങ്കേതഭൂവാം നിജസുതയെ നിരീ-
ക്ഷിച്ചു മോദിച്ചു മേന്മേൽ.

---

* ഒരു ദാസി.

പിന്നെത്തെക്കാഴ്ചയെന്തോ പറവതു? ശിവനേ!
ശേഷമാഘോഷമെല്ലാം
തുന്നംപാട്ടം വിധത്തിൽ തുരുതുരനെ വെടി-
ക്കെട്ടു നുറെറ്റുക്കുട്ടം
അന്നല്ലാരും ധരിത്രീരമണനമവിടെ-
ക്കൂടിനില്പോരുമൊന്നാ-
യുന്നക്രാനന്ദസിന്ധുത്തിരകളിൽ മുഴുകം-
മട്ടു പൊട്ടിത്തുടങ്ങി.

തങ്കപ്പൂമേനി, ബാണക്കടമിഴി, വിലസ-
ച്ചക്രവക്ഷോജമേവം
മങ്കയ്ക്കാപ്പം മനുഷ്യക്കുടയ മതിമയ-
ക്കുന്നൊരാകാരമേന്തി
വങ്കത്രശ്രീവിലാസം തടവി വടിവൊടൊ-
ത്തുല്ലസിക്കും വെടിക്കെ-
ട്ടിങ്കൽ കാണ്മോക്കു കാമം വരികിലതുലകിൻ
സംവ്സാമാന്യരീതി.

നാലാൾത്തട്ട ഞെട്ടംപടി പല കതിന-
ക്കുറ്റികുറംകുള്ളിൽനിന്നി-
ട്ടാലാക്കിൽപ്പത്തുലക്ഷം വെടികളടനടൻ
പൊട്ടി ചട്ടറ മട്ടിൽ,
ചേലാം കല്യാണകോലാഹലകലവി, ദിഗ-
ന്തത്തിലുള്ളോക്കുകൂടി
സ്ഥൂലാനന്ദം കഥിക്കുന്നതിനുഴറുമിളാ-
നാഥദൂതവ്രജംപോൽ.

ഊനം കൈവിട്ടു കണ്ടോക്കെഴുമൂടുകിലിൽ–
ച്ചെന്നു പററിപ്പിടിപ്പാ–
നേനം പാത്തങ്ങുമിങ്ങും കടിലഗതി വഹി–
ച്ചോടിയെത്താതെ മേന്മേൽ
മാനത്തെത്തന്നെനോക്കിപ്പകിരികം വഴിപോൽ–
പ്പൊങ്ങി; സന്മാർഗ്ഗിയാവാൻ
ന്യൂനം കാംക്ഷിക്കുവോനാൽ ചെറുതു പരപരീ–
താപമുണ്ടാവതുണ്ടോ?

നാവാൽ വാഴ്ത്താൻ പ്രയാസപ്പെടുമൊളിയുടയോ–
രെട്ടു മേല്പോട്ടു പൊങ്ങി–
പ്പൂവായ്പ്പെട്ടെന്നു പൊട്ടിപ്പുലവഴി ചിതറി–
ത്താഴെ വീഴാൻ തുടങ്ങി,
ആ വാനത്തുള്ള താരാനികരമരികില–
പ്പൊട്ടൽ കേട്ടിട്ടു ഞെട്ടി–
ബ്ഭീവായ്മുഖക്കൊണ്ടു നില്പുംനിലയിളകിമറി–
ഞ്ഞങ്ങു വീഴുന്നപോലെ.

പാരം പീയൂഷപൂരം മിഴിയിൽ വഴിയുമാ–
റാവെടിക്കെട്ടു തൃശ്ശൂർ–
പ്പൂരത്തെക്കൂടിയോടിപ്പൊരു നിലയിൽ മഹാ–
കേമമായ്ത്തീർന്നശേഷം
പൂരമ്യാംഗീലലാമം കയറിയ പുതുതാം
വാഹനം മെല്ലെ നീങ്ങി
ശ്രീരംഗസ്ഥാനമെന്നായ്ജനത കരുതുവോ–
രമ്മവീട്ടിങ്കലെത്തി.

ഞാനഗ്ഘട്ടത്തിൽ നിത്താം കഥയി,തതിനുമേൽ
വല്ലതും ചൊല്ലുവാനാ-
സ്വാനന്ദരേശതല്പത്തൊട്ടു പറയുകിലും
സാദ്ധ്യമാകുന്നതല്ല;
നൂനം തൽഘോഷയാത്രോത്സവമഹിമ തിഥി-
പ്പേരിനാൽത്താൻ ദ്വിതീയാ-
സ്ഥാനം കൈയ്ക്കൊണ്ടതെന്നാൽ; പ്രഥമയതു പരം
മറ്റുകായ്ത്തിലെല്ലാം.

കല്യാപത്തിൻകടപ്പം കഴലിണപണിയു-
ന്നോക്കു കാണാതെയാക്കും
കല്യാണക്കുന്നു വില്ലാക്കിയ കമലശരാ-
രാതിതൻ പാതിമെയ്യേ!
കല്യാഗ്ര്യൻ മൂലകക്ഷ്മാപതി കലിതരസം
നിവ്ഹിക്കുന്നതാമി-
ക്കല്യാണത്തെക്കടക്കൺമുന കനിവിലണ-
ച്ചുത്ഥവത്താക്കിയാലും.

——(o)——

ക്ഷ. ഇന്ദ്രദ്യുമ്നൻ. *

രണ്ടാം സർഗ്ഗം.

സൂത്രം ചമച്ച മുനിതന്നുടെ നാഭിളക്കും
മാത്രത്തിൽ, മുറ്റുമൊരു ജാലവിധിപ്രമാണി
വേത്രത്തെ വീശുമളവെന്നാവിധം ഗുപനേറ
ഗാത്രത്തിൽ വന്നൊരു പകച്ച് പറഞ്ഞുക്രൂടാ.

കാളക്കുഴത്തു, വിരിനെഞ്ചു, കനത്ത സാല-
ത്തോളം വരുന്ന തനു,വെണ്മതി തോറ്റ വക്ത്രം,
നീളത്തിൽ മിന്നുമൊരു കൈ,യിവയൊക്കെ മാറി-
ത്താളംപിഴച്ചു തകരാറുപിണഞ്ഞ മന്നൻ;

വമ്പിച്ച വഡ്ഢി, വിശറിച്ചെവി, വത്തുളത്തുൺ
കുമ്പിട്ട കാലുകരം, ഗ്രഹയ്ക്കുതിരാകുമാസ്യം,
തുമ്പിക്കരം, പൃഥുലകുംഭ,മുരുണ്ടുനീണ്ട
കൊമ്പിപ്പടിക്കൊരു കൊട്ടംകൊലയാനയായി.

(യുഗ്മകം)

തങ്കക്കിരീടമണിയേണ്ട ശിരസ്സു ഹാഹാ!
പങ്കംപെടുന്ന പൊടികൊണ്ടഭിഷിക്തമായി!
തങ്കപ്രകാന്തി കലരുന്ന വപുസ്സുമയ്യോ!
വങ്കട്ടിപൂണ്ട മഷികൊണ്ടനലിപ്തമായി!!

---

* ഇതിന്റെ ഒന്നാംസർഗ്ഗം പന്തളത്തു കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റേയും, മൂന്നാംസർഗ്ഗം ഒവങ്കര നീലകണ്ഠൻ നംപൂരിയുടേയും കൃതികളാകുന്നു.

അങ്കോപവിഷ്ടയുപലക്ഷ്മീയകന്നു, തങ്ക-
ച്ചെങ്കോൽ വെടിഞ്ഞഹഹ! കൈ തരുശാഖയേന്തി,
മൻകോപിയായ മുനിതന്നുടെ മുന്നിലാന-
തൻ കോലമാന്നു നില്പയായ് ധരണീമണാളൻ.

"ഹാ! വമ്പനുള്ള പകകൊണ്ടെളിയോൻ ജഗത്തിൽ
ഭാവം പകന്നൊടുവിലാനകളിച്ചു പോകും."
ഏവം പരക്കെയറിയിച്ചവിടത്തിൽ നിന്ന-
പ്പാവം പരുങ്ങിയ പരുങ്ങലിനറ്റമില്ല.

പണ്ടാപ്പുമാന്റെ കഥയെ? ന്തതിനെത്രമാറ്റ-
മുണ്ടായ്ഞൊടിക്കിടയിൽ? മന്നവനാനയായ്പോൽ!
കണ്ടാലുമിക്കഥ; കടഞ്ഞിവരയ്ക്കുമാരെ-
ത്തണ്ടാരിൽമാതു തഴകുന്ന ധരാതലത്തിൽ?

കട്ടക്കനൽക്കണമുതിപ്പൊരു കൺ തുറിച്ചു
വട്ടത്തിൽവച്ചു, ചൊടി പല്ലുകടംകൊണ്ടിരുക്കി,
പെട്ടാററ രൌദ്രരസമാഷ്വവപുസ്സുപൂണ്ട-
മ്മട്ടക്കരിക്കെതിരിൽ മാമുനിയുണ്ട നിൽപ്പൂ.

ആക്കാലനൊത്ത മുനിയേയു,മടക്കൽനില്പും
നാക്കാലിതൻ വടിവെഴും നരനാഥനേയും
ഊക്കാന്ന കോപമൊടുമാടലൊടും മിഴിച്ചു-
നോക്കാൻ തുടങ്ങി ഗഗനേചരർ മാറിമാറി.

"വൻപാട്ടപെട്ട വളരെസ്സുണമീനുനാളും
തൻപാണ്ടിനാട്ടിനു വരുത്തിയൊരീ ഗുപാലൻ
അമ്പാ! കടപ്പമിനിമേൽ മകുടീപദത്തി-
ലമ്പാരിയേന്തിടണമെന്നതു വന്നുവല്ലോ!

ഹാ! തൻധരയ്ക്കണിയലായ,മതിൻമൊഴിക്കു
ചൈതന്യമേകിയുമിരിപ്പൊരു യോഗിതന്നെ
വേതണ്ഡമാക്കി നരപാലനെ;യുച്ചിവെച്ച
കൈതന്നെ കഷ്ടമുടകക്രിയ ചെയ്യവല്ലോ!

പാലിക്കുവാൻ കടമയുള്ളവർ സംഹരിക്കും
ജോലിക്കിറങ്ങിടുകിലപ്പുറമെന്തു പിന്നെ?
കാലിക്കു വൻപുലി തൊഴുത്തു; വിളഞ്ഞ പുഞ്ച
വേലിക്കു തിന്നിടണ,മിങ്ങനെയായി കാലം!

ആക്കാചമിപ്പതിനപാംനിധി; കാൽത്തരിപ്പു-
തീക്കാൻ കുലാദ്രിപതി വിന്ധ്യനു,മായി മുന്നം;
ഓക്കാവതല്ല! കിടയററിടുമാ മുനിക്കു
നേക്കാനൊടുക്കമൊരു ശിഷ്യനിരുന്നുവല്ലോ!

കീഴിൽക്കഴിഞ്ഞതുകണക്കിനിയും മലയ്ക്കു-
മാഴിക്കുമാശ്രമമുള്ള മദ്ദ്രു വെട്ടി
വീഴിക്കുമെന്നു ബുധരോത്ത മഹർഷി കൊച്ചു-
കോഴിക്കുലയ്ക്കൊരു കുറുന്തടിയോങ്ങിയല്ലോ!

ഏകദ്വിപത്തെയിവനും പുതുതായ നാക-
ലോകത്തെ രോഷമൊടു കൌശികനും ചമച്ചു;
ഹാ! കഷ്ടമെത്ര തുലയുണ്ടിരുവക്കുമോത്താൽ?
ശാകംപചാനനിവ,നാമുനി രാജരാജൻ!!

പാലേകുവോന്റെ കരവും പകപുണ്ടു കൊത്തും
ഹാ! ലേലിഹാന;മെരിതീക്കിരയാക്കുവോനും
ചാലേ സുഗന്ധമരുളിച്ചരിതാർത്ഥമാകും
മാലേയ,മീ മലയിലുണ്ടിവ രണ്ടുമെങ്ങും.

എന്നാലുമത്ഭുതമിവന്നവരണ്ടിൽ വച്ചു-
മൊന്നാമതിന്റെ ഗുണമാണുരരീകരിപ്പാൻ!
നന്നായ് കലാശ, മഥവാ കുശവന്റെ പൌരു-
ഷെന്നാം വരുന്നതു വിവേക,മറിഞ്ഞുകൂടേ?

ആറായ് ജഗത്തിൽ മിഴിനീരൊഴുകിത്തുടങ്ങി;
കേറാൻ തരത്തിലൊരു കൊമ്പനുമുണ്ടാകൽ;
ക്രൂരാന്ധഗസ്ത്യമുനിതന്നപകീർത്തിദേവി-
യാറാട്ടിനായിനി മുറയ്ക്കൊഴുകിടട്ടെ."

ഈമട്ടമപ്പുറവുമള്ളൊരു കൊള്ളിവാക്കാ-
ബ്ഭീമക്രിയയ്ക്കുചിതമാം സുമവൃഷ്ടിപോലെ
വ്യോമത്തിൽനിന്നു പൊഴിയുന്നൊരു ഭാരമേല്പാൻ
സാമർത്ഥ്യമറവു മുനി തൻതല താഴ്ത്തിനിന്നു.

തുള്ളിക്കഴിഞ്ഞ പടുകോമരമോ? കിനാവു
തള്ളിക്കള,ഞ്ഞിമതുടച്ചെഴുനേല്പുവോനോ?
ഉള്ളിൽപ്പൊട്ടുന്നൊരു മടപ്പുഴ വാന്നൊഴിഞ്ഞു
തള്ളിച്ച വിട്ട ഗജമോ മുനിവയ്നപ്പോരം?

വല്ലാതെ വന്ന നെടുവീർപ്പൊട്ട കൈതിരുമ്മി-
യെല്ലാടവും മുനി പരക്കെ മിഴിച്ചുനോക്കി;
ചൊല്ലാവതെന്തു? കഥ തീർന്നുകഴിഞ്ഞു; വെട്ടി-
ക്കൊല്ലാനെളുപ്പു;മുയിർ നൽകുവതാണരിപ്പം.

അയ്യോ! ശപിക്കുമിവനെന്നു പറഞ്ഞു കൈകൾ
മെയ്യോടണച്ചിതരജീവികരം മണ്ടിടുന്നു;
വയ്യോതുവാ,നരികിലാനയയന്ന തുമ്പി-
ക്കയ്യോട് നിന്നു കരുണം വിളിക്കുട്ടിടുന്നു.

കാളായതാത്തിഹരനാം കമലാധവന്റെ
കാളായകാന്തി കലരും കമനീയകായം
കാളായസത്തെയൊരു കാന്തമൊടൊപ്പ,മാടൽ–
ക്കാളായ നൽക്കരിയെയപ്പൊഴുമാ വലിപ്പൂ.

അക്കാഴ്ച കണ്ടഹഹ! ഞാൻ ഹതനായ്; ചതിച്ചു
ചീൽക്കാത,ലെന്റെ കഥയെന്തിനി'യെന്ന ചൊല്ലി
നിൽക്കാൻ ഞെരുങ്ങി വടികുത്തി നിലത്തിരുന്ന
ധിക്കാരമറവു പലതും പ്രലപിച്ച മാനൻ.

"ഈ മന്നനേയു,മിവനാണ്ടൊരു പാണ്ഡ്യഭ്രവിൻ
ശ്രീമന്മുഖത്തിനെയു.മെന്റെ യശസ്സിനേയും
ഹാ! മത്സരിച്ച ഞൊടിയിൽ കരിയാക്കിയില്ലേ
നീ, മൽക്രുദ്ധേ? മതി! നിനക്കിനി വിശ്രമിക്കാം!!

യോഗപ്പെരുങ്കടൽ കടിക്കിലുമെന്നെ വിട്ടീ–
രാഗം നിഴൽപ്പടി പിരിഞ്ഞകലുന്നതില്ല;
ഹാ! ഗർഹ്യമാം മമതയാന്നിട്ടുമെന്റെ നാമ–
മാഗസ്ഥനെന്ന മതി;യെന്തിനഗസ്ത്യനായി?

ഹാ ധിക്കിതെന്തു മറിമായ?മനല്പശുദ്ധി
സാധിച്ചുവെച്ച മമ ചിത്തശശാങ്കനേയും
ബോധിച്ചുപോലെ കടുകോപതമസ്സുകേറി–
ബ്ബാധിക്കയോ, യുവതിയാളെ രജസ്സുപോലെ?

നീ വത്സ! നിന്നു കരയേണ്ട; വരുന്നതെല്ലാം
ദൈവം വരുത്തുവതു; മർത്ത്യർ നിമിത്തമാത്രം;
രാവറ്റമെത്തു,മരുണോദയമാം, നിനക്കു
കൈവല്യമേകുമൊട്ടവിൽക്കമലാമണാളൻ."

ഈ മട്ടിലോതി മുനി പോയളവാനയാകു-
മാമന്നവൻ മലയമാമല വിട്ട ശീഘ്രം,
ഭ്രമണ്ഡലത്തിനൊരു ഭ്രഷണമാം തിരുക്കട-
ശ്രീമൽക്ഷമാധരമണഞ്ഞു തെളിഞ്ഞു വാണു.

പേത്തിഗ്ഗിരിക്കൊളിവളത്തിട്ടമാവു മൂന്നു
കീത്തിപ്പെട്ടന്ന ശിഖരങ്ങളം വിളങ്ങിടുന്നു;
മൂത്തിത്രയത്തിനു നിടാഘടിനങ്ങളം പോക്കാൻ
തീത്തിട്ട മൂന്നു സുഖവാസഗൃഹങ്ങളം പോലെ.

ഇമ്പത്തൊടിദ്ധരണിഭൃത്തിനരയ്ക്കുടുക്കാൻ
വെൺപട്ട പാൽക്കടൽ; തലയ്ക്കണിയായ് ധരിപ്പാൻ
വൻപത്മരാഗമരുണൻ; വളർമുത്തു ചന്ദ്രൻ:
സമ്പത്തൊരുത്തനിതിലപ്പുറമെന്തുവേണം?

അക്കാമധേനുവിനെ വിണ്ണിൽ വൃഥാ കറപ്പാൻ
നിൽക്കാതെ പാൽക്കൊതിപെരുത്തിടമാദിതേയർ
ഇക്കാശ്യപീധരമണഞ്ഞു പയഃപയോധി
സൽക്കാരമേകുവതു സാദരമേറിടുന്നു.

അക്കന്നിലഞ്ജനഗിരിക്കു പിറന്നൊരോമൽ-
പ്പൊൽക്കഞ്ഞുപോലിരുചെവിച്ചിറകാഞ്ഞുവീശി
നില്പും കരിക്കവിടെയുള്ള വശാഹ്വദന്തം
കക്കുന്നതിനു കഴിവാൻതിലെന്തു ചിത്രം?

തണ്ടാർമകൾക്കു നടനത്തിനു തീർത്ത മട്ടി-
ലുണ്ടാഗ്ഗിരിക്കകമൊരുത്തമപുഷ്പവാടി;
പണ്ടായതിൻഭൃതി പരാശരസൂനു വാഴ്ത്തി
രണ്ടാമതാക്കുമെഴുതാൻ പഴുതിട്ടതില്ല.

ആ രാമണീയകനികേതനമായ് വിളങ്ങു-
മാരാമഭൂമിയിലണഞ്ഞവനീന്ദുമന്ത്രി
പാരാതെ തൻപിടികളോട്ട,മടുത്തുകണ്ട
വാരാകാരപ്രതിമവാപിയിലേക്കു പാഞ്ഞു.

ഹാ ഹന്ത! ചെറാതിലെഴും കുളിർനീർ കുടിച്ചു
ദാഹം കെടുത്തുവതിനായ്ത്തുനിയുമ്പൊഴേക്കും
ഗ്രാഹം—സ്വകർമ്മഫലമാരെ വിടുന്നു?—ജീവ-
ഗ്രാഹം കടന്നു കരിയെപ്പിടിച്ചുടി കാലിൽ.

——(o)——

8 ാരനോദയം

482

Indic Digital Archive Foundation

gpura.org